

Vuosikertomus 2013
tilinpäätös

Caverion

Sisälllys

Tilinpäätös

Hallituksen toimintakertomus	1
Konsernin taloudellinen kehitys	3
Hallinto	12
Henkilöstö	13
Ympäristö	14
Tietoa Caverion Oyj:n osakkeista	15
Katsauskauden jälkeiset tapahtumat	19
Näkymät vuodelle 2014	20
Suurimmat riskit ja epävarmuustekijät	21
Valtuutukset	23
Hallituksen ehdotus jakokelpoisten varojen käytöstä	24
Konsernitilinpäätös	
Konsernin tuloslaskelma	25
Konsernin laaja tuloslaskelma	26
Konsernitase	27
Konsernin rahavirtalaskelma	29
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	31
Liitetiedot	
1. Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	33
2. Segmentti-informaatio	47
3. Yrityshankinnat ja -myynnit	52
4. Pitkäaikaisten sopimuksien tuloutus	54
5. Liiketoiminnan muut tuotot	55
6. Liiketoiminnan muut kulut	56
7. Poistot ja arvonalentumiset	57
8. Henkilöstökulut	58
9. Rahoitustuotot ja -kulut	59
10. Tuloverot	60

11. Osakekohtainen tulos	61
12. Aineelliset hyödykkeet	62
13. Aineettomat hyödykkeet	64
14. Liikearvo	66
15. Osuudet osakkuusyryyksissä	68
16. Myytävissä olevat sijoitukset	69
17. Pitkäaikaiset saamiset	70
18. Laskennalliset verosaamiset ja -velat	71
19. Vaihto-omaisuus	73
20. Myyntisaamiset ja muut saamiset	74
21. Rahavarat	75
22. Omaa pääomaa koskevat liitetiedot	76
23. Osakeperusteiset maksut	77
24. Eläkevelvoitteet	78
25. Varaukset	82
26. Rahoitusvelat	83
27. Ostovelat ja muut velat	84
28. Johdannaissovimusten nimellisarvot ja käyvät arvot	85
29. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu arvostusryhmittäin ja käyvät arvot	86
30. Rahoitusriskien hallinta	89
31. Muut vuokrasopimukset	94
32. Vastuusitoumukset	95
33. Tytäryritykset	96
34. Lähipiiritapahtumat	97
35. Tilikauden jälkeiset tapahtumat	99
36. Tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden muutokset	100

Emoyhtiön tilinpäätös

Emoyhtiön tuloslaskelma	107
Emoyhtiön tase	108
Emoyhtiön rahoituslaskelma	109

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	110
Hallituksen ehdotus jakokelpoisten varojen käytöstä	120
Tilintarkastuskertomus	121
Tunnusluvut	123

Hallituksen toimintakertomus

1.1.–31.12.2013

Caverion-konsernin esittely

Caverion-konserni on yksi johtavista kiinteistötekniikan toimittajista Pohjoismaissa ja Keski-Euroopassa. Caverion suunnittelee, toteuttaa ja ylläpitää käyttäjäystävällistä ja energiatehokasta kiinteistötekniikkaa sekä teollisuuden palveluita. Caverionin palveluita käytetään muun muassa toimistoissa ja liikekiinteistöissä, asunnoissa, julkisissa palvelurakennuksissa sekä teollisuuslaitoksissa. Caverion syntyi 30.6.2013 kiinteistötekniikan ja teollisuuden palveluiden irtautuessa YIT-konsernista itsenäiseksi konsernikseen. Konsernin katsauskauden liikevaihto oli 2 543,6 miljoonaa euroa, ja konsernilla oli vuoden 2013 lopussa noin 17 700 työntekijää. Yhtiön osakkeet on listattu Helsingin pörssissä (NASDAQ OMX Helsinki) 1.7.2013 lähtien.

Caverion Oyj:n perustaminen ja Caverion-konsernin muodostaminen

Caverion Oyj perustettiin YIT Oyj:n ("YIT") osittaisjakautumisessa. Jakautumisen myötä YIT:n kiinteistötekniikan ja teollisuuden palvelujen liiketoiminta jakautui YIT-konsernista erilliseksi konserniksi, jonka emoyhtiönä toimii Caverion Oyj.

YIT:n hallitus hyväksyi jakautumissuunnitelman 21.2.2013. Suunnitelman mukaisesti YIT jakautui osittain siten, että sen kiinteistötekniikan ja teollisuuden palvelujen liiketoimintaan liittyvät varat, velat ja vastuut siirtyivät uudelle, jakautumisen myötä perustetulle julkiselle osakeyhtiölle, Caverion Oyj:lle. Tärkein jakautumisen yhteydessä Caverion Oyj:lle siirtynyt omaisuus oli kaikkien YIT:n kiinteistötekniikan ja teollisuuden palvelujen liiketoimintaan kuuluvien yritysten koko osakepääoma. Yrityksiin kuuluivat YIT Teollisuus Oy (rekisteröity Suomessa Y-tunnuksella 1860875-1) ja YIT Building Systems Oy (rekisteröity Suomessa Y-tunnuksella 1860867-1). Jälkimmäinen yritys omisti suoraan tai epäsuorasti Suomessa, Venäjällä, Virossa, Latviassa ja Liettuassa, Ruotsissa, Norjassa, Tanskassa, Saksassa, Itävallassa, Tšekissä, Puolassa, Romaniassa, Malesiassa ja Singaporessa toimineiden kiinteistötekniikan yritysten osakepääoman. YIT:n 17.6.2013 pidetty ylimääräinen yhtiökokous hyväksyi hallituksen esityksen mukaisen jakautumisen yksimielisesti.

Caverion Oyj rekisteröitiin Suomen kaupparekisteriin 30.6.2013, jolloin myös YIT:n osittaisjakautuminen tuli voimaan.

YIT:n osakkeenomistajat saivat jakautumisvastikkeena Caverion Oyj:n osakkeita osakeomistuksensa mukaisessa suhteessa siten, että kutakin YIT:n osaketta vastaan annettiin yksi (1) Caverionin osake. Jakautumisvastikkeita ei kuitenkaan annettu YIT:n hallussa oleville omille osakkeille. Jakautumisvastikkeena annettujen Caverion Oyj:n osakkeiden määrä oli siis 125 596 092 kpl. Jakautumisvastike jaettiin arvo-osuusjärjestelmässä siten, että Caverion Oyj:n osakkeiden määrä (vastaava YIT:n osakkeiden määrä vähennettynä YIT:n hallussa olevilla omilla osakkeilla) rekisteröitiin YIT:n osakkeenomistajien arvo-osuustileille viimeistään 30.6.2013. YIT:lle ei jaettu jakautumisvastiketta.

YIT:n 17.6.2013 pidetty ylimääräinen yhtiökokous hyväksyi YIT:n jakautumissuunnitelman ja siten myös Caverion Oyj:n yhtiöjärjestyksen ja sen osakepääoman, joka on miljoona euroa (1 000 000 €).

Konsernin juridinen rakenne

YIT:n jakautumisen voimaantulopäivänä, joka on myös Caverion Oyj:n rekisteröintipäivä, jälkimmäisen omistukseen tuli kaksi tytäryhtiötä: YIT Building Systems Oy ja YIT Teollisuus Oy. Mainitut yritykset rekisteröivät uudet nimensä, Caverion NE Oy ja Caverion Industria Oy, 1.7.2013.

Caverion NE Oy omisti suoraan Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Tanskassa, Virossa, Latviassa ja Liettuassa toimineiden tytäryhtiöiden sekä epäsuorasti kahden Venäjällä toimineen tytäryhtiön koko osakepääoman. Lisäksi Caverion NE Oy omisti Caverion Central Europe GmbH:n koko osakepääoman, joka puolestaan omisti suoraan tai epäsuorasti Itävallassa, Tšekissä, Saksassa, Puolassa, Romaniassa, Malesiassa ja Singaporessa toimineet tytäryhtiöt.

Muutokset konsernirakenteessa kauden aikana

Caverion NE Oy sulautui Caverion Oyj:hin 31.12.2013. Yritysjärjestely yksinkertaisti Caverion-konsernin rakennetta ja vähentää hallintokustannuksia. Caverion NE Oy:n omistamat tytäryhtiöt ovat olleet Caverion Oyj:n suoria tytäryhtiöitä sulautumisen rekisteröintipäivästä lähtien.

Liiketoimintojen organisointi

Caverion-konsernin liiketoiminta jakautui katsauskauden aikana toiminnallisesti kahteen segmenttiin: Pohjois-Euroopan kiinteistötekniisiin palveluihin ja Keski-Euroopan kiinteistötekniisiin palveluihin. Segmenttirakenne säilyi muuttumattomana vuonna 2013.

Konsernin taloudellinen kehitys vuonna 2013

Tässä hallituksen toimintakertomuksessa esitettävät taloudelliset tiedot perustuvat itsenäisen konsernin toteutuneisiin lukuihin jakautumisen voimaantulopäivästä lähtien sekä carve-out taloudellisiin tietoihin voimaantuloa edeltävältä ajanjaksolta. Tässä toimintakertomuksessa esitetyt carve-out taloudelliset tiedot kuvaavat niiden yhtiöiden tulosta ja taloudellista asemaa, jotka aikaisemmin muodostivat YIT-konsernin kiinteistötekniiset palvelut -liiketoiminnan. Konsernitase 31.12.2013, konsernin tuloslaskelma ja laaja tuloslaskelma, laskelma konsernin oman pääoman muutoksista sekä konsernin rahavirtalaskelma heinä–joulukuulta 2013 sekä edellisiin liittyvät tunnusluvut perustuvat itsenäisen konsernin toteutuneisiin lukuihin. Tuloslaskelmat, rahavirtalaskelmat, taseet sekä vertailutiedot 30.6.2013 edeltäviltä ajanjaksoilta perustuvat YIT-konsernin kiinteistötekniiset palvelut -liiketoiminnan carve-out taloudellisiin tietoihin.

Toimintaympäristö tammi–joulukuussa 2013

Vuonna 2013 yleinen markkinatilanne oli vakaa yleisestä talouden tilanteesta ja epävarmuudesta huolimatta.

Pohjois-Euroopassa huolto- ja kunnossapitomarkkinat pysyivät vakaina kaikissa toimintamaissa vuonna 2013. Asiakkaat kuitenkin lykkäsivät uusinvestointeja, erityisesti Ruotsissa ja Suomessa. Näissä maissa asiakkaat toteuttivat vain ydinliiketoiminnan ylläpidon ja toiminnan turvallisuuden kannalta välttämättömät toimet, minkä seurauksena huollon ja kunnossapidon lisätöitä lykättiin koko vuoden ajan. Liike- ja toimitilarakentamisen markkinoilla kysyntä pysyi Suomessa matalalla tasolla ja lasku jatkui loppuvuotta kohden. Ruotsissa projektimarkkinat kehittyivät varsin hyvin alkuvuoden heikommista odotuksista huolimatta ja paranivat loppuvuotta kohden. Ruotsissa yleinen markkinatilanne pysyi vakaana huollossa ja kunnossapidossa, ja tekniset kiinteistöpalvelut sekä erityisesti EPC-sopimukset (Energy Performance Contracting) kehittyivät hyvin ja niiden odotetaan jatkavan kasvuaan myös vuonna 2014. Norjassa projektimarkkinoiden toimintaympäristö oli hyvä koko vuoden ajan, kun taas haasteet Caverionin Norjan projektiliiketoiminnan kannattavuudessa olivat sisäisiä. Tanskassa projektimarkkinat kehittyivät hitaasti ja niiden aktiivisuus oli vähäistä. Suomessa ja Ruotsissa teollisuuden projektimarkkinat pysyivät alhaisella tasolla koko vuoden ajan, mikä vaikutti myös teollisuuden huollon ja kunnossapidon kysyntään. Kysyntä teollisuuden palveluiden ulkoistamisessa on kuitenkin parantunut. Venäjällä projektimarkkinat pysyivät vakaina ja huollon ja kunnossapidon markkinat jatkoivat edelleen kasvuaan. Baltian maissa kysyntä pysyi matalalla tasolla sekä projektiliiketoiminnassa että huollossa ja kunnossapidossa.

Keski-Euroopassa kysyntä pysyi suotuisana ja projektimarkkinoiden epävarmuus helpotti Saksassa ja Itävallassa vuonna 2013. Uusinvestoinneissa päätöksenteko oli edelleen hidasta, mutta positiivisia merkkejä oli näkyvissä. Vuoden 2012 pysähtyneisyyden jälkeen uudet talotekniset uusinvestoinnit kasvoivat vuonna 2013. Kiinteistötekniisten palvelujen markkinat muualla keskisessä Itä-Euroopassa kehittyivät hitaasti ja aktiivisuus oli vähäistä.

Kilpailutilanne

Caverionilla on vahva markkina-asema Pohjois-Euroopan kiinteistötekniikan markkinoilla liikevaihdolla mitattuna. Yhtiön arvion mukaan Caverionilla on johtava markkina-asema Suomessa ja Norjassa. Liikevaihdolla mitattuna Caverion on kolmanneksi suurin yhtiö Ruotsissa ja Tanskassa (markkina-asemaa koskevat lähteet: Euroconstruct joulukuu 2013, Teknologian tutkimuskeskus VTT ja yhtiön arvio, joka perustuu kolmansien osapuolten julkisiin tietoihin).

Keski-Euroopan kiinteistötekniikan markkinoilla Caverionin markkina-asema on vahvin Saksassa ja Itävallassa liikevaihdolla mitattuna. Saksassa Caverion on soveltuvilla markkinoilla markkina-asemaltaan viidenneksi ja Itävallassa kolmanneksi suurin liikevaihdolla mitattuna (markkina-asemaa koskevat lähteet: Euroconstruct joulukuu 2013, Teknologian tutkimuskeskus VTT ja yhtiön arvio, joka perustuu kolmansien osapuolten julkisiin tietoihin).

Caverion on Suomen johtava teollisuuden palveluja tarjoava yritys, joka toimii muun muassa energia-, metsä-, kaivos-, jalostus- ja meriteollisuudessa. Suurimmat asiakassegmentit ovat metsäteollisuus ja energiateollisuus. Caverion on myös Ruotsissa yksi johtavista teollisuuden palvelujen tarjoajista.

Strategiset tavoitteet ja niiden saavuttaminen

Caverionin pitkän aikavälin strategisena tavoitteena on saavuttaa johtava asema Euroopan kiinteistötekniisillä markkinoilla. Vuonna 2013 strategialla oli kolme päätavoitetta:

- Pohjois-Euroopassa tavoitteena on erityisesti kannattavuuden parantaminen.
- Keski-Euroopassa Caverion hakee vahvaa kasvua erityisesti Saksassa ja saksankielisissä maissa. Tavoitteena on kasvaa sekä orgaanisesti että yritysostoin.
- Laajat, uudet ja edistykselliset projektit ja palvelut. Kasvuun ja kannattavuuteen pyritään panostamalla huollon ja kunnossapidon pitkiin palvelusopimuksiin, Design & Build hankekehitysprojekteihin sekä energiansäästöön liittyviin toimituksiin.

YIT:n hallitus asetti 3.6.2013 Caverionille seuraavat taloudelliset tavoitteet vuoteen 2016 mennessä.

- Liikevaihdon kasvu (%): keskimäärin yli 10 prosentin vuotuinen liikevaihdon kasvu
- Kannattavuus (%): käyttökate (EBITDA) yli kuusi prosenttia liikevaihdosta
- Operatiivinen kassavirta investointien jälkeen (milj. e): vahva operatiivinen kassavirta, jolla mahdollistetaan orgaaninen kasvu, lainojen takaisinmaksu ja osingonjako.

Caverionin hallitus tarkisti Caverion Oyj:n taloudellisia tavoitteita 31.10.2013. Caverionin päivitetty taloudelliset tavoitteet strategiakaudelle 2014–2016 ovat:

- Liikevaihdon kasvu (%): keskimäärin yli 10 prosentin vuotuinen liikevaihdon kasvu
- Kannattavuus (%): käyttökate (EBITDA) yli kuusi prosenttia liikevaihdosta
- Käyttöpääoma: negatiivinen

Käyttöpääoman määritelmä on vaihto-omaisuus + lyhytaikaiset korottomat saamiset ja velat ilman rahavaroja (laskentakaava alla):

Käyttöpääoma = vaihto-omaisuus + myyntisaamiset ja osatuloutetut saamiset + muut lyhytaikaiset saamiset - ostovelat ja osatuloutetut velat - muut lyhytaikaiset velat - saadut ennakot - lyhytaikaiset varaukset. Käyttöpääomaan ei sisälly pitkäaikaisia varauksia tai eläkevelvoitteita.

Osingot ja osinkopolitiikka

Yhtiön tavoitteena on jakaa osinkoina ja pääoman palautuksina osakkeenomistajille vähintään 50 prosenttia tilikauden tuloksesta verojen jälkeen ilman käyvän arvon muutoksia.

Tunnusluvut

Taloudelliset tunnusluvut	2013	2012 ¹⁾	2011
Liikevaihto, milj. e	2 543,6	2 803,2	2 875,7
Käyttökate, milj. e	70,9	85,3	125,3
Käyttökateprosentti, %	2,8	3,0	4,4
Liikevoitto, milj. e	49,4	61,1	105,0
Liikevoittoprosentti, %	1,9	2,2	3,7
Tulos ennen veroja, milj. e	42,8	57,5	102,0
Tilikauden voitto, milj. e	35,5	40,8	73,0
Jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille, milj. e	35,5	40,7	72,9
Määräysvallattomille omistajille, milj. e	0,0	0,1	0,1
Omavaraisuusaste, %	22,2	32,4	-
Velkaantumisaste, % ²⁾	34,6	-2,5	-
Henkilöstö 31.12.	17 673	18 618	19 481
Henkilöstö keskimäärin vuoden aikana	18 071	19 132	19 701
Osakekohtaiset tunnusluvut	2013	2012 ¹⁾	2011
Tulos/osake, e ³⁾	0,28	0,32	-
Tulos/osake, laimennettu, e	0,28	0,32	-
Oma pääoma/osake, e	2,0	3,1	-
Osinko/osake, e	0,22*)	-	-
Osinko/tulos, %	77,8*)	-	-
Efektiivinen osinkotuotto, %	2,5*)	-	-
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku)	31,5	-	-
Osakkeen kurssikehitys	2013	2012 ¹⁾	2011
Kurssi 31.12., e	8,90	-	-
Alin kurssi, e	3,00	-	-
Ylin kurssi, e	8,94	-	-
Keskikurssi, e	5,54	-	-
Osakekannan markkina-arvo 31.12., milj. e	1 117,7	-	-
Osakkeiden vaihdon kehitys			
Osakkeiden vaihto, 1 000 kpl	46 168	-	-
Vaihto % koko osakekannasta	85,0	-	-
Ulkona olevien osakkeiden osakeantioikaistun lukumäärän painotettu keskiarvo, 1 000 kpl	125 595	-	-
Ulkona olevien osakkeiden osakeantioikaistun lukumäärä 31.12., 1 000 kpl	125 592	-	-

Historialliset carve-out tilinpäätöstiedot vuosilta 2011-2012 eivät välttämättä anna kuvaa siitä, mitkä yhdisteltyjen toimintojen tulokset, taloudellinen asema ja rahavirrat olisivat olleet, jos Caverion tytäryhtiöineen olisi toiminut itsenäisenä konsernina ja esittänyt erillisen tilinpäätöksen edellä kerrotuilta ajanjaksoilta.

*) Hallituksen ehdotus

¹⁾ Uudistettu IAS 19 –standardi on vaikuttanut konsernin tuloslaskelmaan 1-12/2012 seuraavasti: henkilöstökulut kasvoivat 0,1 milj. euroa ja käyttökate, liikevoitto ja tulos ennen veroja laskivat vastaavasti 0,1 milj. euroa.

²⁾ Korollinen nettovelka ja velkaantumisaste vuonna 2012 eivät ole vertailukelpoisia vuoden 2013 lukuihin, sillä Caverion Oyj:lle siirtyi uusi pankkirahoitussopimus osittaisjakautumisen yhteydessä 30.6.2013.

³⁾ Ei sisällä osittaisjakautumisen seurauksena Caverion Oyj:lle siirtyneen uuden pankkirahoitussopimuksen kustannusvaikutusta tammi–kesäkuulta 2013. Jos uuden lainasopimuksen mukainen uudelleenrahoitus olisi toteutettu tilikauden alussa, tammi–joulukuun nettorahoituskulut olisivat olleet noin 8,4 milj. euroa.

Käyttökate (e)	=	Liikevoitto + poistot ja arvonalentumiset
Omanvaraisuusaste (%)	=	$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{määräysvallattomien omistajien osuus} \times 100}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$
Velkaantumisaste (%)	=	$\frac{\text{Korolliset velat} - \text{rahavarat} \times 100}{\text{Oma pääoma} + \text{määräysvallattomien omistajien osuus}}$
Osakeantioikaistu tulos/osake (e)	=	$\frac{\text{Tilikauden tulos (emoyhtiön omistajille laskettu osuus)}}{\text{Tilikauden keskimäärin osakkeiden osakeantioikaistu ulkona oleva lukumäärä}}$
Oma pääoma/osake (e)	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu ulkona oleva lukumäärä 31.12.}}$
Osakeantioikaistu osinko/osake (e)	=	$\frac{\text{Tilikauden osinko/osake}}{\text{Tilikaudella ja sen jälkeen tapahtuneiden osakeantien oikaisukertoimet}}$
Osinko/tulos (%)	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko} \times 100}{\text{Osakekohtainen tulos}}$
Efektiiivinen osinkotuotto (%)	=	$\frac{\text{Osakeantioikaistu osakekohtainen osinko} \times 100}{\text{Osakeantioikaistu pörssikurssi 31.12.}}$
Hinta/voitto –suhde (P/E-luku)	=	$\frac{\text{Osakeantioikaistu pörssikurssi 31.12.}}{\text{Osakeantioikaistu osakekohtainen tulos}}$
Osakekannan markkina-arvo (e)	=	(Osakkeiden lukumäärä – omat osakkeet) x tilinpäätöspäivän pörssikurssi osakelajeittain
Vaihtuvuus (%)	=	$\frac{\text{Pörssivaihto (kpl)} \times 100}{\text{Liikkeellä oleva keskimääräinen osakemäärä}}$

Liikevaihto

Tammi–joulukuun liikevaihto laski 9 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna ja oli 2 543,6 miljoonaa euroa (1–12/2012: 2 803,2 milj. e). Liikevaihto laski pääasiassa Norjan ja Ruotsin projektiliiketoiminnan projektien tarkemman valinnan, huollon ja kunnossapidon alentuneen liikevaihdon ja Caverionin Saksan projektialoitusten lykkääntymisten takia. Valuuttakurssimuutokset laskivat tammi–joulukuun liikevaihtoa 21,2 miljoonalla eurolla edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Pohjois-Euroopan kiinteistötekniisten palvelujen tammi–joulukuun liikevaihto laski 8 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna ja oli 1 922,7 miljoonaa euroa (1–12/2012: 2 089,2 milj. e). Valuuttakurssimuutokset laskivat tammi–joulukuun liikevaihtoa 20,8 miljoonalla eurolla edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Keski-Euroopan kiinteistötekniisten palvelujen tammi–joulukuun liikevaihto laski 13 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna ja oli 621,3 miljoonaa euroa (1–12/2012: 714,2 milj. e). Valuuttakurssimuutokset eivät vaikuttaneet olennaisesti liikevaihtoon edellisvuoteen verrattuna. Liikevaihdon heikkenemiseen vaikuttivat pääasiassa tilauskannan lasku vuoden 2012 lopussa, toimintojen uudelleenjärjestelyt ja kannattamattomien yksiköiden sulkeminen.

Liikevaihto, milj. e	1–12/13	1–12/12	Muutos
Pohjois-Euroopan kiinteistötekniiset palvelut	1 922,7	2 089,2	-8 %
Keski-Euroopan kiinteistötekniiset palvelut	621,3	714,2	-13 %
Eliminoinnit	-0,4	-0,2	
Konserni yhteensä	2 543,6	2 803,2	-9 %

Liikevaihto, milj. e	1–12/13	1–12/12	Muutos
Ruotsi	665,9	704,3	-5 %
Suomi	546,8	603,7	-9 %
Norja	516,4	580,4	-11 %
Saksa	458,4	541,8	-15 %
Itävalta	148,1	154,3	-4 %
Tanska	139,8	145,6	-4 %
Muut maat	68,2	73,2	-7 %
Konserni yhteensä	2 543,6	2 803,2	-9 %

Maakohtainen liikevaihto esitetään konserniyhtiön sijainnin perusteella.

Kannattavuus

Käyttökate

Konsernin käyttökate laski 17 prosenttia tammi–joulukuussa edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna ja käyttökate heikensivät HOCHTIEF Service Solutionsin yritysjärjestelyihin ja -kauppoihin liittyvät 1,4 milj. euron projektikustannukset, uudelleenjärjestelyihin liittyvät 4,2 milj. euron kertaluonteiset erät sekä jakautumiseen liittyvät 5,2 milj. euron kulut. Konsernin tammi–joulukuun käyttökate ilman edellä mainittuja kertaluonteisia eriä oli 81,6 miljoonaa euroa (1–12/2012: 91,1 milj. e), mikä vastaa 3,2 prosentin käyttökateprosenttia tammi–joulukuussa (1–12/2012: 3,2 %).

Pohjois-Euroopan kiinteistötekniisten palvelujen käyttökate laski katsauskaudella 12 prosenttia edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta. Toimialan tammi–joulukuun käyttökate heikensivät uudelleenjärjestelyihin liittyvät 4,2 milj. euron kertaluonteiset erät sekä jakautumiseen liittyvät 3,6 milj. euron kulut. Merkittävät projektien ennustemuutokset rasittivat käyttökate vuoden 2012 viimeisellä neljänneksellä. Projektiliiketoiminnan heikko kannattavuus Norjassa ja liiketoiminnan alhainen volyyymi laskivat toimialan käyttökate tammi–joulukuussa. Asiakkaat myös lykkäsivät huollon ja kunnossapidon lisätöitä, minkä vuoksi käyttöaste jäi liian matalaksi. Caverionin tavoitteena on parantaa Pohjois-Euroopan kiinteistötekniisten palvelujen kannattavuutta. Kolmannen vuosineljänneksen loppuun mennessä saatettiin loppuun toimenpiteet 600 työntekijän vähentämiseksi. Ruotsissa ja Tanskassa tehostamisohjelma eteni hyvin ja kannattavuus kehittyi suunnitelman mukaisesti. Norjassa (etenkin pääkaupunkiseudulla) projektiliiketoiminnan kannattavuus oli heikko toisella vuosipuoliskolla, ja tuloksia kannattavuuden parantamiseksi käynnistetyistä toimista odotetaan nähtävän vuoden 2014 aikana. Lisäksi kaikissa Caverionin toimintamaissa on käynnissä palvelujen

tehostamisohjelma.

Keski-Euroopan kiinteistötekniisten palvelujen tammi–joulukuun käyttökate laski 29 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna pääasiassa Saksan toimintojen volyymin laskun vuoksi. Keski-Euroopan kiinteistötekniisten palvelujen tammi–joulukuun käyttökate heikensivät HOCHTIEF Service Solutionsin yritysjärjestelyihin ja -kauppoihin liittyvät 1,4 milj. euron projektikustannukset ja jakautumiseen liittyvät 1,1 milj. euron kulut.

Käyttökate, milj. e / prosenttia	1–12/13	%	1–12/12 ¹⁾	%	Muutos
Pohjois-Euroopan kiinteistötekniiset palvelut	52,3	2,7	59,5	2,8	-12 %
Keski-Euroopan kiinteistötekniiset palvelut	23,6	3,8	33,2	4,7	-29 %
Konsernipalvelut ja muut erät	-5,0		-7,4		
Konserni yhteensä	70,9	2,8	85,3	3,0	-17 %

1) Uudistettu IAS 19 -standardi on vaikuttanut konsernin tuloslaskelmaan 1–12/2012 seuraavasti: henkilöstökulut kasvoivat 0,1 milj. euroa ja käyttökate, liikevoitto ja tulos ennen veroja laskivat vastaavasti 0,1 milj. euroa.

Liikevoitto

Liikevoitto, milj. e / prosenttia	1–12/13	%	1–12/12 ¹⁾	%	Muutos
Pohjois-Euroopan kiinteistötekniiset palvelut	36,4	1,9	41,1	2,0	-11 %
Keski-Euroopan kiinteistötekniiset palvelut	18,8	3,0	27,4	3,8	-31 %
Konsernipalvelut ja muut erät	-5,8		-7,4		
Konserni yhteensä	49,4	1,9	61,1	2,2	-19 %

1) Uudistettu IAS 19 -standardi on vaikuttanut konsernin tuloslaskelmaan 1–12/2012 seuraavasti: henkilöstökulut kasvoivat 0,1 milj. euroa ja käyttökate, liikevoitto ja tulos ennen veroja laskivat vastaavasti 0,1 milj. euroa.

Poistot ja arvonalentumiset olivat 21,5 milj. euroa tammi–joulukuussa (1–12/2012: 24,2 milj. e), mistä 10,2 milj. euroa oli yrityskauppoihin liittyviä, kohdistettuja aineettomia hyödykkeitä ja 11,4 milj. euroa muita poistoja.

Muut liikevoittoon vaikuttavat tekijät on kuvattu tarkemmin kohdassa käyttökate.

Tilaukanta

Tilaukanta, milj. e	12/13	12/12	Muutos
Pohjois-Euroopan kiinteistötekniiset palvelut	764,6	819,0	-7 %
Keski-Euroopan kiinteistötekniiset palvelut	476,0	380,1	25 %
Konserni yhteensä	1 240,7	1 199,1	3 %

Tilaukanta kasvoi 3 prosenttia vuoden 2012 lopusta ja oli joulukuun lopussa 1 240,7 milj. euroa.

Valuuttakurssimuutokset laskivat tammi–joulukuun tilaukantaan 26,2 milj. euroa edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Projektiliiketoiminnan lisäksi tilaukantaan sisältyvät vain pitkäaikaiset sopimukset huolto- ja kunnossapitoliiiketoiminnassa.

Pohjois-Euroopan kiinteistötekniisten palvelujen tilaukannan arvo laski 7 prosenttia vuoden 2012 lopusta projektien tarkemman valinnan vuoksi. Keski-Euroopan kiinteistötekniisten palvelujen tilaukanta kasvoi 25 prosenttia vuoden 2012 lopusta. Loppuvuoden 2012 heikentynyt tilaukanta on näkynyt alhaisempana liikevaihtona tammi–joulukuussa edellisvuoteen verrattuna. Tilaukannan kohentuminen vuonna 2013 oli merkki paremmasta, mutta sen ei odoteta vaikuttavan liikevaihtoon ennen vuoden 2014 alkupuoliskoa.

Investoinnit ja yrityskaupat

Bruttoinvestoinnit taseen pysyviin vastaaviin olivat tammi–joulukuussa 27,8 milj. euroa (1–12/2012: 16,2 milj. e) eli 1,1 prosenttia (1–12/2012: 0,6 %) liikevaihdosta. Investoinnit tietotekniikkaan olivat 22,5 milj. euroa (1–12/2012: 1,3 milj. e), ja ne liittyivät pääasiassa osittaisjakautumiseen. Muut investoinnit olivat 5,3 milj. euroa (1–12/2012: 5,3 milj. e).

Caverion ei tehnyt yritysostoja tai liiketoimintojen myyntejä tammi–joulukuussa 2013 (1–12/2012: 9,5 milj. e). Saksalaisen HOCHTIEF Service Solutionsin ostosopimusneuvottelut, joita käytiin YIT:n toukokuussa tekemän alustavan, ei-sitovan tarjouksen perusteella, päättyivät tuloksettomina 28.6.2013.

Tutkimus ja kehitys

Konsernin investoinnit tutkimus- ja kehitystoimintaan olivat vuonna 2013 noin 12,7 miljoonaa euroa eli 0,5 prosenttia liikevaihdosta. Vuonna 2012 tutkimukseen ja kehitykseen investoitiin 14,0 miljoonaa euroa (0,5 prosenttia liikevaihdosta) ja vuonna 2011 14,4 miljoonaa euroa (0,5 prosenttia liikevaihdosta).

Konsernin merkittävin liiketoiminnan kehittämisinvestointi on ollut kiinteistötekniisten palvelujen tehokkuuden kehittämisohjelma, jossa keskitytään parantamaan kiinteistötekniisten palvelujen huollon ja kunnossapidon tehokkuutta.

Operatiivinen sijoitettu pääoma

Operatiivisen sijoitetun pääoman tuotto (viim. 12 kk), % ¹⁾	1–12/13	1–12/12
Pohjois-Euroopan kiinteistötekniiset palvelut	11,6	11,0
Keski-Euroopan kiinteistötekniiset palvelut	19,1	32,5

¹⁾ Vertailuluvuissa on huomioitu IAS 19:n vaikutus ja sisäisten erien oikaisu.

Operatiivinen sijoitettu pääoma, milj. e	12/13	12/12	Muutos
Pohjois-Euroopan kiinteistötekniiset palvelut	283,5	344,8	-18%
Keski-Euroopan kiinteistötekniiset palvelut	100,6	96,6	4%

Joulukuun lopussa konsernin operatiivinen sijoitettu pääoma oli 470,0 milj. euroa (12/2012: 478,6 milj. e). Sijoitettu pääoma lasketaan vähentämällä taseen loppusummasta korottomat velat.

Kassavirta

Konsernin tammi–joulukuun operatiivinen kassavirta investointien jälkeen oli 74,2 milj. euroa (1–12/2012: 40,5 milj. e). Sitä painoivat jakautumiseen liittyvät 21,3 milj. euron investoinnit tietotekniikkaan. Neljännen vuosineljänneksen operatiivinen kassavirta oli kausiluonteisesti erittäin vahva käyttöpääoman vapautumisen tukemana.

Käyttöpääoma

Caverionin tavoitteena on saavuttaa negatiivinen käyttöpääoma vuoden 2016 loppuun mennessä. Keskittymällä tähän yhtiö pystyy vapauttamaan toimintoihin sidottua pääomaa ja parantamaan kassavirtaa jatkossa.

Käyttöpääoma pieneni merkittävästi edellisvuoden vastaavaan jaksoon verrattuna ja oli joulukuun lopussa 46,0 milj. euroa (12/2012: 94,0 milj. e).

Tulos ennen veroja ja osakekohtainen tulos

Tammi–joulukuussa tulos ennen veroja oli 42,8 milj. euroa ja osakekohtainen tulos 0,28 euroa, pois lukien YIT:n osittaisjakautumisen seurauksena Caverion Oyj:lle siirtyneen uuden pankkirahoitus sopimuksen kustannusvaikutus tammi–kesäkuussa 2013. Jos uuden lainasopimuksen mukainen uudelleenrahoitus olisi toteutettu tilikauden alussa, tammi–joulukuun nettorahoituskulut olisivat olleet noin 8,4 milj. euroa.

Konsernin efektiivinen veroaste oli tammi–joulukuussa 17,0 prosenttia (1–12/2012: 29,0 %). Verokantojen muutokset vuonna 2014 Suomessa, Norjassa ja Tanskassa sekä laskennallisten verosaamisten ja -velkojen uudelleenarvostus vaikuttivat positiivisesti vuoden 2013 efektiiviseen veroasteeseen. Jos näiden muutosten vaikutukset jätettäisiin huomioimatta, efektiivinen veroaste olisi ollut noin 27 prosenttia.

Kehitys liiketoiminta-alueittain

Konsernin liikevaihto, milj. e	1–12/13	%	1–12/12	%	Muutos
Huolto ja kunnossapito	1 409,3	55	1 542,4	55	-9 %
Projektiliiketoiminta	1 134,3	45	1 261,0	45	-10 %
Konserni yhteensä	2 543,6	100	2 803,2	100	-9 %

Huolto- ja kunnossapitoliiiketoiminta

Huolto- ja kunnossapitoliiiketoiminnan liikevaihto, milj. e	1–12/13	%	1–12/12	%	Muutos
Pohjois-Eurooppa	1 173,5	83	1 322,6	86	-11 %
Keski-Eurooppa	235,8	17	219,8	14	7 %
Konsernin huolto- ja kunnossapitoliiiketoiminnan liikevaihto	1 409,3	100	1 542,4	100	-9 %

Konsernin huolto- ja kunnossapitoliiiketoiminnan liikevaihto laski 9 prosenttia vuonna 2013 ja oli 1 409,3 milj. euroa eli 55 prosenttia konsernin kokonaisliikevaihdosta.

Pohjois-Euroopan kiinteistötekniisissä palveluissa huollon ja kunnossapidon osuus toimialan tammi–joulukuun liikevaihdosta oli 1 173,5 milj. euroa eli 61 prosenttia toimialan kokonaisliikevaihdosta.

Keski-Euroopan kiinteistötekniisissä palveluissa huollon ja kunnossapidon osuus toimialan tammi–joulukuun liikevaihdosta oli 235,8 milj. euroa eli 38 prosenttia toimialan kokonaisliikevaihdosta. Huollon ja kunnossapidon osuus Keski-Euroopan kiinteistötekniisissä palveluissa (1–12/2013: 38 %) oli edelleen merkittävästi Pohjois-Euroopan kiinteistötekniisiä palveluita (1–12/2013: 61 %) alhaisempi, ja siten sen kasvattamiselle Keski-Euroopan kiinteistötekniisissä palveluissa on hyvät mahdollisuudet. Huolto- ja kunnossapitoliiiketoiminnan tammi–joulukuun liikevaihto kasvoi 7 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Sisäiset ja markkinalähtöiset mahdollisuudet lisätä huollon ja kunnossapidon osuutta Keski-Euroopan kiinteistötekniisten palvelujen liikevaihdosta ovat edelleen hyvät.

Projektiliiketoiminta

Projektiliiketoiminnan liikevaihto, milj. e	1–12/13	%	1–12/12	%	Muutos
Pohjois-Eurooppa	749,0	66	766,8	61	-2 %
Keski-Eurooppa	385,4	34	494,2	39	-22 %
Konsernin projektiliiketoiminnan liikevaihto	1 134,3	100	1 261,0	100	-10 %

Konsernin projektiliiketoiminnan liikevaihto laski 10 prosenttia vuonna 2013 ja oli 1 134,3 milj. euroa eli 45 prosenttia konsernin kokonaisliikevaihdosta.

Pohjois-Euroopan kiinteistötekniisissä palveluissa projektiliiketoiminnan osuus toimialan tammi–joulukuun liikevaihdosta oli 749,0 milj. euroa eli 39 prosenttia toimialan kokonaisliikevaihdosta. Keski-Euroopan kiinteistötekniisissä palveluissa projektiliiketoiminnan osuus toimialan tammi–joulukuun liikevaihdosta oli 385,4 milj. euroa eli 62 prosenttia toimialan kokonaisliikevaihdosta.

Rahoitus

Osittaisjakautumiseen liittyvät rahoitusjärjestelyt toteutettiin suunnitelman mukaan kesäkuun aikana. Rahoitusjärjestelyjen seurauksena Caverionin lainasalkku sisältää hajautetun erääntymisrakenteen uudelleenrahoitusriskin minimoimiseksi. Caverionilla on vakaa maksuvalmiusreservi kalenterivuoden lainanlyhennysten ja liiketoiminnan suunnittelukauden rahoitustarpeiden ja investointien kattamiseksi. Kokonaisuudessaan rahoitusasema mahdollistaa konsernin kasvustrategian toteuttamisen.

Caverionin rahavarat olivat joulukuun lopussa 133,3 milj. euroa (12/2012: 100,8 milj. euroa). Lisäksi Caverionilla on sitovia nostamattomia rahoitusliimitisopimuksia 60 milj. euroa ja nostamattomia tililimitisopimuksia 19 milj. euroa.

Konsernin korollisen velan määrä oli joulukuun lopussa 219,8 milj. euroa (12/2012: 91,0 milj.) ja keskiporko suojausten jälkeen oli 2,31 prosenttia. Kiinteäkorkoiset lainat muodostavat suojausten jälkeen noin 38 prosenttia konsernin korollisen velan määrästä. Noin 94 prosenttia lainoista on hankittu pankeilta ja muilta rahoituslaitoksilta, ja noin 5 prosenttia vakuutusyhtiöiltä. Yhteensä 71,3 miljoonaa euroa korollista velkaa erääntyy maksettavaksi seuraavan 12 kuukauden aikana.

Caverionin ulkoinen rahoitus koostuu pääasiassa pankkirahoitussopimuksesta Pohjoismaisen pankkiryhmän kanssa. Sopimus siirtyi Caverion Oyj:lle osittaisjakautumisen rekisteröintiajankohtana. Sopimus koostuu kesäkuussa 2016 erääntyvästä 140 miljoonan euron pitkäaikaisesta, lyhennysohjelmallisesta lainasta, kesäkuussa 2016 erääntyvästä 60 miljoonan euron pitkäaikaisesta rahoitusliimitisopimuksesta (joka on kokonaan nostamatta joulukuun lopussa) sekä kesäkuussa 2014 erääntyvästä lyhytaikaisesta 22 miljoonan euron siltarahoitussopimuksesta. Tämän pankkirahoitussopimuksen lisäksi Caverion Oyj:lle osittaisjakautumisessa siirtyneiden lyhennysohjelmaisten lainojen määrä oli joulukuun lopussa yhteensä 58 miljoonaa euroa.

Konsernin nettorahoituskulut olivat tammi-joulukuussa 6,6 milj. euroa. Konsernin nettorahoituskulut tammi-joulukuussa sisältävät kertaluonteista osittaisjakautumiseen liittyvää kulua 0,7 milj. euroa. Mikäli pankkirahoitussopimuksen mukainen rahoitus olisi nostettu tilikauden 2013 alussa, olisivat konsernin nettorahoituskulut olleet tammi-joulukuussa noin 8,4 miljoonaa euroa.

Caverionin ulkoisissa lainoissa sovelletaan taloudellista kovenanttia, joka perustuu konsernin nettovelan ja käyttökatteen (EBITDA) suhdeluukuun. Konsernin nettovelka oli joulukuun lopussa 86,5 milj. euroa (12/2012: -9,8 miljoonaa euroa).

Hallinto

Hallitus

YIT:n ylimääräinen yhtiökokous valitsi 17.6.2013 Caverion Oyj:n ensimmäisen hallituksen, jonka jäsenet ovat Henrik Ehrnrooth (puheenjohtaja), Michael Rosenlew (varapuheenjohtaja) sekä Anna Hyvönen, Ari Lehtoranta ja Eva Lindqvist. Lisäksi yhtiökokous hyväksyi hallituksen jäsenille maksettavan korvauksen. Caverionin yhtiöjärjestyksen mukaan osakkeenomistajat valitsevat varsinaisessa yhtiökokouksessa yrityksen hallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja 3–5 jäsentä.

Lisätietoa Caverionin hallituksen jäsenistä ja heidän palkkioistaan samoin kuin hallituksen valiokunnista on saatavilla selvityksessä hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (Corporate Governance Statement) sekä palkka- ja palkkioselvityksestä, jotka julkaistaan erikseen Caverionin internet-sivuilla kohdassa www.caverion.fi/sijoittajat – Hallinnointi.

Toimitusjohtaja

Jakautumissuunnitelman mukaisesti YIT Oyj:n hallitus valitsi Juhani Pitkäläksen Caverion Oyj:n toimitusjohtajaksi toukokuussa 2013. Pitkäläski oli YIT Oyj:n toimitusjohtajana osittaisjakautumisen toteutumispäivään 30.6.2013 asti, kyseinen päivä mukaan lukien. Jakautumisen voimaantulon jälkeen Caverionin hallitus valitsee yrityksen toimitusjohtajan ja vapauttaa hänet tehtävistään.

Johtoryhmä

Vuoden 2013 lopussa Caverion-konsernin johtoryhmään kuului kolmetoista (13) jäsentä:

- Juhani Pitkäläski, toimitusjohtaja, Caverion Oyj
- Päivi Alakuijala, markkinointi- ja viestintäjohtaja, Caverion Oyj
- Merja Eskola, henkilöstöjohtaja, Caverion Oyj
- Knut Gaaserud, toimitusjohtaja, Caverion Norge AS
- Jarno Hacklin, toimitusjohtaja, Caverion Suomi Oy
- Antti Heinola, talousjohtaja, Caverion Oyj
- Erkki Huusko, toimitusjohtaja, Caverion Industria Oy
- Ulf Kareliusson, toimitusjohtaja, Caverion Sverige AB
- Matti Malmberg, johtaja, Pohjois-Euroopan kiinteistötekniset palvelut ja konsernin huoltoliiketoiminnan tehokkuuden kehittäminen
- Peter Rafn, toimitusjohtaja, Caverion Denmark A/S
- Karl-Walter Schuster, johtaja, Keski-Euroopan kiinteistötekniset palvelut ja konsernin projektiliiketoiminnan kehittäminen
- Manfred Simmet, toimitusjohtaja, Caverion Österreich GmbH
- Sakari Toikkanen, liiketoiminnan kehitysjohtaja, Caverion Oyj

Henkilöstö

Vuonna 2013 konsernin palveluksessa oli keskimäärin 18 071 henkilöä, mikä on 6 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2012 (2012: 19 132). Vuoden lopussa henkilöstömäärä oli 17 673 (12/2012: 18 618). Vuoden 2013 henkilöstökulut laskivat 6 prosenttia ja olivat yhteensä 1 062,8 milj. euroa (1–12/2012: 1 127,4 milj. e ja 1–12/2011: 1 091,2 milj. e). Joulukuun 2013 lopussa eniten työntekijöitä oli Suomessa (27 % koko henkilöstöstä), Ruotsissa (22 %), Norjassa (20 %) ja Saksassa (14 %).

Vuonna 2013 epävarmuus makrotalouden kehityksestä heijastui Caverionin tilauskantaan, ja varsinkin huollon ja kunnossapidon lisätöitä lykättiin myöhemmäksi. Pohjois-Euroopassa kannattavuuden parantamiseksi täytyi tehdä uudelleenjärjestelyjä, muun muassa kannattamattomia yksiköitä sulkemalla ja organisaatiosoja vähentämällä. Myös henkilöstövähennykset olivat välttämättömiä kannattavuuden parantamiseksi. Aikaisemmin ilmoitetut toimenpiteet 600 työntekijän vähentämiseksi saatiin päätökseen vuoden 2013 kolmannen neljänneksen aikana. Vuonna 2013 työntekijöiden määrä väheni eniten Ruotsissa, Suomessa ja Norjassa.

Henkilöstö maittain	12/13	12/12	Muutos
Suomi	4 772	4 977	-4 %
Ruotsi	3 993	4 492	-11 %
Norja	3 469	3 642	-5 %
Saksa	2 429	2 450	-1 %
Itävalta	711	706	1 %
Tanska	1 019	1 104	-8 %
Muut maat	1 280	1 247	3 %
Konserni yhteensä	17 673	18 618	-5 %

Henkilöstö toimialoittain	12/13	12/12	Muutos
Pohjois-Euroopan kiinteistötekniset palvelut	14 259	15 159	-6 %
Keski-Euroopan kiinteistötekniset palvelut	3 328	3 380	-2 %
Konsernipalvelut	86	79	9 %
Konserni yhteensä	17 673	18 618	-5 %

Vuonna 2013 henkilöstöhallinnossa keskityttiin laatimaan uuden yrityksen henkilöstöpolitiikkaa, palkkausperiaatteita, terveydenhuoltojärjestelmää sekä henkilöstön kehitys- ja koulutusmalleja. Lisäksi tavoitteena oli turvata riittävät rekrytoinnit ja työsuhteasioiden hoitaminen. Yritys on sitoutunut eettisiin toimintatapoihin ja sitä tukevat Eettiset liiketoimintaperiaatteet (Code of Conduct) julkaistiin päivitettyinä vuonna 2013.

Eräänä Caverionin henkilöstöhallinnon tärkeimpänä tavoitteena on panostaa työturvallisuuden ja -terveyden parantamiseen ja luoda tapaturmaton työpaikka.

Ympäristö

Caverionin toiminta ei sisällä merkittäviä ympäristöriskejä. Merkittävin mahdollisuus vaikuttaa globaaliin hiilijalanjälkeen on yhteistyö asiakkaiden kanssa. Caverion kehittää jatkuvasti tuotteitaan ja palvelujaan siten, että niillä on mahdollista pienentää asiakkaiden toiminnan ympäristövaikutuksia.. Caverion tarjoaa asiakkailleen lukuisia energiatehokkaita palveluja, kuten kiinteistöjen energiatarkastuksia ja -analyseja, energiatehokasta kiinteistötekniikkaa, modernisointia ja järjestelmien automatisointia.

Caverionin toiminnasta aiheutuvat päästöt syntyvät pääosin huoltoautojen polttoaineenkulutuksen seurauksena. Yritys hyödyntää logistiikkaratkaisuja, joiden avulla voidaan pienentää sekä tavaroiden että henkilöstön kuljettamisesta aiheutuvia kasvihuonekaasupäästöjä. Myös reittien optimointiin, taloudelliseen ajotapaan sekä autoissa käytettävään polttoaineeseen kiinnitetään huomiota.

Liikevaihdosta 82 prosenttia oli ISO 14001 -sertifioitua toimintaa (2012: 77 %).

Yhteistyö muiden yritysten kanssa parantaa Caverionin mahdollisuuksia vahvistaa osaamistaan energiatehokkuuden alalla. Yritys osallistuu esimerkiksi Green Building Council -verkoston paikallisten työryhmien toimintaan useassa toimintamaassaan.

Tietoa Caverion Oyj:n osakkeista

Osakkeet ja osakepääoma

Caverion Oyj on YIT:n osittaisjakautumisen voimaantulopäivänä 30.6.2013 syntynyt Suomen tasavallan lakien mukaan toimiva julkinen osakeyhtiö. Caverion Oyj:n osakepääoma ja osakkeiden lukumäärä eivät muuttuneet yhtiön rekisteröintipäivän ja katsauskauden päättymisen välisenä aikana. Caverion Oyj:n osakkeiden lukumäärä oli 125 596 092 osaketta katsauskauden päättyessä 31.12.2013. Yhtiöllä on yksi osakesarja, ja kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa sekä yhtäläisin perustein määräytyvään osinkoon. Caverion Oyj:n osakepääoma on miljoona (1 000 000) euroa. Yhtiön osakkeilla ei ole nimellisarvoa. Caverionin yhtiöjärjestykseen ei sisälly lunastus- eikä suostumuslauseketta eikä erityisiä määräyksiä yhtiöjärjestyksen muutosten toteuttamisesta.

Yhtiön hallussa olevat osakkeet, panttaukset, optiot

Rekisteräintipäivänään Caverion Oyj ei omistanut omia osakkeitaan. Katsauskauden päättyessä Caverion omistaa 4 080 omaa osakettaan, jotka se sai YIT Oyj:n avainhenkilöstölle vuosiksi 2010–2016 suunnatun kannustinohjelman osakepalautuksina ohjelman ehtojen mukaisesti.

Caverion Oyj:n omistamien omien osakkeiden osuus koko osakemäärästä ja äänistä on 0,0003 %.

Caverionilla tai sen tytäryhtiöillä ei ole Caverion Oyj:n osakkeita panttina.

Caverion ei ole tehnyt päätöksiä optioiden tai muiden osakkeisiin liittyvien erikoisoikeuksien suhteen. Katsauskauden aikana Caverionilla ei ollut osakepohjaisia kannustinohjelmia.

Kaupankäynti osakkeilla

Kaupankäynti Caverionin osakkeella käynnistyi 1.7.2013. Perjantai 28.6.2013 oli viimeinen kaupankäyntipäivä, jolloin Caverion sisältyi YIT:n osakkeeseen ja sen arvoon.

Caverionin osakkeen aloituskurssi 1.7.2013 oli 3,00 euroa. Osakkeen päätöskurssi katsauskauden viimeisenä kaupankäyntipäivänä (30.12.2013) oli 8,90 euroa. Osakekurssi nousi heinä–joulukuun aikana 197 prosenttia. Osakkeen ylin kurssi katsauskaudella oli 8,94 euroa, alin 3,00 euroa ja keskimurssi 5,54 euroa. Osakkeita vaihdettiin NASDAQ OMX Helsingissä (OTC-kaupankäynti pois luettuna) heinä–joulukuun aikana 46,2 miljoonaa kappaletta. Vaihdon arvo ilman OTC-kaupankäyntiä oli 255,7 milj. euroa (lähde: NASDAQ OMX). Heinä–joulukuun OTC-kaupankäyntimäärä NASDAQ OMX Helsingissä oli 80 000 osaketta eli 0,32 milj. euroa.

Helsingin pörssin lisäksi Caverionin osakkeilla käydään kauppaa myös muilla markkinapaikoilla, kuten BATS Chi-X:ssä ja Burgundyssa. Caverion Oyj:n osakkeita vaihdettiin vaihtoehtoisilla kaupankäyntipaikoilla heinä–joulukuun aikana 1,1 miljoonaa kappaletta, mikä oli noin 2,1 prosenttia osakkeen koko kaupankäyntimäärästä. Vaihtoehtoisista kaupankäyntipaikoista Caverionin osakkeella käytiin kauppaa etenkin BATS Chi-X:ssä. Lisäksi heinä–joulukuun aikana 4,8 miljoonalla Caverion Oyj:n osakkeella käytiin OTC-kauppaa NASDAQ OMX:n ulkopuolella. Tämä kaupankäynti oli noin 9,3 prosenttia osakkeen koko kaupankäyntimäärästä (lähde: Fidessa Fragmentation Index).

Caverion Oyj:n markkina-arvo katsauskauden lopussa oli 1 117,8 milj. euroa. Markkina-arvo on laskettu ilman yhtiön hallussa 31.12.2013 olevia osakkeita (4 080 kpl).

Osakkeenomistajat

Caverionin rekisteröityjen osakkeenomistajien määrä oli joulukuun 2013 lopussa 33 353 (6/2013: 39 250). Hallintarekisteröityjen ja muiden kuin suomalaisten sijoittajien omistuksessa oli joulukuun 2013 lopussa 38,2 prosenttia osakkeista (6/2013: 35,2 %).

Yhtiö ei saanut katsauskauden aikana arvopaperimarkkinalain 9 luvun 5 §:n mukaisia liputusilmoituksia omistussuuden muuttumisesta Caverion Oyj:ssä.

Päivitetty lista Caverionin suurimmista osakkeenomistajista ja omistajarakenteen sektorijakauma on saatavilla IR App -sovelluksessa ja Caverionin verkkosivuilla ►

Caverion Oyj ei ole pitänyt yhtiökokousta katsauskaudella.

Suurimmat omistajat 31.12.2013

Omistaja	Osakkeiden lkm	%
1. Structor S.A.	17 140 000	13,65
2. Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	7 732 100	6,16
3. Antti Herlinin omistamat rahastot sekä suorat osakeomistukset	6 250 180	4,98
4. OP-rahastot	4 640 629	3,69
5. Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	4 056 215	3,23
6. Fondita-rahastot	3 891 000	3,10
7. Nordea-rahastot	2 282 561	1,82
8. Odin-rahastot	1 736 637	1,38
9. Valtion eläkerahasto	1 470 000	1,17
10. Danske Invest -rahastot	1 407 325	1,12
11. Aktia-rahastot	1 393 077	1,11
12. Brotherus Ilkka	1 304 740	1,04
13. Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Tapiola	1 009 000	0,80
14. Evli-rahastot	992 500	0,79
15. Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Etera	757 446	0,60
16. Säästöpankki-rahastot	533 181	0,42
17. Föreningen Konstsamfundet rf	423 002	0,34
18. Foundation of Brita Maria Renlunds minne	412 000	0,33
19. Eläkevakuutusosakeyhtiö Veritas	371 091	0,30
20. Sigrid Juséliuksen Säätiö	361 000	0,29
20 suurinta omistajaa yhteensä	58 163 684	46,30
Kaikki osakkeet	125 596 092	100,00

Omistajarakenne sektoreittain 31.12.2013

Sektori	Omistajien lkm	% omistajista	Osakkeiden lkm	% osake-pääomasta
Hallintarekisteröidyt ja ei-suomalaiset	209	0,63	48 037 606	38,2
Kotitaloudet	30 946	92,78	25 097 113	20,0
Julkisyhteisöt	38	0,11	16 612 285	13,2
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	86	0,26	15 638 211	12,5
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	427	1,28	7 165 709	5,7
Yritykset ja asuntoyhteisöt	1 647	4,94	13 045 168	10,4
Yhteis- ja erikoistileillä	0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	33 353	100,00	125 596 092	100,0

Omistusrakenne perustuu Tilastokeskuksen sektoriluokitukseen.

Tiedot perustuvat Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään listaan yrityksen osakkeenomistajista. Kukin hallintarekisteröity osakkeenomistaja on merkitty osakerekisteriin yhtenä osakkeenomistajana. Yhden hallintarekisteröidyn osakkeenomistajan kautta voidaan hallita usean sijoittajan salkkua.

Johdon omistus

Hallituksen jäsenet	Caverionin osakkeita
Ehrnrooth Henrik (30.06.2013 -), hallituksen puheenjohtaja	0
Lähipiirin omistukset	17 140 000
Hyvönen Anna (30.06.2013 -)	0
Lähipiirin omistukset	0
Lehtoranta Ari Tapio (30.06.2013 -)	0
Lähipiirin omistukset	0
Lindqvist Eva (30.06.2013 -)	0
Lähipiirin omistukset	0
Rosenlew Michael (30.06.2013 -)	0
Lähipiirin omistukset	0
Yhteensä	17 140 000

Johto	Caverionin osakkeita
Pitkäkoski Juhani (30.06.2013 -), toimitusjohtaja	53 100
Lähipiirin omistukset	0
Alakuijala Päivi (30.06.2013 -)	1 150
Lähipiirin omistukset	0
Eskola Merja (07.10.2013 -)	0
Lähipiirin omistukset	0
Gaaserud Knut (30.06.2013 -)	506
Lähipiirin omistukset	0
Hacklin Jarno (30.06.2013 -)	7 586
Lähipiirin omistukset	0
Heinola Antti (30.06.2013 -)	9 261
Lähipiirin omistukset	0
Huusko Erkki (30.06.2013 -)	7 180
Lähipiirin omistukset	0
Kareliusson Ulf (30.06.2013 -)	3 091
Lähipiirin omistukset	0
Malmberg Matti (30.06.2013 -)	7 485
Lähipiirin omistukset	0
Rafn Peter (30.06.2013 -)	691
Lähipiirin omistukset	0
Schuster Karl-Walter (30.06.2013 -)	8 465
Lähipiirin omistukset	0
Simmet Manfred (30.06.2013 -)	2 377
Lähipiirin omistukset	0
Toikkanen Sakari (30.06.2013 -)	39 882
Lähipiirin omistukset	0
Yhteensä	140 774
Tilintarkastajat	Caverionin osakkeita
Lassila Heikki (30.06.2013 -), päävastuullinen tilintarkastaja	0
Lähipiirin omistukset	0
Yhteensä	0

Määräysvalta- ja osakassopimukset

Caverion Oyj ei ole arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 pykälän tarkoittamalla tavalla minkään osakkeenomistajan jäsenen tai muun henkilön määräysvallassa. Caverion ei ole osallisena sopimuksiin, jotka eriyttäisivät arvopapereiden omistuksen ja niihin liittyvät taloudelliset oikeudet.

Yhtiön hallituksen tiedossa ei ole osakassopimuksia.

Tilintarkastajat

YIT Oyj:n ylimääräinen yhtiökokous 17.6.2013 valitsi KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy:n tarkastamaan yhtiön vuoden 2013 hallintoa ja tilejä. Päävastuullinen tilintarkastaja on Heikki Lassila, KHT.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Caverion Oyj:n hallitus päätti 27.1.2014, että Caverion-konserni muuttaa ulkoista raportointirakennettaan 1.1.2014 alkaen vastaamaan paremmin yhtiön uutta johtamisrakennetta ja liiketoiminta-alueita. Maantieteellisiin alueisiin perustuvat segmentit (Pohjois-Euroopan kiinteistötekniiset palvelut sekä Keski-Euroopan kiinteistötekniiset palvelut) korvataan yhdellä toiminnallisella segmentillä, joka sisältää myös konsernipalvelut ja muut erät. Huolto- ja kunnossapitoliiketoimintaa sekä projektiliiketoimintaa on Caverionin perustamisesta lähtien kehitetty vahvasti yli maarajojen. Siksi puhtaasti maantieteellisiin alueisiin perustuvista raportointisegmenteistä luopuminen oli luonnollinen ratkaisu. Ensimmäinen uuden raportointirakenteen mukainen osavuosikatsaus tammi-maaliskuulta 2014 julkaistaan 24.4.2014. Raportointirakenteen muutoksella ei ole vaikutusta konsernin strategisiin tavoitteisiin. Samalla Caverion uudistaa tulosohjeistukseen liittyvää terminologiaansa siten, että se kuvastaa tarkemmin uuden yhtiön tapaa arvioida tulevaa taloudellista kehitystensä. Tulosohjeistus tullaan jatkossa antamaan sanallisesti liikevaihdon ja kannattavuuden osalta. Vuoden 2014 tuloskehitystä tullaan poikkeuksellisesti arvioimaan myös absoluuttisin luvuin, johtuen vertailukauden poikkeuksellisuudesta.

Caverion tiedotti 20.1.2014, että Caverion Oyj:n hallitus on valinnut Fredrik Strandin Caverionin uudeksi toimitusjohtajaksi. Hän ottaa tehtävän vastaan vuoden 2014 toisen neljänneksen aikana. Strand työskentelee tällä hetkellä toimitusjohtajana Sodexolla vastaten yhtiön Pohjoismaiden liiketoiminnoista. Ruotsin kansalainen Fredrik Strand on toiminut nykyisessä tehtävässään vuodesta 2009. Vuosina 1989-2009 hän työskenteli Ericssonilla useissa johtotehtävissä. Tänä aikana hän muun muassa johti Ericssonin globaalia palveluliiketoimintaa ja sen kehittämistä sekä vastasi Latinalaisen Amerikan ja Yhdysvaltojen palveluliiketoiminnasta. Caverionin nykyinen toimitusjohtaja Juhani Pitkäkoski jatkaa tehtävässään siihen saakka kunnes Fredrik Strand ottaa tehtävän vastaan. Tämän jälkeen Pitkäkoski perehdyttää uuden toimitusjohtajan tehtäväänsä ja tukee Caverionin strategisen kasvuprosessin kehittämistä raportoiden Fredrik Strandille.

Näkymät vuodelle 2014

Tulosohjeistus

Caverion Oyj:n hallitus vahvisti kokouksessaan 27.1.2014 näkymät ja tulosohjeistuksen vuodelle 2014.

Caverion arvioi, että konsernin vuoden 2014 liikevaihto vertailukelpoisin valuuttakurssein säilyy viime vuoden tasolla ja käyttökate (EBITDA) ilman kertaluonteisia eräiä kasvaa selvästi 90–110 milj. euroon.

Vuonna 2014 käyttökateen kasvu toteutetaan toiminnallista tehokkuutta parantamalla, huolto- ja kunnossapitoliiketoimintaa kasvattamalla sekä Saksan projektiliiketoimintaa lisäämällä. Yleisen makrotaloudellisen ympäristön mahdolliset muutokset vaikuttavat Caverionin liiketoimintaan ja asiakkaisiin.

Caverionin palvelujen markkinanäkymät vuonna 2014

Caverion toimii Ruotsissa, Suomessa, Norjassa, Saksassa, Itävallassa, Tanskassa, Venäjällä, Virossa, Latviassa, Liettuassa, Puolassa, Tšekissä ja Romaniassa. Laaja alueellinen toiminta ja kokonaisvaltainen tarjonta tasoittavat taloustilanteen muutosten vaikutusta.

Edellytykset kasvaa huolto- ja kunnossapitoliiketoiminnassa ovat edelleen suotuisat kaikilla Caverionin toiminta-alueilla. Tekniikan lisääntyessä rakennuksissa uusien palvelujen tarpeen ja energiatehokkuuspalvelujen kysynnän odotetaan pysyvän vakaana.

Uusinvestoinneissa päätöksenteko on edelleen hidasta, mutta positiivisia merkkejä on näkyvissä. Taloteknisten uusinvestointien odotetaan kasvavan hieman. Lisääntyneitä julkisia investointeja sekä kunnostus- ja peruskorjaustarpeita pidetään merkittävimpinä kasvuun vaikuttavina tekijöinä.

Tiukentuva ympäristölainsäädäntö luo edellytyksiä energiatehokkuuspalveluiden kysynnän kasvulle. Ympäristösertifikaattien ja energiatehokkuuden merkitys lisääntyy ja niiden avulla kiinteistöjen omistajat voivat nostaa kiinteistöjensä arvoa. Yhä useammat kiinteistöt varustetaan etävalvontayhteyksillä, jolloin niitä voidaan tarkkailla keskitetysti valvomoista. Lisäksi liikenneinfrastruktuurin ylläpitoon liittyvän palvelu- ja projektitoiminnan arvioidaan kehittyvän myönteisesti.

Suurimmat riskit ja epävarmuustekijät

Caverion-konserni luokittelee riskeiksi tekijät, jotka toteutuessaan vaarantaisivat konsernin strategisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisen. Riskit on jaettu strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja tapahtumariskeihin. Riskitekijöiden tunnistamisessa ja hallinnassa on otettu huomioon liiketoiminnan ja toimintaympäristön erityispiirteet. Riskienhallinta on olennainen osa konsernin johtamis-, seuranta- ja raportointijärjestelmiä. Strategisten riskien luonnetta ja todennäköisyyttä seurataan ja raportoidaan jatkuvasti. Strateginen riskiarviointi toteutetaan konserninlaajuisesti kerran vuodessa strategian käsittelyn yhteydessä.

Strategisesta näkökulmasta Caverion on kehittänyt liiketoimintansa rakennetta vakaampaan ja tasapainoisempaan suuntaan selviytyäkseen paremmin suhdanteiden muutoksista. Vakaasti kehittyvän huolto- ja kunnossapitotoiminnan osuutta on lisätty. Toimintaa on laajennettu maantieteellisesti, jolloin talouden muutokset vaikuttavat eri aikaan eri markkinoilla. Jatkuvan seurannan ja analysoinnin avulla pyritään reagoimaan toimintaympäristön muutoksiin ajoissa sekä hyödyntämään niiden tarjoamia uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Yhtiön asiakaskunta on laaja ja koostuu sekä julkisen että yksityisen sektorin erikokoisista toimijoista.

Konsernin tavoitteena on kasvaa sekä orgaanisesti että yritysostoin. Yrityskaappoihin ja ulkoistamiseen liittyviä riskejä hallitaan soveltamalla projektien valintaan tiukkoja kriteerejä sekä perehdyttämällä uudet työntekijät perusteellisesti Caverionin arvoihin, toimintatapoihin ja strategiaan. Konserni soveltaa yrityskauppojen toteutukseen yhtenäistä toimintatapaa ja ohjeistusta.

Caverionille tyypillisiä operatiivisia riskejä ovat urakkatarjouksiin, palvelusopimuksiin, projektinhallintaan ja henkilöstöön liittyvät riskit. Erilaisten projektien osalta on tärkeää olla valikoiva, ottaa huomioon urakoiden riskit ja kannattavuus sekä käsitellä kaikkien urakoiden ja sopimusten sisältö, riskit ja sopimusehdot määriteltujen prosessien mukaisesti. Tehoton ja epäonnistunut projektinhallinta voi heikentää merkittävästi Caverionin kykyä tarjota laadukkaita ja kannattavia palveluita. Tämä puolestaan voi vaikuttaa haitallisesti Caverionin liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan.

Yhtiön menestys riippuu olennaisesti yhtiön johdon ja työntekijöiden ammattitaidosta sekä yhtiön kyvystä sitouttaa nykyinen johto ja työntekijät ja tarvittaessa palkata uutta ammattitaitoista henkilöstöä. Suuri osa Caverionin liiketoiminnasta on henkilötyövaltaista, joten orgaanisen kasvun edellytyksenä on osaavan henkilöstön saatavuus ja sitoutuneisuus. Jos yhtiön johdon jäseniä tai työntekijöitä lähtee eikä tilalle saada palkatuksi uutta pätevää henkilöstöä, tilanne voi vaikuttaa haitallisesti yhtiön liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan.

Luottotappio tai luottotappiovaraus kirjataan saamisista, joista ei todennäköisesti saada suoritusta. Luottotappioksi kirjaamisessa sovelletaan Caverion-konsernin liiketoiminnan myyntisaamisten arvostusperiaatetta, ja kirjauksiin sisältyy arviointia ja harkintaa. Arvio perustuu aikaisemmin toteutuneisiin luottotappioihin, luotonvalvonnan kokemukseen, asiakaskohtaisiin vakuuksiin ja selvityksiin sekä arviointijankohdan taloudellisiin olosuhteisiin.

Caverionin taseeseen kirjattua liikearvoa ei poisteta, mutta sitä testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Määrä, jolla liikearvon kirjanpitoarvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan rahamäärän, kirjataan arvonalentumistappiona tuloslaskelmaan. Mikäli Caverionin tulos- ja kasvukehityksessä tapahtuu muutoksia alaspäin, tämä voi johtaa liikearvon arvonalentumiseen. Se voi vaikuttaa epäedullisesti Caverionin liiketoiminnan tulokseen ja omaan pääomaan. Caverion-konsernin liikearvon määrä 31.12.2013 oli 335,7 milj. euroa.

Rahoitusriskejä ovat rahoituksen riittävyteen, valuuttakursseihin ja korkoihin liittyvät riskit sekä luotto- ja vastapuoliriskit. Caverionin liiketoiminnan vastapuoliriskit liittyvät ennen kaikkea asiakkaiden kanssa tehtyjen sopimusten veloitteiden täyttämiseen, asiakassaataviin sekä pitkiin palvelusopimuksiin. Rahoitusriskejä sekä taloudelliseen raportointiin liittyviä riskejä hallitaan laskenta- ja rahoituspolitiikoilla, sisäisellä valvonnalla sekä sisäisellä ja ulkoisella tarkastuksella.

Tapahtumariskejä voivat olla henkilö- tai tietoturvaan liittyvät onnettomuudet tai toimitiloille, projektikohteille tai muulle omaisuudelle sattuvat äkilliset ja ennalta arvaamattomat esinevahingot, kuten tulipalot, sortumiset ja varkaudet. Caverion noudattaa konsernin laajuista turvallisuuspolitiikkaa, joka kattaa turvallisuuden eri osa-alueet.

Tarkempi selvitys Caverioniin ja sen toimintaympäristöön ja liiketoimintaan liittyvistä riskeistä esitetään 4.6.2013 päivätysä jakautumisesitteessä. Rahoitusriskeistä esitetään tarkempi selvitys tilinpäätöksen liitetiedossa 30.

Valtuutukset

Osakeanti

YIT Oyj:n 17.6.2013 pidetty ylimääräinen yhtiökokous valtuutti Caverionin hallituksen päättämään myös osakeantien järjestämisestä. Yksittäisissä osakeanneissa tai osakeantien sarjoissa voidaan laskea liikkeelle yhteensä enintään 25 000 000 osaketta.

Hallitus voi päättää osakeanneissa annettavien osakkeiden luovuttamisesta osakkeenomistajien etuoikeudesta poiketen suunnattuna. Hallitus valtuutetaan päättämään siitä, kenelle ja missä järjestyksessä osakkeita annetaan. Osakeannissa osakkeita voidaan antaa merkittäviksi maksua vastaan tai maksutta. Hallitus voi valtuutuksen nojalla päättää myös maksuttomasta osakeannista yhtiölle itselleen siten, että yhtiön hallussa olevien osakkeiden lukumäärä annin jälkeen on enintään 10 prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Tähän määrään lasketaan yhtiöllä itsellään ja sen tytäryhtiöillä olevat omat osakkeet osakeyhtiölain 15 luvun 11 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla.

Valtuutus sisältää hallitukselle oikeuden määrätä osakeantien ehdoista ja toimenpiteisiin liittyvistä seikoista osakeyhtiölain mukaisesti, mukaan lukien oikeuden päättää, kirjataanko mahdollinen merkintähinta kokonaan tai osittain sijoitetun vapaan pääoman rahastoon vai osakepääoman korotukseksi.

Tässä kuvattu osakeantivaltuutus antaa hallitukselle myös valtuudet päättää ehdotetun valtuutuksen perusteella mahdollisesti hankittavien omien osakkeiden luovuttamisesta. Valtuutuksen kohteena on enintään 12 500 000 yrityksen osaketta. Hallitus valtuutettiin päättämään näiden osakkeiden luovuttamistarkoituksesta ja kaikista luovuttamisen ehdoista. Valtuutus on voimassa 31.3.2014 asti.

Hallitus ei käyttänyt valtuutusta katsauskauden aikana.

Omien osakkeiden hankkiminen

YIT Oyj:n 17.6.2013 pidetty ylimääräinen yhtiökokous valtuutti Caverionin hallituksen päättämään yrityksen omien osakkeiden hankkimisesta. Yhteensä enintään 12 500 000 osaketta voidaan hankkia yrityksen vapaalla pääomalla. Mahdollinen omien osakkeiden hankinta tehdään NASDAQ OMX Helsinki Oy:n järjestämän julkisen kaupankäynnin välityksellä ja muuten kuin suhteutettuna kunkin osakkeenomistajan osakkeiden määrään. Tämä valtuutus on voimassa 31.3.2014 asti.

Hallitus ei käyttänyt valtuutusta katsauskauden aikana.

Sivutoimipisteet

Caverion Oyj:llä ei ole sivutoimipisteitä ulkomailla.

Pääomalainat sekä lainat, velat ja sitoumukset lähipiirille

Caverion Oyj ei ole antanut pääomalainoja, muita lainoja, velkoja tai sitoumuksia lähipiirille.

Hallituksen ehdotus jakokelpoisten varojen käytöstä

Emoyhtiö Caverion Oyj:n jakokelpoiset varat 31.12.2013 ovat:

Voitto edellisiltä tilikausilta	154 145 083,77
Tilikauden voitto	3 787 653,81
Jakokelpoiset voittovarot yhteensä	157 932 737,58

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että jakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

Osakkeenomistajille jaetaan osinkona kertyneistä voittovaroista 0,22 euroa/osake eli	27 630 242,64
Jätetään jakokelpoisiin varoihin	130 302 494,94

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei ole tilikauden päättymisen jälkeen tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Hallituksen toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitus

Helsingissä, 27. päivänä tammikuuta 2014

Henrik Ehrnrooth
Puheenjohtaja

Michael Rosenlew
Varapuheenjohtaja

Anna Hyvönen

Ari Lehtoranta

Eva Lindqvist

Juhani Pitkäkoski
Toimitusjohtaja

Konsernin tuloslaskelma

Milj. e	Liite	1.1.-	1.1.-31.12.2012
		31.12.2013	% Oikaistu %
Liikevaihto	2, 4	2 543,6	2 803,2
Liiketoiminnan muut tuotot	5	3,2	12,3
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		0,0	-0,6
Valmistus omaan käyttöön		1,4	0,3
Aineiden ja tarvikkeiden käyttö		-674,7	-799,8
Ulkopuoliset palvelut		-431,8	-468,8
Henkilöstökulut	8	-1 062,8	-1 127,4
Liiketoiminnan muut kulut	6	-308,1	-333,9
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	15	0,0	0,0
Poistot ja arvonalentumiset	7	-21,5	-24,2
Liikevoitto		49,4 1,9	61,1 2,2
Rahoitustuotot		2,0	1,9
Kurssierot		-1,2	-0,3
Rahoituskulut		-7,4	-5,2
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	9	-6,6	-3,6
Voitto ennen veroja		42,8 1,7	57,5 2,1
Tuloverot	10	-7,3	-16,7
Tilikauden voitto		35,5 1,4	40,8 1,5
Jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		35,5	40,7
Määräysvallattomille omistajille		0,0	0,1
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos: *			
Osakekohtainen tulos, laimentamaton, euroa	11	0,28	0,32
Osakekohtainen tulos, laimennettu, euroa		0,28	0,32

* Osakekohtainen tulos tilikaudelta 2012 on laskettu osittaisjakautumisen voimaantumisen mukaista osakemäärää käyttäen.

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. e	Liite	1.1.-31.12.2013	1.1.-31.12.2012
			Oikaistu
Tilikauden voitto		35,5	40,8
Muut konsernin kirjatut tuotot ja kulut			
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi:			
Etuuspohjaisten eläkkeiden arvonmuutos		-2,1	16,6
- Laskennallinen vero		1,5	-5,5
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi:			
Rahavirran suojaukset	30	0,1	-0,1
- Laskennallinen vero		0,0	0,0
Myytavissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutos	16	-0,3	-0,4
- Laskennallinen vero		0,1	0,1
Muuntoerot		-5,9	3,9
Muut konsernin kirjatut tuotot ja kulut, yhteensä		-6,6	14,6
Konsernin laaja tulos		28,9	55,3
Jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		28,9	55,2
Määräysvallattomille omistajille		0,0	0,1

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Konsernitase

Milj. e		31.12.2013	31.12.2012	1.1.2012
	Liite		Oikaistu	Oikaistu
VARAT				
Pitkäaikaiset varat				
Aineelliset hyödykkeet	12	27,9	31,8	34,7
Liikearvo	13,14	335,7	335,7	336,6
Muut aineettomat hyödykkeet	13	48,4	39,0	32,8
Osuudet osakkuusyriyksissä	15	0,1	0,1	0,1
Myytavissä olevat sijoitukset	16	2,0	2,5	2,9
Saamiset	17	2,3	5,3	6,4
Laskennalliset verosaamiset	18	3,5	5,5	8,7
Pitkäaikaiset varat yhteensä		420,1	419,9	422,2
Lyhytaikaiset varat				
Vaihto-omaisuus	19	29,5	39,0	37,5
Myyntisaamiset ja muut saamiset	20	689,9	774,7	794,2
Versaamiset		1,5	4,7	2,8
Rahavarat	21	133,3	100,8	155,4
Lyhytaikaiset varat yhteensä		854,2	919,2	989,9
VARAT YHTEENSÄ		1 274,3	1 339,0	1 412,0

Milj. e		31.12.2013	31.12.2012	1.1.2012
	Liite		Oikaistu	Oikaistu
OMA PÄÄOMA JA VELAT				
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	22			
Osakepääoma		1,0		
Omat osakkeet		0,0		
Muuntoerot		1,7	7,7	3,8
Arvonmuutosrahasto		-0,2	-0,1	0,2
Kertyneet voittovarot		247,0		
Sijoitettu oma pääoma			379,3	408,5
		249,5	386,9	412,5
Määräysvallattomien omistajien osuus		0,6	0,6	0,5
Oma pääoma yhteensä		250,1	387,4	413,0
Pitkäaikaiset velat				
Laskennalliset verovelat	18	62,1	68,7	55,3
Eläkevelvoitteet	24	51,1	51,8	66,1
Varaukset	25	9,1	6,9	9,9
Rahoitusvelat	26	148,5	75,6	90,3
Muut velat	27	0,2	4,6	6,1
Pitkäaikaiset velat yhteensä		270,9	207,6	227,7

Lyhytaikaiset velat				
Ostovelat ja muut velat	27	657,9	697,8	715,6
Verovelat		7,3	7,4	13,4
Varaukset	25	16,7	23,3	25,8
Rahoitusvelat	26	71,3	15,4	16,5
Lyhytaikaiset velat yhteensä		753,2	743,9	771,3
Velat yhteensä		1 024,1	951,5	999,0
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		1 274,3	1 339,0	1 412,0

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Konsernin rahavirtalaskelma

Milj. e	Liite	1.1.- 31.12.2013	1.1.- 31.12.2012
			Oikaistu
Liiketoiminnan rahavirrat			
Tilikauden voitto		35,5	40,8
Oikaisut:			
Poistot ja arvonalentumiset		21,5	24,2
Muut liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa		-3,9	-12,3
Rahoitustuotot ja -kulut		6,6	3,6
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot		-0,5	-2,5
Verot		7,3	16,7
Oikaisut yhteensä		31,0	29,7
Käyttöpääoman muutokset:			
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos		56,6	44,2
Vaihto-omaisuuden muutos		8,4	0,4
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos		-23,1	-40,9
Käyttöpääoman muutos		42,0	3,7
Maksetut korot		-6,5	-5,0
Muut rahoituserät, netto		2,4	-3,3
Saadut korot		1,7	1,3
Saadut osingot		0,1	0,0
Maksetut verot		-5,7	-17,9
Liiketoiminnan nettorahavirta		100,4	49,3
Investointien rahavirrat			
Tytäryritysten ja liiketoimintojen hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	3	-0,8	-7,3
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	12	-5,6	-5,7
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	13	-22,2	-0,9
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynti		2,2	4,4
Myytavissä olevien sijoitusten myynti		0,2	0,7
Investointien nettorahavirta		-26,2	-8,8
Operatiivinen kassavirta investointien jälkeen		74,2	40,5
Rahoituksen rahavirrat			
Lainojen nostot	26	162,0	
Lainojen takaisinmaksut	26	-33,5	-15,0

Lyhytaikaisten lainojen nettomuutos	26	0,0	
Rahoitusleasingvelkojen maksut		-0,7	-0,5
Oman pääoman ehtoinen rahoitus YIT-konsernilta		-164,5	-81,9
Rahoituksen nettorahavirta		-36,8	-97,4
Rahavarojen muutos		37,3	-56,9
Rahavarat tilikauden alussa		100,8	154,5
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		-4,8	3,1
Rahavarat tilikauden lopussa	21	133,3	100,8

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Mij. e	Liite	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma							Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä	
		Sijoitettu oma pääoma	Osake- pää- oma	Kertyneet voitto- varat	Muunto- erot	Arvon- muutos- rahasto	Omat osakkeet	Yh- teensä			
Oma pääoma 1.1.2013 *		379,3			7,7	-0,1		386,8	0,6	387,4	
Kauden laaja tulos 1-6/2013											
Katsauskauden voitto		7,0						7,0	0,0	7,0	
Muut laajan tuloksen erät:											
Rahavirran suojaukset	30							0,1	0,1	0,1	
-Laskennallinen vero								0,0	0,0	0,0	
Myytavissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutos	16							0,0	0,0	0,0	
-Laskennallinen vero								0,0	0,0	0,0	
Muuntoerot					-1,5			-1,5		-1,5	
Kauden laaja tulos 1-6/2013 yhteensä *		7,0			-1,5			5,6	0,0	5,6	
Liiketoimet omistajien kanssa											
Osakeperusteiset maksut	23	-0,8						-0,8		-0,8	
Oman pääoman ehtoiset liiketoimet YIT-konsernin kanssa		-164,5						-164,5		-164,5	
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä *		-165,3						-165,3		-165,3	
Jakautuminen 30.6.2013		-221,0	1,0	220,0				0,0		0,0	
Jakautumiseen liittyvät aktivoidut kustannukset				-0,9				-0,9		-0,9	
Oma pääoma 30.6.2013		0,0	1,0	219,1	6,1	0,1		226,2	0,6	226,8	
Kauden laaja tulos 7-12/2013											
Katsauskauden voitto				28,5				28,5	0,0	28,5	
Muut laajan tuloksen erät:											
Etuuspohjaisten eläkkeiden arvonmuutos				-2,1				-2,1		-2,1	
-Laskennallinen vero				1,5				1,5		1,5	
Rahavirran suojaukset	30							-0,1	-0,1	-0,1	
-Laskennallinen vero								0,0	0,0	0,0	
Myytavissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutos	16							-0,2	-0,2	-0,2	
-Laskennallinen vero								0,1	0,1	0,1	
Muuntoerot					-4,3			-4,3		-4,3	
Kauden laaja tulos 7-12/2013 yhteensä				27,9	-4,3	-0,2		23,3	0,0	23,3	
Liiketoimet omistajien kanssa											
Osakeperusteiset maksut	23			0,1				0,0	0,1	0,1	
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä				0,1				0,0	0,1	0,1	
Oma pääoma 31.12.2013		0,0	1,0	247,0	1,7	-0,2		0,0	249,5	0,6	250,1

Mii. e	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma					Määräys- vallattomien omistajien osuus	Sijoitettu oma pääoma yhteensä
	Liite	Sijoitettu oma pääoma	Muunto- erot	Arvon- muutos- rahasto	Yh- teensä		
Sijoitettu oma pääoma 1.1.2012 *		445,6	3,8	0,2	449,5	0,5	450,0
Etuusperusteiset eläkkeet, IAS 19-standardin muutoksen vaikutus		-37,0			-37,0		-37,0
Oikaistu sijoitettu oma pääoma 1.1.2012 *		408,5	3,8	0,2	412,5	0,5	413,0
Tilikauden laaja tulos							
Tilikauden voitto		40,8			40,8	0,1	40,9
Tilikauden voitto, IAS 19 -standardin muutoksen vaikutus		-0,1			-0,1		-0,1
Muut laajan tuloksen erät:							
Etuusperusteiset eläkkeiden arvonmuutos, IAS 19 -standardin muutoksen vaikutus		16,6			16,6		16,6
-Laskennallinen vero		-5,5			-5,5		-5,5
Rahavirran suojaukset	30			-0,1	-0,1		-0,1
-Laskennallinen vero				0,0	0,0		0,0
Myytävässä olevien sijoitusten käyvän arvon muutos	16			-0,4	-0,4		-0,4
-Laskennallinen vero				0,1	0,1		0,1
Muuntoerot			3,9		3,9		3,9
Tilikauden laaja tulos yhteensä *		51,7	3,9	-0,4	55,2	0,1	55,3
Liiketoimet omistajien kanssa							
Osakeperusteiset maksut	23	1,0			1,0		1,0
Oman pääoman ehtoiset liiketoimet YIT-konsernin kanssa		-81,9			-81,9		-81,9
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä *		-80,9			-80,9		-80,9
Sijoitettu oma pääoma 31.12.2012 *		379,3	7,7	-0,1	386,8	0,6	387,4

* carve-out lukuja

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

1. TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Yleiset tiedot

Caverion Oyj ("emoyhtiö" tai "yhtiö") tytäryhtiöineen (yhdessä, "Caverion", "Caverion-konserni" tai "konserni") on kiinteistö- ja rakennusalan sekä teollisuuden palveluja tarjoava konserni. Caverion suunnittelee, toteuttaa ja ylläpitää käyttäjäystävällisiä ja energiatehokkaita ratkaisuja rakennuksille, infrastruktuurille ja teollisuuslaitoksille kiinteistön koko elinkaaren ajalle. Caverionin palveluita käytetään toimistoissa ja liikekiinteistöissä, asunnoissa, julkisissa palvelurakennuksissa sekä teollisuuslaitoksissa.

Caverion Oyj:n kotipaikka on Helsinki ja sen rekisteröity osoite on Panuntie 11, 00620 Helsinki. Yhtiön osakkeet on listattu NASDAQ OMX Helsinki Oy:n pörssilistalla 1.7.2013 lähtien. Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa internet-osoitteesta www.caverion.fi tai emoyhtiön pääkonttorista, osoitteesta Panuntie 11, 00620 Helsinki.

YIT Oyj:n osittaisjakautuminen, jossa kiinteistötekniset palvelut -liiketoiminta eriytettiin YIT Oyj:stä ("jakautuminen"), tuli voimaan 30.6.2013. Voimaantulopäivänä kaikki kiinteistötekniset palvelut -liiketoimintaan liittyvät varat ja velat siirrettiin Caverion Oyj:lle, joka syntyi osittaisjakautumisen yhteydessä.

Tässä konsernitilinpäätöksessä esitetyt taloudelliset tiedot perustuvat itsenäisen konsernin toteutuneisiin lukuihin jakautumisen voimaantulopäivästä lähtien sekä carve-out -taloudellisiin tietoihin voimaantuloa edeltävältä ajanjaksolta. Konsernitilinpäätöksessä esitetyt carve-out -taloudelliset tiedot kuvaavat niiden yhtiöiden tulosta ja taloudellista asemaa, jotka aikaisemmin muodostivat YIT-konsernin kiinteistötekniset palvelut -liiketoiminnan. Konsernitase 31.12.2013, konsernin tuloslaskelma ja laaja tuloslaskelma, konsernin oman pääoman muutoslaskelma sekä konsernin rahavirtalaskelma ajalta 1.7.-31.12.2013 sekä näihin liittyvät tunnusluvut perustuvat itsenäisen konsernin toteutuneisiin lukuihin. Taloudelliset tiedot 30.6.2013 edeltäviltä ajanjaksoilta perustuvat YIT-konsernin kiinteistötekniset palvelut -liiketoiminnan carve-out -taloudellisiin tietoihin.

Caverion Oyj:n hallitus on hyväksynyt konsernitilinpäätöksen julkaistavaksi 27.1.2014. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös tai muuttaa sitä tilinpäätöksen julkistamisen jälkeen pidettävässä varsinaisessa yhtiökokouksessa.

Konsernitilinpäätös on laadittu noudattaen jäljempänä esitettyä laatimisperustaa ja laatimisperiaatteita.

Yhteenvedo merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista

Laatimisperusta

Konsernitilinpäätös on laadittu Euroopan unionissa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti, ja niissä on otettu huomioon jäljempänä kohdassa "Carve-out -taloudellisten tietojen kirjanpitokäsittelyn perusteet" kuvatut periaatteet, joiden mukaisesti Caverion-konsernille kuuluvat varat, velat, tuotot, kulut ja rahavirrat on määritetty. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön vaatimusten mukaiset.

Konsernitilinpäätös esitetään miljoonina euroina, ellei erikseen muuta mainita, ja yksittäiset luvut ja loppusummat pyöristetään miljooniksi, mistä johtuen yhteenlaskuissa saattaa esiintyä pyöristyseroja.

Konsernitilinpäätös tilikaudelta 2013 on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta myytävissä olevia sijoituksia, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja ja -velkoja, käypään arvoon arvostettavia johdannaissopimuksia sekä Caverion Oyj:n osakkeen käypään arvoon perustuvia osakepohjaisen kannustinjärjestelmän kulukirjauksia.

IFRS-standardien mukaisen tilinpäätöksen laatiminen edellyttää tiettyjen keskeisten kirjanpidollisten arvioiden käyttöä. Lisäksi se edellyttää johdolta harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa. Jäljempänä kohdassa "Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut" kuvataan merkittävää harkintaa vaativat tai monimutkaiset alueet sekä alueet, joilla on tehty konsernitilinpäätöksen kannalta merkittäviä oletuksia ja arvioita.

Käyttöön otetut uudet standardit ja standardien muutokset

Seuraavat standardit on otettu konsernissa käyttöön 1.1.2013 alkaneella tilikaudella, ja niillä on vaikutusta konsernin tilinpäätökseen:

- IAS 19 "Työsuhde-etuudet" on uudistettu, ja sen vaikutus konsernin soveltamiin laatimisperiaatteisiin on seuraava: kaikki aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot on kirjattu välittömästi, ja korkomenot ja järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto ovat korvautuneet nettokorolla, joka lasketaan etuusperusteisesta nettovelasta (tai -omaisuuserästä) diskonttauskorkoa käyttäen. Muutosten vaikutusta tilinpäätökseen kuvataan liitetiedossa 36 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden muutokset.
- IAS 1:een "Tilinpäätöksen esittäminen" tehty muutos, joka koskee muiden laajan tuloksen erien esittämistapaa. Keskeisin muutos on vaatimus muiden laajan tuloksen erien ryhmittelemisestä sen mukaan, siirretäänkö ne mahdollisesti tulevaisuudessa tulosvaikutteisiksi (luokittelun muutoksesta johtuvat oikaisut). Muutos ei koske sitä, mitä esitetään muissa laajan tuloksen erissä. Muutoksen seurauksena konserni on muuttanut muiden laajan tuloksen erien esittämistapaa laajassa tuloslaskelmassa.
- IFRS 13:n "Käyvän arvon määrittäminen" tarkoituksena on lisätä yhdenmukaisuutta käyvän arvon määrittämiseen ja antaa uusia liitetietoja koskevia vaatimuksia, silloin kun jokin IFRS-standardi vaatii tai sallii käypään arvoon arvostamisen. Standardin mukaan käypä arvo on hinta, joka saataisiin omaisuuserän myymisestä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutettavassa tavanmukaisessa liiketoimessa. Muutoksen seurauksena konserni on laajentanut käyvistä arvoista annettavia liitetietoja.

Carve-out -taloudellisten tietojen kirjanpito- ja käsittelyperusteet

Caverion-konsernin carve-out -taloudelliset tiedot 31.12.2012 päättyneeltä tilikaudelta ja 30.6.2013 päättyneeltä kuuden kuukauden jaksolta on laadittu yhdistelemällä ("carve-out") YIT:n EU:ssa hyväksytyjen IFRS-standardien mukaisesti laadittuihin konsernitiilinpäätöksiin sisältyneet tuotot ja kulut, varat ja velat sekä rahavirrat, joka kuuluivat kiinteistötekniset palvelut -liiketoiminnalle. Lisäksi carve-out -taloudellisiin tietoihin sisältyy YIT-emuoyhtiöltä ja Perusyhtymä Oy:ltä kohdistettuja tuottoja, kuluja, varoja, velkoja ja rahavirtoja. Caverion-konsernin carve-out -taloudellisiin tietoihin on sisällytetty kaikki ne juridiset yhtiöt, jotka ovat aiemmin muodostaneet YIT-konsernin Pohjois-Euroopan kiinteistötekniset palvelut ja Keski-Euroopan kiinteistötekniset palvelut -segmentit ja jotka siirtyivät osittaisjakautumisessa Caverion Oyj:lle.

Carve-out -taloudelliset tiedot eivät välttämättä anna kuvaa Caverion-konsernin tulevasta tuloksentuottokyvystä, eivätkä ne välttämättä kuvaa sitä, mitkä yhdisteltyjen toimintojen tulokset, taloudellinen asema ja rahavirrat olisivat olleet, jos Caverion tytäryhtiöineen olisi toiminut itsenäisenä konsernina ja esittänyt erillisen tilinpäätöksen esitetyillä ajanjaksoilla.

Seuraavassa esitetään yhteenveto carve-out -taloudellisia tietoja laadittaessa tehdyistä merkittävimmistä carve-out -oikaisuksista ja -kohdistuksista. Caverionin johto katsoo, että kuvatut kohdistukset on tehty asianmukaisilla perusteilla, joskaan ne eivät välttämättä kuvaa kustannuksia, joita Caverionille olisi syntynyt, jos se olisi toiminut itsenäisenä konsernina.

Sisäiset erät ja lähipiiritapahtumat

Carve-out -taloudellisiin tietoihin sisältyvien Caverion-yhtiöiden väliset sisäiset liiketapahtumat sekä saamis- ja velkaerät on eliminoitu. Liiketapahtumat muiden YIT-konserniin kuuluvien yhtiöiden kanssa on käsitelty lähipiiritapahtumina. YIT-emuoyhtiön konsernin sisäisistä saamisista ja veloista on Caverion-emuoyhtiölle kohdistettu kaikki sellaiset saamis- ja velkasaldot sekä näihin liittyvät rahoitustuotot ja -kulut, joiden vastapuoli on ollut Caverion-konserniin kuuluva yhtiö. Caverion-emuoyhtiölle on kohdistettu myös YIT-emuoyhtiön taseessa olevat Caverion-tytäryhtiöiden hankintamenot ja sisäinen omistus on eliminoitu hankintamenetelmällä.

Sijoitettu oma pääoma

Caverion-konsernin nettovarallisuutta edustaa Caverion-konserniin sijoitettu oma pääoma, joka esitetään nimikkeellä "sijoitettu oma pääoma". Caverionille kohdistettujen nettovarojen muutokset esitetään omana eränään yhdistellyn sijoitetun oman pääoman muutoksia osoittavassa laskelmassa rivillä "Oman pääoman ehtoiset liiketoimet YIT-konsernin kanssa" ja rahavirtalaskelmassa rivillä "Oman pääoman ehtoinen nettorahoitus YIT-konsernilta" ja ne kuvastavat YIT-konsernin ja Caverion-konsernin välistä sisäistä rahoitusta esitetyillä kausilla. Erän suuruuteen vaikuttaa Caverion-emuoyhtiölle kohdistettujen nettovarojen määrä. Caverion-emuoyhtiölle kohdistetut nettovarot syntyvät pääasiassa kiinteistötekniset palvelut -liiketoimintaan liittyvistä tytäryhtiösijoituksista, konsernin sisäisistä saamisista ja -veloista, rahoitusveloista, muista saamisista ja veloista sekä nettorahavaroista.

Kassanhallinta ja rahoitus

YIT on hoitanut konsernin kassanhallinnan pääasiassa keskitetysti cash pool -järjestelyillä. Jakautumisessa Caverionille siirtyi YIT-emyhtiön cash pool -järjestelyyn liittyvistä rahavaroista osuus, joka vastasi emoyhtiön Caverion-konserniin kuuluville yhtiöille olevien konsernitilivelkojen osuutta koko konsernitilivelkasaldosta. Rahat ja pankkisaamiset kohdistettiin carve-out taloudellisiin tietoihin samalla periaatteella. Caverionille kohdistetuille rahavaroille ei kohdistettu korkotuottoa.

Carve-out -taloudellisiin tietoihin on sisällytetty jakautuneen YIT-emyhtiön ja Caverion-tytäryhtiöiden ulkoisista velkarahoitusjärjestelyistä välittömästi Caverionin toimintaan kohdistuneet erät ja niihin liittyneet kokokulut. YIT:n solmimista ulkoisista johdannaissopimuksista on Caverionille kohdistettu ne, jotka liittyivät sille suoraan. Näitä ovat rahoituslainaan liittynyt koronvaihtosopimus sekä cash pool -järjestelyyn liittyneet lyhyet valuuttajohdannaiset.

Lisäksi osittaisjakautumiseen liittyneet rahoitusjärjestelyt toteutettiin suunnitelman mukaan kesäkuun 2013 aikana. Pohjoismaisen pankkiryhmän kanssa tehty pankkirahoitussopimus siirtyi Caverion Oyj:lle osittaisjakautumisen rekisteröintiajankohtana. Sopimus koostuu pitkäaikaisesta, lyhennysohjelmallisesta lainasta, pitkäaikaisesta rahoituslimiittisopimuksesta sekä lyhytaikaisesta siltarahoitussopimuksesta. Uuden pankkirahoitussopimuksen lisäksi Caverion Oyj:lle siirtyi osittaisjakautumisessa Caverionin liiketoiminnalle kohdistuneita lyhennysohjelmallisia lainoja. Jakautumisen voimaantuloa edeltävien kausien carve-out -taloudellisissa tiedoissa ei ole huomioitu rahoitusrakenteeseen jakautumisen yhteydessä tehtyjä muutoksia, minkä takia jakautumisen toteutumisajankohdan jälkeisiin konsernitilinpäätöksiin sisältyvät luvut eivät ole vertailukelpoisia carve-out - taloudellisissa tiedoissa esitettyihin lukuihin nähden.

Tuloverot

Caverionin ollessa osa YIT-konsernia siihen kuuluneet juridiset yhtiöt ovat toimineet itsenäisinä verovelvollisina yhtiöinä. Niiden osalta carve-out -taloudellisiin tietoihin sisältyvät verokulut sekä verovelat ja -saamiset perustuvat toteutuneeseen verotukseen. Jakautuneen YIT-emyhtiön Caverion-emyhtiölle kohdistuneen osuuden osalta verot on carve-out -taloudellisissa tiedoissa laskettu ikään kuin Caverion-emyhtiö olisi ollut erillinen verovelvollinen. Näin ollen Caverion-emyhtiön tilikauden verona kirjattu määrä vastaa kuvitteellista, erillisen yhtiön veroilmoituksiin perustuvaa maksettavaa tai palautettavaa veroa, ja se esitetään tuloslaskelmassa tilikauden verokuluna. Taseessa nämä verokirjaukset esitetään sijoitettua omaa pääomaa koskevana liiketapahtumana, sillä näiden kuvitteellisten verojen osalta ei synny maksettavaa tai palautettavaa veroa Caverion-emyhtiölle. Väliaikaisiin eroihin liittyvät laskennalliset verot on kirjattu, kun väliaikaisia eroja on esiintynyt.

Eläkkeet

Eläkkeitä ja muita työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia koskevat järjestelyt ja niitä vastaava osuus järjestelyihin kuuluvista veloista, varoista, koroista ja työsuoritukseen perustuvista menoista ovat sisältyneet Caverion-konserniin kuuluvien yhtiöiden lukuihin tai ne on kohdistettu YIT-konsernilta Caverionille carve-out taloudellisia tietoja laadittaessa.

Konsernipalvelut

YIT-konserni on edelleen veloittanut tytäryhtiöiltään kuluja, jotka ovat aiheutuneet keskitetysti tytäryhtiöille tuotetuista palveluista, kuten rahoituspalveluista, IT-palveluista, HR-palveluista ja toimitiloihin liittyvistä palveluista. Aiemmin nämä edelleen veloitetut kulut on kohdistettu Caverion-konserniin kuuluville yhtiöille, ja ne sisältyvät carve-out -taloudellisiin tietoihin aiempien veloitusten mukaisesti.

YIT-emyhtiö on vastannut myös YIT-konsernin johtamisesta ja yleishallinnosta. YIT-emyhtiön tuotoista ja kuluista on kohdistettu osuus Caverion-emyhtiölle, pääosin siirtyvien henkilöiden ja tytäryhtiökohdistusten perusteella. Carve-out -taloudelliset tiedot sisältävät myös henkilöstökulujen kohdistuksia, jotka liittyvät siihen, että Caverionille kohdistettavat työntekijät ovat mukana YIT:n osakeperusteisessa palkitsemisjärjestelmässä.

Vuokravastuut

Carve-out -taloudellisissa tiedoissa Caverion-konsernille kohdistetut ei purettavissa olevat muut vuokrasopimukset sisältävät sille aiemmin kuuluneet ulkoiset ja YIT-konsernin kanssa tehdyt toimitilojen vuokrasopimukset. Carve-out -taloudellisissa tiedoissa esitetyt ei purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten vähimmäisvuokrien määrät YIT-konsernin kanssa tehdyistä toimitilojen vuokrasopimuksista vastaavat YIT-konsernin vastaavien ulkoisten vuokrasopimusten mukaisten vähimmäisvuokrien määriä.

Caverion-konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laatiminen

Tytäryhtiöt

Tytäryrityksiä ovat kaikki sellaiset yritykset, joissa konsernilla on oikeus määrätä talouden ja toiminnan periaatteista. Yleensä tämä perustuu osakeomistukseen, joka tuottaa yli puolet äänivallasta. Arvioitaessa, onko konsernilla toisessa yrityksessä määräysvalta, otetaan huomioon sellaisen potentiaalisen äänivallan olemassaolo ja vaikutus, joka on tarkasteluhetkellä toteutettavissa käyttämällä oikeus tai suorittamalla vaihto. Tytäryritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen kokonaisuudessaan siitä päivästä lukien, jona konserni saa niihin määräysvallan. Yhdistely lopetetaan, kun määräysvalta lakkaa.

Liiketoimintojen yhdistämiset käsitellään hankintamenetelmällä. Tytäryhtiön hankinnasta maksettava kokonaisvastike määritetään luovutettavien varojen, vastattavaksi otettavien velkojen ja mahdollisten konsernin liikkeeseen laskemien oman pääoman ehtoisten instrumenttien käypänä arvona. Kokonaisvastike sisältää ehdollisesta vastikejärjestelystä johtuvan omaisuuserän tai velan käyvän arvon. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluiksi toteutuessaan. Yksilöitävissä olevat hankitut varat, ja vastattavaksi otetut velat ja ehdolliset velat arvostetaan hankinta-ajankohdan käypiin arvoihin. Määräysvallattomien omistajien osuus kirjataan hankintakohtaisesti käypään arvoon tai määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien suhteellista osuutta nettovarallisuudesta.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja voitot eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa.

Osakkuusyrietykset

Konsernitilinpäätös sisältää ne osakkuusyrietykset, joissa konsernin osuus äänivallasta on 20-50 prosenttia tai konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta mutta ei määräysvaltaa. Osakkuusyrietykset on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Sijoitus kirjataan alun perin hankintamenon määräisenä ja sitä lisätään tai vähennetään kirjaamalla Caverion-konsernin osuus sijoituskohteen hankinta-ajankohdan jälkeisistä voitoista tai tappioista. Konsernin osuudet osakkuusyrietyksissä sisältävät myös hankinta-ajankohtana määritetyn liikearvon. Jokaisen raportointikauden lopussa ratkaistaan, onko objektiivista näyttöä siitä, että osakkuusyrietykseen tehdyn sijoituksen arvo on alentunut.

Konsernin osuus osakkuusyrietysten hankinnan jälkeisistä voitoista tai tappioista merkitään tuloslaskelmaan, ja sen osuus hankinnan jälkeisistä muun laajan tuloksen muutoksista kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Sijoituksen kirjanpitoarvoa oikaistaan vastaavasti. Jos konsernin osuus osakkuusyrietyksen tappioista ylittää osakkuusyhtiöosuuden kirjanpitoarvon, ei kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita kirjata, paitsi jos konsernilla on oikeudellisia tai tosiasiallisia velvoitteita osakkuusyrietyksen suhteen tai se on suorittanut maksuja osakkuusyrietyksen puolesta. Konsernin ja osakkuusyrietyksen väliset realisoitumattomat voitot on eliminoitu konsernin omistusosuuden mukaisesti.

Liiketoimet määräysvallattomien omistajien kanssa

Määräysvallattomien omistajien kanssa toteutuneita liiketoimia, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen, käsitellään omaa pääoma koskevinä liiketoimina. Maksetun vastikkeen ja tytäryhtiön nettovarallisuudesta hankitun osuuden kirjanpitoarvon välinen erotus kirjataan omaan pääomaan. Myös voitot tai tappiot osakkeiden myynnistä määräysvallattomille omistajille kirjataan omaan pääomaan.

Luopuminen tytäryrietyksistä

Kun määräysvalta lakkaa, mahdollinen jäljelle jäävä osuus arvostetaan määräysvallan menettämisaikankohdan käypään arvoon ja kirjanpito-arvon muutos kirjataan tuloslaskelmaan. Lisäksi mahdollisia aiemmin muihin laajan tuloksen eriin kirjattuja määriä käsitellään realisoituneina ja ne siirretään tulovaikutteisiksi. Jos omistusosuus vähenee niin, että

määräysvalta kuitenkin edelleen säilyy, vain tämä suhteellinen osuus aiemmin muihin laajan tuloksen eriin kirjatusta määrästä siirretään omaan pääomaan sisältyvään määräysvallattomien omistajien osuuteen.

Ulkomaan rahan määräisten erien muuntaminen

Kunkin konserniyrityksen tilinpäätöksiin sisällytetyt luvut määritetään siinä valuutassa, joka on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta (toimintavaluutta). Tämä konsernitiilinpäätös esitetään euroina, joka on konsernin esittämismuuttoa.

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat on kirjattu toimintavaluutan määräisinä käyttäen tapahtumapäivän kurssia tai, jos erät on arvostettu uudelleen, arvostuspäivän kurssia. Valuuttakurssivoitot ja -tappiot, jotka syntyvät liiketapahtumiin liittyvistä maksuista ja ulkomaan rahan määräisten varojen ja velkojen muuttamisesta tilinpäätöspäivän kurssiin, merkitään tuloslaskelmaan. Lainoihin ja rahavaroihin liittyvät valuuttakurssivoitot ja -tappiot esitetään tuloslaskelmassa omana eränään rahoitustuotoissa ja -kuluissa. Kaikki muut valuuttakurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolella. Ei-monetaariset erät arvostetaan pääasiassa tapahtumapäivän kurssiin.

Ulkomaisten konserniyritysten tilinpäätösten muuntaminen

Ulkomaisten konserniyritysten tuloslaskelmat muunnetaan euroiksi käyttäen kauden keskipursseja. Taseet muunnetaan euroiksi tilikauden päättymispäivän kurssia käyttäen. Tilikauden tuloksen muuntaminen eri kursseilla tuloslaskelmassa ja taseessa aiheuttaa muuntoeron, joka kirjataan muihin laajan tuloksen eriin.

Ulkomaisen yksikön hankinnasta syntyneitä liikearvoja sekä varojen ja velkojen oikaisuja käypiin arvoihin käsitellään ulkomaisen yksikön varoina ja velkoina, ja ne muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssiin. Tästä syntyvät muuntoerot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Kun tytäryritys myydään, kertyneet muuntoerot kirjataan tuloslaskelmaan osana myyntivoittoa tai -tappiota.

Konsernitiilinpäätöksen laadinnassa käytetyt valuuttakurssit ovat:

		Tuloslaskelma	Tuloslaskelma	Tase	Tase
		1-12/2013	1-12/2012	31.12.2013	31.12.2012
1 EUR =	CZK	25,9904	25,146	27,427	25,151
	DKK	7,4579	7,4438	7,4593	7,4610
	MYR	4,1858	3,9687	4,5221	4,0347
	NOK	7,8075	7,4752	8,3630	7,3483
	PLN	4,1971	4,1843	4,1543	4,0740
	RUB	42,3362	39,9239	45,3246	40,3295
	SEK	8,6514	8,7061	8,8591	8,5920
	SGD	1,6610	1,6059	1,7414	1,611
	USD	1,3281	1,2854	1,3791	1,3194
	LVL	0,7015	0,6973	0,7028	0,6977
	LTL	3,4528	3,4528	3,4528	3,4528

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu kertyneillä poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuon. Maa-alueista ei tehdä poistoja. Muiden omaisuuserien hankintamenu jaksotetaan tasapoistoina hyödykkeen arvioidulle taloudelliselle vaikutusajalle seuraavasti.

Rakennukset	40 vuotta
Konttorikalusteet	5 vuotta
ATK kalusto	3-5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	10-40 vuotta

Käyttöomaisuushyödykkeiden jäännösarvot ja taloudelliset vaikutusajat tarkistetaan jokaisessa tilinpäätöksessä ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden luovutuksista syntyvät myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät liiketoiminnan muihin tuottoihin tai liiketoiminnan muihin kuluihin.

Julkiset avustukset

Julkiset avustukset on kirjattu aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennyksiksi. Avustus tulee kirjatuksi tulosvaikutteisesti poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellisena vaikutusaikana pienentyneen poiston muodossa. Avustukset, jotka on saatu korvaukseksi syntyneistä menoista, tuloutetaan samalla kaudella kuin menot kirjataan kuluiksi.

Aineettomat hyödykkeetLiikearvo

Liikearvoa syntyy tytäryritysten hankinnan yhteydessä, ja se on määrä, jolla luovutettu vastike ylittää konsernin osuuden hankinnan kohteen yksilöitävissä olevan nettovarallisuuden nettomääräisestä käyvästä arvosta ja määräysvallattomien omistajien osuuden käyvän arvon hankinta-ajankohtana. Yksilöitävissä oleva nettovarallisuus sisältää hankitut varat sekä vastattavaksi otetut velat ja ehdolliset velat. Luovutettu vastike arvostetaan käypään arvoon.

Liikearvo testataan arvonalentumisen varalta vuosittain tai sitä useammin, jos tapahtumat tai olosuhteiden muutokset antavat viitteitä mahdollisesta arvonalentumisesta. Testausta varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä arvonalentumisilla. Arvonlennukset kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi, eikä niitä myöhemmin peruuteta. Myytyyn yritykseen liittyvän liikearvon kirjanpitoarvo vaikuttaa myyntivoittoon ja -tappioon.

Muut aineettomat hyödykkeet

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen alun perin hankintamenoon, kun hankintameno on määritettävissä luotettavasti ja on odotettavissa, että aineettomasta hyödykkeestä kertyy taloudellista hyötyä konsernille. Aineettomat hyödykkeet, joilla on tunnettu tai arvioitu rajallinen taloudellinen vaikutusaika, kirjataan vaikutusaikanaan tasapoistoina kuluiksi tuloslaskelmaan.

Yrityshankintojen yhteydessä hankitut muut aineettomat hyödykkeet kirjataan taseeseen erilleen liikearvosta, mikäli ne täyttävät aineettoman hyödykkeen määritelmän; ne ovat erotettavissa tai perustuvat sopimukseen tai laillisiin oikeuksiin. Yrityshankintojen yhteydessä kirjatut aineettomat hyödykkeet koostuvat mm. asiakassopimusten ja niihin liittyvien asiakassuhteiden sekä kilpailukieltosopimusten arvosta ja hankittuun teknologiaan ja alaan liittyvän prosessiosaamisen arvosta. Asiakassopimusten ja niihin liittyvien asiakassuhteiden sekä alaan liittyvän prosessiosaamisen arvo määritellään oletettujen asiakkuuksien pysyvyyden ja kestoajan mukaan arvioitujen rahavirtojen perusteella.

Ostetut tietokoneohjelmat ja lisenssit aktivoidaan määrään, joka vastaa hankintamenoa ja ohjelmien käyttöön saattamisesta aiheutuneita menoja. Hankintameno kirjataan kuluksi tasapoistoina lisenssien arvioituna taloudellisena pitoaikana. Tietokoneiden ylläpitokustannukset kirjataan kuluksi syntymishetkellä.

Tutkimusmenot kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi. Uusien tai kehittyneempien tuotteiden suunnittelusta aiheutuneet menot aktivoidaan taseeseen aineettomiksi hyödykkeiksi siitä lähtien, kun tuote on teknisesti toteutettavissa, se voidaan hyödyntää kaupallisesti ja tuotteesta odotetaan saatavan vastaista taloudellista hyötyä. Aktivoidut kehittämismenot poistetaan niiden taloudellisena vaikutusaikana. Poistot aloitetaan, kun hyödyke on valmis käytettäväksi. Hyödykkeen, joka ei ole vielä valmis, arvo testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Kehitysmenot, joista ei odoteta syntyvän taloudellista hyötyä, kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi. Toistaiseksi konsernin tutkimus- ja kehittämismenot eivät ole täyttäneet aktiivoinnin perusteita.

Muiden aineettomien hyödykkeiden poistoaajat ovat seuraavat:

Asiakassuhteet ja sopimuskannat	3-5 vuotta
Patentoimaton teknologiaosaaminen	3-5 vuotta
Atk- ohjelmistot ja muut	2-5 vuotta
Kilpailukielto	2-3 vuotta

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentuminen

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on alentunut. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä

arvioidaan lisäksi vuosittain seuraavista omaisuuseristä riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä: liikearvo, aineettomat hyödykkeet, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika, sekä keskeneräiset aineettomat hyödykkeet. Arvonalentumistarvetta tarkastellaan rahavirtaa tuottavien yksiköiden tasolla.

Kerryttävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta aiheutuville menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvo määritetään kyseisistä omaisuuseristä tai rahavirtaa tuottavista yksiköistä saatavissa oleviksi arvioitujen diskontattujen vastaisten nettorahavirtojen perusteella. Diskonttokorkona käytetään ennen veroa määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja omaisuuseriin liittyvistä erityisriskeistä. Arvonalentumistappio kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerryttävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan ja se kohdistetaan ensin rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettuun liikearvoon ja tämän jälkeen muihin omaisuuseriin tasasuhteisesti. Arvonalentumistappio peruutetaan, jos olosuhteissa on tapahtunut muutos ja hyödykkeen kerryttävissä oleva rahamäärä on muuttunut arvonalentumistappion kirjaamisajankohdasta. Arvonalentumistappiota ei kuitenkaan peruuteta enempää kuin mikä johtaisi kirjanpitoarvoon, joka hyödykkeellä olisi, jos aiempina vuosina ei olisi kirjattu arvonalentumistappioita. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta. Kerryttävissä olevan rahamäärän laskeminen edellyttää arvioiden käyttämistä. Lisätietoja arvonalentumistauksesta on esitetty liitetiedossa 14.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alhaisempaan nettorealisointiarvoon. Aineiden ja tarvikkeiden hankintameno määritetään painotetun keskihinnan menetelmällä. Keskeneräisten töiden hankintameno muodostuu raaka-aineiden hankinnasta, suunnittelumenoista, välittömistä työsuorituksista johtuvista menoista, muista välittömistä menoista sekä osuudesta valmistuksen muuttuvista yleismenoista ja kiinteistä yleismenoista. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut tuotteen valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot ja myynnistä johtuvat menot.

Vuokrasopimukset

Konserni vuokralle ottajana

Vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimus merkitään vuokrasopimuksen alkamisajankohtana vuokratun omaisuuserän käypään arvoon tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Rahoitusleasingsopimuksella hankitusta omaisuuserästä tehdään poistot omaisuuserän taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoon ja velan vähennykseen vuokra-aikana siten, että tilikausittain jäljelle olevalle velalle tulee samansuuruinen korkoprosentti. Rahoitusleasingsopimuksista aiheutuvat vuokravelvoitteet sisältyvät rahoitusvelkoihin.

Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokralle antajalle, käsitellään muina vuokrasopimuksina. Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat vuokrat (vähennettyinä mahdollisilla vuokralle antajalta saaduilla kannustimilla) kirjataan kuluiksi tuloslaskelmaan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Työsuhde-etuudet

Eläkevelvoitteet

Konsernissa on toiminta-alueellaan erilaisia maksupohjaisia ja etuus pohjaisia eläkejärjestelmiä, jotka noudattavat eri maiden paikallisia säännöstöjä ja käytäntöjä.

Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jota veloitus koskee. Konsernilla ei ole oikeudellisia eikä tosiasiallisia velvoitteita lisämaksujen suorittamiseen, jos rahastolla ei ole riittävästi varoja kaikkien nykyisen ja aiempien tilikausien työsuoritukseen perustuvien etuuksien maksamiseen kaikille työntekijöille.

Konsernissa on etuus pohjaisia eläkejärjestelyjä Norjassa, Itävallassa, Saksassa ja Suomessa. Etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen veloitteet on laskettu kustakin järjestelystä erikseen ja ne perustuvat riippumattomien asiantuntijoiden vuosittain tekemiin laskelmiin, joissa käytetään etuus oikeusyksikköön perustuvaa menetelmää. Diskonttauskorkona on käytetty yritysten liikkeelle laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuottoa. Käytetyn viitekoron perusteena olevien joukkovelkakirjalainojen maturiteetti vastaa olennaisilta osin laskettavan eläkevastuun maturiteettia. Etuus pohjaisissa järjestelyissä eläkevelkana esitetään etuus pohjaisen veloitteen nykyarvo tilinpäätöspäivänä

vähennettynä järjestelyyn kuuluvien varojen tilinpäätöspäivän käyvällä arvolla. Eläkemenot kirjataan tuloslaskelmaan kuluiksi jaksottaen kustannukset työntekijöiden palvelusajalle. Kokemusperusteisista tarkistuksista ja vakuutusmatemaattisten oletusten muutoksista johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan muiden laajan tuloksen erien kautta oman pääoman hyvitykseksi tai veloitukseksi sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti.

Ruotsin työeläkkeet on vakuutettu usean työnantajan yhteisessä eläkejärjestelyssä. Tämän eläkevastuun osalta ei ole ollut mahdollista saada riittäviä tietoja vastuiden ja varojen jakamiseksi työnantajittain. Ruotsin työeläkkeet on käsitelty maksupohjaisina.

Osakeperusteiset maksut

Omana pääomana maksettavat osakeperusteiset palkkiot arvostetaan niiden myöntämispäivän mukaiseen Caverionin osakkeen markkinahintaan ja kirjataan tasaisesti oikeuden syntymisajanjakson aikana henkilöstökuluihin ja vastaavasti omaan pääomaan. Käteisvaroina maksettavien osakeperusteisen liiketoimien arvo perustuu Caverionin osakkeen markkinahintaan tilinpäätöshetkellä. Se jaksotetaan henkilöstökuluihin ja vastaavasti lyhytaikaisiin velkoihin rahaosuuden maksupäivään asti. 31.12.2103 Caverionilla oli ainoastaan jakautumisessa sille siirtynyt YIT:n avainhenkilöille tarkoitettu osakeperusteinen kannustinjärjestely vuosille 2010-2012. Lisätietoja esitetään liitetiedossa 23.

Työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet

Työsuhteen päättämiseen liittyviä etuuksia maksetaan, kun konserni lopettaa henkilön työsuhteen ennen normaalia eläkkeelle jääntiä. Työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet kirjataan kuluiksi, kun konserni on sitoutunut peruuttamattomasti lopettamaan työntekijöiden työsuhteen yksityiskohtaisen, asianmukaisen suunnitelman mukaisesti. Lisäksi kirjataan kuluksi etuudet, joita konserni on tarjonnut työsuhteen päättämisen yhteydessä mahdollisesti vapaaehtoisten irtisanoutumisten edistämiseksi. Etuudet, jotka eräänntyvät maksettavaksi yli 12 kuukauden kuluttua tilinpäätöspäivästä, diskontataan nykyarvoonsa. Irtisanottujen henkilöiden etuuksiin liittyvät erilaisten säännösten perusteella todennäköisesti syntyvät muut velat on arvioitu tilinpäätöshetkellä ja kirjattu kuluksi ja velaksi.

Varaukset

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuveloitteen toteutuminen on todennäköistä ja veloitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Varaukset arvostetaan veloitteen kattamiseksi vaadittavien menojen nykyarvoon. Jos osasta veloitetta on mahdollista saada korvaus joltakin kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi, mutta vasta siinä vaiheessa, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa. Tappiollisista sopimuksista kirjataan varaus, kun veloitteiden täyttämiseksi vaadittavat välttämättömät menot ylittävät sopimuksesta saatavat hyödyt. Takuuvarauksen suuruus perustuu kokemusperäiseen tietoon näiden vastuiden toteutumisesta. Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta. Konsernin jatkuvaan toimintaan liittyvistä menoista ei kirjata varausta. Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta, kun konsernin määräysvallan ulkopuolella oleva epävarma tapahtuma realisoituu. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuveloitteen täyttämistä tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdolliset velat esitetään liitetietona.

Tuloverot

Tuloslaskelman verokulu muodostuu tilikauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisesta verosta. Verot merkitään tuloslaskelmaan, paitsi milloin ne liittyvät muihin laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan kirjattaviin eriin. Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan tilinpäätöspäivään mennessä säädettyjen verokantojen perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisiin tilikausiin liittyvillä veroilla. Johto arvioi veroilmoituksissa otettuja kantoja tilanteissa, joissa verolainsäädäntö jättää tilaa tulkinnoille. Tällaisissa tilanteissa kirjattavat verovelat perustuvat johdon arvioihin.

Laskennalliset verot lasketaan kaikista väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Verotuksessa vähennyskelvottomista liikearvon arvonalentumisista ei kirjata laskennallista veroa ja tytäryritysten jakamattomista voittovaroista ei kirjata laskennallista veroa siltä osin, kun ero ei todennäköisesti purkaudu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa. Laskennalliset verot on laskettu käyttämällä verokantoja, jotka on säädetty tai joiden hyväksytystä sisällöstä on ilmoitettu tilinpäätöspäivään mennessä. Laskennallinen verosaaminen on kirjattu siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää.

Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät pitkäaikaisten sopimusten valmistusasteen mukaisen tuloutuksen ja verotettavan tulon eroista, aineellisten hyödykkeiden nopeutetuista poistoista, etuusperusteisista eläkejärjestelyistä, myöhemmin vähennyskelpoisista varauksista, yrityshankintojen yhteydessä tehdyistä käypiin arvoihin arvostuksesta ja käyttämättömistä verotuksellisista tappioista.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat vähennetään toisistaan silloin, kun on olemassa laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus kuitata kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset ja -velat keskenään ja kun laskennalliset verot liittyvät saman veronsaajan perimiin tuloveroihin joko samalta verovelvolliselta tai eri verovelvollisilta, kun saaminen ja velka on tarkoitus realisoida nettomääräisesti.

Rahoitusvarat

Rahoitusvarojen luokittelu ja arvostus

Rahoitusvarat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat, lainat ja muut saamiset sekä myytävissä olevat rahoitusvarat. Luokittelu riippuu siitä, mihin tarkoitukseen kyseiset rahoitusvarat on hankittu.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ovat kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahoitusvaroja tai johdannaisia, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja. Rahoitusvaroihin kuuluva erä luokitellaan tähän ryhmään, jos se on hankittu pääasiassa lähitulevaisuudessa tapahtuvaa myyntiä varten. Johdannaiset ja muut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat kirjataan alun perin käypään arvoon, ja ne arvostetaan myöhemmin käypään arvoon. Transaktiomenot kirjataan kuluiksi tuloslaskelmaan. Tähän ryhmään kuuluvat varat luokitellaan pitkäaikaisiksi varoiksi (Saamiset), jos ne erääntyvät yli 12 kuukauden kuluttua raportointikauden päättymispäivästä, ja lyhytaikaisiksi varoiksi (Myyntisaamiset ja muut saamiset), jos ne erääntyvät alle 12 kuukauden kuluttua.

Lainat ja muut saamiset

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Lainat ja muut saamiset ovat lyhytaikaisia, jos eräpäivä on enintään 12 kuukautta tilinpäätöspäivän jälkeen, muutoin ne ovat pitkäaikaisia. Ne kirjataan alun perin käypään arvoon ja transaktiomenot kirjataan kuluiksi tuloslaskelmaan. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen ne arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä määritettyyn jaksotettuun hankintamenoon vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla. Lainat ja muut saamiset koostuvat lainasaamisista, myyntisaamisista, rahoista ja pankkisaamisista sekä tietyistä muista saamisista.

Myyntisaamiset ovat saamisia, jotka johtuvat asiakkaille tavanomaisessa liiketoiminnassa myydyistä tuotteista tai tuotetuista palveluista. Myyntisaamiset ja muut saamiset ovat lyhytaikaisia, jos niiden eräpäivä on enintään 12 kuukautta tilinpäätöspäivän jälkeen, muutoin ne ovat pitkäaikaisia.

Rahat ja pankkisaamiset muodostuvat käteisvaroista, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista sekä muista erittäin likvideistä sijoituksista, joiden alkuperäinen juoksuaika on enintään kolme kuukautta.

Myytävissä olevat rahoitusvarat

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, jotka on joko nimenomaisesti luokiteltu tähän ryhmään tai joita ei ole luokiteltu mihinkään muuhun ryhmään. Ne kirjataan alun perin käypään arvoon, johon lisätään transaktiomenot. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen ne arvostetaan käypään arvoon. Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat taseen pitkäaikaisia rahoitusvaroja, koska johdolla ei ole tarkoitusta luopua niistä 12 kuukauden kuluessa raportointikauden päättymisestä.

Kirjaaminen taseeseen ja pois taseesta

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupankäyntipäivän perusteella päivänä, jona konserni sitoutuu ostamaan tai myymään omaisuuserän. Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun oikeudet sijoitusten rahavirtoihin ovat lakanneet tai siirretty toiselle osapuolelle ja konserni on olennaisilta osin siirtänyt omistukseen liittyvät riskit ja edut toiselle osapuolelle.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat -ryhmän käyvän arvon muutoksista johtuvat voitot tai tappiot esitetään tuloslaskelman rahoitustuotoissa ja -kuluissa sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Korkotuotot lainoista ja muista saamisista esitetään tuloslaskelmassa rahoitustuotoissa sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Osinkotuotot rahoitusvaroista merkitään tuloslaskelmaan rahoitustuottoihin, kun konsernille on syntynyt oikeus maksun saamiseen.

Käyvän arvon muutokset myytävissä oleviksi luokitelluista sijoituksista kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään omassa pääomassa arvonmuutosrahastossa vero vaikutus huomioiden. Kun sijoitukset myydään tai niistä kirjataan arvonalentuminen, omaan pääomaan kirjatut kertyneet käyvän arvon muutokset sisällytetään tuloslaskelmaan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Rahoitusinstrumenttien netottaminen

Rahoitusvarat ja -velat vähennetään toisistaan ja taseessa esitetään nettomäärä silloin, kun kirjattujen määrien vähentämiseen toisistaan on laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus ja suoritus aiotaan toteuttaa nettomääräisesti tai omaisuuserä aiotaan realisoida ja velka suorittaa samanaikaisesti.

Rahoitusvarojen arvon alentuminen

Jaksotettuun hankintamenoön taseeseen merkityt varat

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko olemassa objektiivista näyttöä jonkin rahoitusvaroihin kuuluvan erän arvon alentumisesta yhden tai useamman omaisuuserän alkuperäisen kirjaamisen jälkeen toteutuneen tapahtuman ("tappion synnyttävä tapahtuma") seurauksena. Tappion synnyttävällä tapahtumalla on luotettavasti arvioitavissa oleva vaikutus rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvioituihin vastaisiin rahavirtoihin.

Näyttöä arvonalentumisesta voivat olla esimerkiksi: koronmaksun tai lyhennysten laiminlyönnit, Caverion-konsernilla olevan saamisen uudelleenjärjestely, viitteet velallisen konkurssin tai muun taloudellisen uudelleenjärjestelyn todennäköisyydestä tai todettavissa oleva tieto, joka osoittaa arvioitujen vastaisten rahavirtojen määritettävissä olevaa vähentymistä, esimerkiksi muutokset maksujen myöhästymisessä ja laiminlyöntien kanssa korreloiva velallisen heikentynyt taloudellinen tilanne.

Lainojen ja muiden saamisten ryhmän osalta tappion suuruus määritetään omaisuuserän kirjanpitoarvon ja kyseisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän alkuperäisellä efektiivisellä korolla diskontattujen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Omaisuuserän kirjanpitoarvoa pienennetään ja tappio merkitään konsernin tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin kuluihin ja taseeseen myyntisaamisten vähennyseräksi. Arvon alentumista koskevaa näyttöä arvioidaan jatkuvasti sekä yksittäisten omaisuuserien tasolla että ryhmän tasolla. Kaikkia yksittäin tarkasteltuina merkittäviksi katsottavia omaisuuseriä tarkastellaan arvon alentumisen varalta erikseen. Ryhmän tasolla tapahtuva arviointi tehdään yhdistämällä riskiominaisuuksiltaan samankaltaisia omaisuuseriä ja arvioimalla niitä yhtenä kokonaisuutena.

Konsernin myyntisaamisten arvostusperiaatteiden mukaisesti kirjataan kuluksi 50 prosenttia yli 180 päivää vanhoista ja 100 prosenttia yli 360 päivää vanhoista vakuudettomista ja epävarmoista saamisista. Osatuloutuksista johtuen osa luotettavasti arvioiduista luottotappioksi katsottavista eristä sisältyy projektien kuluennusteeseen ja tulee huomioiduksi heikentyneenä kate-ennusteena. Tappiollisten projektien myyntisaatavien arvonalennukset sisältyvät tappiovaraukseen.

Jos arvonalentumistappion määrä vähentyy myöhemmällä kaudella ja vähennys pystytään objektiivisesti yhdistämään arvonalentumisen kirjaamisen jälkeen toteutuneeseen tapahtumaan, konsernituloslaskelmaan merkitään aiemmin kirjatun arvonalentumistappion peruutus.

Myytävissä oleviksi luokitellut varat

Myytävissä oleviksi luokiteltujen sijoitusten osalta katsotaan käyvän arvon merkittävän tai pitkittyneen alentumisen alle hankintamenoön olevan myös näyttöä omaisuuserän arvon alentumisesta. Jos tällaista näyttöä on myytävissä olevista rahoitusvaroista, niin kertynyt tappio, joka määritetään hankintameno ja senhetkisen käyvän arvon erotuksena

vähennettynä kyseisestä rahoitusvaroihin kuuluvasta erästä aiemmin tulosvaikutteisesti kirjatulla arvonalentumistappiolla, poistetaan omasta pääomasta ja kirjataan tulosvaikutteisesti. Tuloslaskelmaan merkittyjä arvonalentumistappioita ei peruuteta tuloslaskelman kautta.

Rahoitusvelat

Rahoitusvelat merkitään taseeseen selvityspäivänä ja ne kirjataan alun perin käypään arvoon vähennettynä aiheutuneilla transaktiomenoilla. Myöhemmin rahoitusvelat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun. Saadun määrän ja takaisin maksettavan määrän välinen erotus merkitään tuloslaskelmaan efektiivisen koron menetelmällä laina-ajan kuluessa. Muut vieraan pääoman menot kirjataan kuluiksi tuloslaskelmaan sillä kaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Lainalmiitteistä maksettavat palkkiot jaksotetaan kuluksi kyseisen limiitin voimassaoloajalle. Rahoitusvelat kirjataan pois taseesta, kun niihin liittyvät veloitteet sopimusten mukaan päättyvät tai siirtyvät pois.

Rahoitusvelat ovat lyhytaikaisia velkoja, kun jäljellä oleva maturiteetti on enintään 12 kuukautta, ja pitkäaikaisia velkoja, kun niiden maturiteetti on yli 12 kuukautta.

Johdannaisinstrumentit ja suojauslaskenta

Johdannaiset kirjataan alun perin johdannaissopimuksen solmimispäivän käypään arvoon, ja sen jälkeen ne arvostetaan käypään arvoon. Johdannaisiin välittömästi liittyvät transaktiomenot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan. Johdannaisten myöhemmästä käypään arvoon kirjaamisesta syntyvän voiton tai tappion kirjaamistapa riippuu siitä, onko johdannainen määritetty suojausinstrumentiksi ja minkä luonteista erää se suojaa. Voitot tai tappiot johdannaisista, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, kirjataan tuloslaskelman rahoitustuottoihin ja kuluihin sille kaudelle, jonka aikana ne syntyvät. Johdannaiset ovat pitkäaikaisia velkoja (Muut velat), kun niiden maturiteetti on yli 12 kuukautta, ja lyhytaikaisia velkoja (Ostovelat ja muut velat), kun niiden jäljellä oleva maturiteetti on alle 12 kuukautta.

Konserni soveltaa suojauslaskentaa vaihtuvakorkoisten lainojen viitekoron muutoksilta suojautumiseen (rahavirran suojaus). Suojaussuhteen alussa dokumentoidaan kohteen ja suojausinstrumenttien välinen suhde ja arvioidaan suojaussuhteen tehokkuus. Suojaussuhteen tehokkuutta tarkastellaan vähintään jokaisena raportointipäivänä. Rahavirran suojauksen ehdot täyttävien johdannaisten tehokkaan osuuden käyvän arvonn muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään omassa pääomassa suojausrahostossa verovaikutus huomioiden. Tehottomaan osuuteen liittyvä voitto tai tappio kirjataan tuloslaskelman rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Omaan pääomaan kertyneet voitot ja tappiot siirretään tuloslaskelman rahoitustuottoihin tai -kuluihin niillä tilikausilla, joilla suojauskohde vaikuttaa tulokseen. Kun suojausinstrumentti erääntyy tai se myydään tai kun suojauslaskennan soveltamisedellytykset eivät enää täyty, suojausinstrumentista kertynyt voitto tai tappio jää omaan pääomaan siihen asti, kunnes ennakoitu liiketoimi toteutuu. Kuitenkin, jos ennakoidun suojatun liiketoimen ei enää odoteta toteutuvan, omaan pääomaan kertyneet voitot tai tappiot kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti.

Ostovelat

Ostovelat ovat maksuveloitteita, jotka ovat syntyneet tavarantoimittajilta tai palveluntuottajilta tavanomaisessa liiketoiminnassa hankituista tavaroista tai palveluista. Ostovelat luokitellaan lyhytaikaisiksi veloiksi, jos ne erääntyvät maksettaviksi yhden vuoden kuluessa. Muussa tapauksessa ne esitetään pitkäaikaisina velkoina. Ostovelat kirjataan alun perin käypään arvoon, ja myöhemmin ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun efektiivisen koron menetelmällä.

Tuloutusperiaatteet

Liikevaihtoon kirjataan tuotteiden ja palveluiden myynnistä saadut tuotot käypään arvoon vähennettynä välillisillä veroilla ja alennuksilla.

Myydyt tavarat ja palvelut

Konserni tarjoaa kiinteistötekniisiä palveluja sekä teollisuuden huolto- ja ylläpitopalveluita. Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit, edut ja määräysvalta ovat siirtyneet ostajalle. Tuotot lyhytaikaisista palveluista kirjataan silloin, kun palvelu on suoritettu.

Pitkäaikaiset sopimukset

Pitkäaikaiset palvelusopimukset ja kiinteistötekniiset projektit kirjataan tuotoiksi valmistusasteen perusteella, kun liiketoimen lopputulos voidaan arvioida luotettavasti. Valmistusaste määritellään tarkasteluhetkeen mennessä suoritetusta työstä johtuvien menojen osuutena hankkeen arvioiduista kokonaismenoista. Menot, joiden määrä ylittää valmistusasteen mukaisen menojen määrän, aktivoidaan vaihto-ominaisuuteen keskeneräisenä työnä. Laskutus, jonka määrä ylittää valmistusasteen mukaisen tuloutuksen määrän jaksotetaan saatuihin ennakkoihin. Laskutus, jonka määrä alittaa valmistusasteen mukaisen tuloutuksen määrän kirjataan osatuloutussiirtosaamisiin. Saadut ennakkosuoritukset vähennetään osatuloutussiirtosaamisista.

Kun on todennäköistä, että sopimuksen valmiiksi saattamiseen tarvittavat kokonaismenot ylittävät liiketoimesta saatavat kokonaistulot, odotettavissa oleva tappio kirjataan kuluksi ja varaukseksi välittömästi. Osatuloutettavien pitkäaikaisen sopimusten tuloutus perustuu arvioihin. Mikäli arviot hankkeen lopputulemasta muuttuvat, tuloutettua myyntiä ja voittoa oikaistaan sillä raportointikaudella, jolloin muutos on ensi kertaa tiedossa ja arvioitavissa. Konsernissa on käytössä pitkäaikaisissa sopimuksissa toimintatapa- ja raportointimalli, jolla varmennetaan hankkeiden lopputuloksen luotettava ennustaminen. Pitkäaikaisen sopimusten kesto vaihtelee maittain alkaen muutamasta kuukaudesta yhteen tai kahteen vuoteen.

Konserni voi myös toteuttaa ennalta sovitun yksittäisen projektin tai pitkäaikaisen palvelusopimuksen työyhteenliittymänä. Työyhteenliittymä ei ole itsenäinen juridinen yksikkö, vaan sen osapuolena olevat yhtiöt ovat yleensä yhteisvastuussa työyhteenliittymän velvoitteista. Työyhteenliittymänä toteutettavat projektit ja palvelusopimukset sisältyvät ao. konserniyhtiön raportointiin ja kirjataan tuotoiksi valmistusasteen mukaan konserniyhtiön työyhteenliittymäosuuden perusteella.

Korot ja osingot

Korkotuotot on kirjattu efektiivisen koron menetelmällä ja osinkotuotot silloin, kun oikeus osinkoon on syntynyt.

Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä ja harkintaa laadintaperiaatteiden soveltamisessa. Arvioita ja oletuksia tarkastellaan jatkuvasti, ja ne perustuvat aiempaan kokemukseen ja muihin tekijöihin kuten odotuksiin tulevista tapahtumista, joiden voidaan kyseisissä olosuhteissa kohtuudella uskoa toteutuvan. Arvioihin ja oletuksiin perustuvien kirjanpidollisten arvioiden lopputulemat voivat lähtökohtaisesti poiketa arvioiduista. Seuraavassa käsitellään arvioita ja oletuksia, joihin liittyy merkittävä riski omaisuuserien ja velkojen kirjanpitoarvon olennaisista muutoksista seuraavan tilikauden aikana.

Liikearvon arvioitu arvonalentuminen

Liikearvot testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta liitetiedossa 14 kuvatun periaatteen mukaisesti. Rahavirtaa tuottavien yksikköjen kerrytettävissä olevat rahamäärät perustuvat käyttöarvolaskelmiin. Käyttöarvolaskelmien rahavirrat perustuvat johdon parhaaseen näkemykseen tulos- ja markkinakehityksestä. Diskonttauksessa käytettyä korkoa voidaan korottaa toimialakohtaisella lisäriskitekijällä.

Kerrytettävissä olevia rahamääriä on arvioitu suhteessa eri ajanjaksoihin ja laskelmien herkkyyttä on analysoitu mm. diskonttauskoron, kannattavuuden ja jäännösarvojen kasvutekijän muutoksien osalta. Tilikaudella 2013 arvonalentumistestauksessa ei tullut kirjattavaksi arvonalentumistappiota. Tilikaudella 2012 on liikearvon testauksen perusteella kirjattu 0,9 miljoonan euron arvonalentumistappio Puolan liikearvoon. Muutoin tilikaudella 2013 nämä analyysit ja tarkastelut eivät ole antaneet aihetta arvonalentumiskirjauksiin. Kerrytettävissä oleva rahamäärä ylitti hieman testauksen kohteena olleet kirjanpitoarvot Puolassa ja Tšekissä. Konsernin liikearvojen määrät 31.12.2013 ja 31.12.2012 ovat 335,7 milj. euroa ja 335,7 milj. euroa.

Pitkäaikaisten sopimusten valmistusasteen mukainen tuloutus

Pitkäaikaisten palvelusopimusten ja kiinteistötekniisten projektien tuloutukseen sisältyvistä arvioista johtuen tilikausittain esitetty liikevaihto ja tulos vain harvoin vastaavat lopullisen kokonaistuloksen tasaista jakautumista sopimuksen ajalle. Kun tuottojen kirjaaminen perustuu osatuloutukseen, sopimuksen lopputulosta arvioidaan säännöllisesti ja luotettavasti. Sopimuksen kokonaistuloksen laskenta sisältää arvioita sekä sopimuksen loppuunsaattamiseksi tarvittavien kokonaiskustannusten että laskutettavan työn kehittymisestä. Mikäli arviot sopimuksen lopputulemasta muuttuvat, tuloutettua myyntiä ja voittoa oikaistaan sillä raportointikaudella, jolloin muutos on ensi kertaa tiedossa ja arvioitavissa. Jos on todennäköistä, että hankkeen valmiiksi saattamiseen tarvittavat kokonaismenot ylittävät hankkeesta saatavat kokonaistulot, odotettavissa oleva tappio kirjataan kuluksi välittömästi. Pitkäaikaisten palvelusopimusten ja kiinteistötekniisten projektien liikevaihdot vuosina 2013 ja 2012 olivat 1 780,6 milj. euroa ja 2 006,4 milj. euroa ja ne olivat 70 prosenttia ja 72 prosenttia konsernin liikevaihdosta (liitetieto 4).

Tuloverot

Konserni on tuloverotuksen kohteena useassa eri maassa. Tuloverojen kokonaismäärän arvioiminen koko konsernin tasolla edellyttää merkittävää harkintaa, joten lopullisen veron määrään liittyy epävarmuutta. Laskennallisten verovelkojen nettomäärät 31.12.2013 ja 31.12.2012 olivat 58,6 milj. euroa ja 63,2 milj. euroa.

Varaukset

Varausten kirjaamiseen liittyy arvioita, jotka koskevat todennäköisyyttä ja määrää. Tappiollisista sopimuksista kirjataan varaus, kun velvoitteiden täyttämiseksi vaadittavat välttämättömät menot ylittävät sopimuksesta saatavat hyödyt. Takuuvarauksen suuruus perustuu kokemusperäiseen tietoon näiden vastuiden toteutumisesta. Varaukset yhteensä 31.12.2013 ja 31.12.2012 olivat 25,8 milj. euroa ja 30,2 milj. euroa.

Eläke-etuudet

Eläkevelvoitteiden nykyarvo riippuu useista eri tekijöistä, jotka määritetään vakuutusmatemaattisella perusteella käyttäen useita eri oletuksia, joihin kuuluu mm. diskonttokorko. Oletusten muutokset vaikuttavat eläkevelvoitteiden kirjanpitoarvoon. Diskonttauskorkona on käytetty yritysten liikkeelle laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinakorkoa tai valtion velkasitoumusten markkinakorkoa. Diskonttokorko määritetään sille valuutalle, jossa etuudet toteutuvat. Käytetyn viitekoron perustana olevien instrumenttien maturiteetti vastaa olennaisilta osin laskettavan eläkevastuun maturiteettia. Muut oletukset perustuvat vakuutusmatemaattisiin tilastoihin sekä vallitseviin markkinaolosuhteisiin. Eläkevelvoitteiden määrät 31.12.2013 ja 31.12.2012 olivat 51,1 milj. euroa ja 51,8 milj. euroa.

Myyntisaamiset

Konsernissa kirjataan arvonalentuminen saamisista, joista ei todennäköisesti tulla saamaan suoritusta. Arvonalentumistappion kirjaamisessa sovelletaan liiketoimintayksiköiden myyntisaamisten arvostusperiaatetta. Kirjattuihin arvonalentumistappioihin sisältyy arviointia ja harkintaa. Arvio perustuu aikaisemmin toteutuneisiin luottotappioihin, luotonvalvonnan kokemukseen, asiakaskohtaisiin selvityksiin sekä taloudellisiin olosuhteisiin arviointihetkellä. Myyntisaamisten määrät 31.12.2013 ja 31.12.2012 olivat 378,5 milj. euroa ja 444,8 milj. euroa.

Carve-out -oikaisut

Carve-out -taloudelliset tiedot sisältävät liitetiedossa 1 kuvattuja tuottojen, kulujen, varojen, velkojen ja rahavirtojen kohdistuksia, jotka perustuvat johdon arviointiin, oletuksiin ja harkintaan. Merkittävimmät, arviointia, harkintaa ja oletuksia edellyttävät carve-out -oikaisut ja kohdistukset, jotka on tehty carve-out -taloudellisiin tietoihin, liittyvät rahoitusvelkoihin ja korkoihin, rahaveroihin, konsernihallinnon kuluihin, veroihin ja sijoitettuun omaan pääomaan.

Arvio uusien standardien ja tulkintojen vaikutuksesta konsernitilinpäätökseen tulevaisuudessa

Useat uudet standardit, standardien muutokset ja tulkinnat tulevat voimaan vasta 1.1.2013 alkaneen tilikauden jälkeen, eikä niitä ole sovellettu tätä konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Niistä vain seuraavilla odotetaan olevan vaikutus konsernin tilinpäätökseen:

- IFRS 10 Konsernitilinpäätös ja IAS 27 (uudistettu 2011) Erillistilinpäätös: IFRS 10 standardissa määritetään määräysvallan periaate ja määräysvalta todetaan konsernitilinpäätökseen yhdistelemisen perusteeksi. Standardissa ohjeistetaan määräysvallan käsitteen soveltamista selvitetäessä, onko sijoittajalla määräysvalta ja onko sen siis

yhdisteltävä sijoituskohde konsernitilinpäätökseen. Standardi sisältää myös konsernitilinpäätöksen laatimismenettelyä koskevat vaatimukset. Uudistettu IAS 27 standardi sisältää erillistilinpäätöstä koskevat vaatimukset, jotka jäivät jäljelle, kun määräysvaltaa koskevat kohdat on sisällytetty uuteen IFRS 10:een. Konserni ottaa standardit käyttöön vuoden 2014 tilinpäätöksessään. Konsernin johto on selvittämässä standardien vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

- IFRS 11 Yhteisjärjestelyt ja IAS 28 (uudistettu 2011) Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä: IFRS 11 sisältää ohjeistusta siitä, kuinka yhteisjärjestelyjä käsitellään. Käsitely keskittyy järjestelystä johtuviin oikeuksiin ja velvoitteisiin eikä sen oikeudelliseen muotoon. Yhteisjärjestelyjä on kahdentyyppisiä: yhteiset toiminnot ja yhteisyritykset. Yhteisen toiminnon osapuolilla on järjestelyn varoihin liittyviä oikeuksia ja järjestelyä koskevia velvoitteita, ja siten se käsittelee kirjanpidossaan osuutensa varoista, veloista, tuotoista ja kuluista. Yhteisyrityksessä osapuolilla on oikeuksia järjestelyn nettovarallisuuteen, ja ne käsittelevät osuuttaan pääomaosuusmenetelmällä. Yhteisyritysten suhteellinen yhdistely ei ole enää sallittua. Uudistettu IAS 28 sisältää sekä osakkuus- että yhteisyritysosuuksien käsitelyä koskevat vaatimukset. IFRS 11 julkaisemisen seurauksena molempiin sovelletaan pääomaosuusmenetelmää. Konserni ottaa standardit käyttöön vuoden 2014 tilinpäätöksessään. Konsernin johto on selvittämässä standardin vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IFRS 12 Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä: IFRS 12 sisältää kaiken tyyppisiä osuuksia koskevat liitetietovaatimukset. Se koskee yhteisjärjestelyjä, osakkuusyrityksiä, erityistä tarkoitusta varten luotuja sijoitusvälineitä ja muita taseen ulkopuolisia välineitä. Konserni ottaa standardin käyttöön vuoden 2014 tilinpäätöksessään. Konsernin johto on selvittämässä standardin vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- Muutos IFRS 10:n, 11:n ja 12:n siirtymäsääntöihin: IFRS 10:n, 11:n ja 12:n siirtymäsääntöjä helpotetaan siten, että oikaistuja vertailutietoja vaaditaan vain yhdeltä tilikaudelta. konsernitilinpäätökseen yhdistelemättömiä strukturoituja yhteisöjä koskevia vertailutietoja ei tarvitse esittää IFRS 12:n käyttöönottoa edeltäviltä kausilta. Konserni ottaa muutokset käyttöön vuoden 2014 tilinpäätöksessään.
- Muutos IAS 32 Rahoitusinstrumentit, esittämistapa –varojen ja velkojen netottaminen: Muutokset liittyvät IAS 32:n soveltamisohjeeseen. Niissä selkeytetään joitakin vaatimuksia, jotka koskevat rahoitusvarojen ja -velkojen vähentämistä toisistaan taseessa. Konserni ottaa muutokset käyttöön vuoden 2014 tilinpäätöksessään.
- IFRS 9 Rahoitusinstrumentit: IFRS 9 standardin tarkoituksena on korvata IAS 39. Tässä vaiheessa IFRS 9 sisältää rahoitusvarojen ja –velkojen arvostusperusteita ja suojauslaskentaa. Eri arvostusperusteet on säilytetty, mutta niitä on yksinkertaistettu määräämällä rahoitusvaroille kaksi arvostusryhmää: jaksotettu hankintameno ja käypä arvo. Luokittelu riippuu yhteisön liiketoimintamallista ja rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtojen ominaispiirteistä. Suojauslaskentaa koskeva uusi ohjeistus tuo suojauslaskennan ja riskienhallinnan lähemmäs toisiaan. Lisäksi vaatimukset tehokkuustestaukselle ovat aiempaa lievemmät. Suojauskohteena voi jatkossa olla esim. hyödykkeisiin liittyvät riskikomponentit, yhdistelmäpositiot, useasta erästä koostuvat ryhmät valuuttariskiltä suojauduttaessa ja osakesijoitukset. IAS 39:ään sisältyvä ohjeistus rahoitusvarojen arvon alentumisesta ja suojauslaskennasta jää edelleen voimaan. Standardia ei ole vielä hyväksytty EU:ssa. Konsernin johto on selvittämässä standardin vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- Vuosittaiset parannukset 2010-2012 ja 2011-2013: Pieniä ja vähemmän tärkeitä muutoksia eri standardeihin, jotka julkaistiin kierrosten 2011-2012 ja 2011-2013 tuloksena. Muutosten vaikutukset vaihtelevat standardeittain. Muutoksia ei ole vielä hyväksytty EU:ssa.

2. SEGMENTTI-INFORMAATIO

Caverionin raportoivat toimintasegmentit ovat Pohjois-Euroopan kiinteistötekniiset palvelut ja Keski-Euroopan kiinteistötekniiset palvelut.

Caverionin raportoivat toimintasegmentit perustuivat Caverionin johtoryhmän säännölliseen raportointiin. Johtoryhmä on ylin operatiivinen päätöksentekijä, joka on vastannut resurssien kohdistamisesta toimintasegmenteille ja niiden tuloksien arvioinnista.

Segmenttien liiketoiminta muodostuu seuraavasti:

Pohjois-Euroopan kiinteistötekniiset palvelut

- Kotien ja kiinteistöjen talotekniiset huollot, korjaukset ja uudistukset.
- LVI-, sähkö- ja automaatiojärjestelmien uudishankkeet ja saneeraus sekä huolto- ja ylläpitotyöt.
- Teollisuuden laitosten ja prosessien kunnossapito, asennus- ja pienrakentamispalvelut. Teollisuuden investoinnit sähkö-, automaatio- ja ilmanvaihtojärjestelmiin, putkistoihin ja säiliöihin.

Keski-Euroopan kiinteistötekniiset palvelut

- Kotien ja kiinteistöjen talotekniiset huollot, korjaukset ja uudistukset.
- LVI-, sähkö- ja automaatiojärjestelmien uudishankkeet ja saneeraus sekä huolto- ja ylläpitotyöt.
- Teollisuuden laitosten ja prosessien kunnossapito, asennus- ja pienrakentamispalvelut. Teollisuuden investoinnit sähkö-, automaatio- ja ilmanvaihtojärjestelmiin, putkistoihin ja säiliöihin.

Konsernipalvelut ja muut erät

Konsernipalvelut ja muut erät sisältää konsernin sisäisiä palveluja ja jakamattomia kustannuksia.

Segmentti-informaation laskentaperiaatteet

Pohjois-Euroopan kiinteistötekniiset palvelut ja Keski-Euroopan kiinteistötekniiset palvelut -toimialojen raportointi perustuu tässä tilinpäätöksessä kuvattuihin laskentaperiaatteisiin.

Segmenttitasolla seurataan ja raportoidaan toimialojen operatiivista sijoitettua pääomaa ja tälle pääomalle laskettavaa toimialan operatiivisen sijoitetun pääoman tuottoa (%).

- + Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet
- + Liikearvo
- + Osuudet osakkuusyhtiöissä
- + Vaihto-omaisuus
- + Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset (pl. veroihin, korkoihin ja voitonjakoon liittyvät erät)
- = Segmentin varat

- Varaukset
- Ostovelat
- Saadut ennakot
- Muut korottomat velat (pl. veroihin, korkoihin ja voitonjakoon liittyvät erät)
- = Segmentin velat

Segmentin varat - Segmentin velat = Operatiivinen sijoitettu pääoma

Operatiivisen sijoitetun pääoman tuotto, % = $\frac{\text{Segmentin liikevoitto}}{\text{Operatiivinen sijoitettu pääoma keskimäärin} * 100}$

Liiketoiminnalliset segmenttiedot 2013

Milj. e	Pohjois-Euroopan kiinteistötekni- set palvelut	Keski-Euroopan kiinteistötekni- set palvelut	Konsernipalvelut ja muut erät	Segmenteille kohdistetut erät yhteensä
Segmentin tuotot	1 922,7	621,3		2 544,0
Konsernin sisäiset tuotot	-0,2	-0,2		-0,4
Segmentin tuotot ulkoisilta asiakkailta	1 922,5	621,1	0,0	2 543,6
Osuudet osakkuusyritysten tuloksesta	0,0			0,0
Käyttökate	52,3	23,6	-5,0	70,9
Poistot ja arvonalentumiset	-15,9	-4,8	-0,8	-21,5
Liikevoitto	36,4	18,8	-5,8	49,4
Segmentin varat	786,5	335,2	12,2	1 133,9
Segmentin varoihin sisältyvät:				
Investoinnit	10,0	5,7	12,1	27,8
Osuudet osakkuusyrityksissä	0,1			0,1
Segmentin velat	503,0	234,6	-3,9	733,7
Segmentin operatiivinen sijoitettu pääoma	283,5	100,6		
Operatiivisen sijoitetun pääoman tuotto (viim. 12 kk), %	11,6	19,1		

Liiketoiminnalliset segmenttiedot 2012

Milj. e	Pohjois-Euroopan kiinteistötekniiset palvelut	Keski-Euroopan kiinteistötekniiset palvelut	Konsernipalvelut ja muut erät	Segmenteille kohdistetut erät yhteensä
Segmentin tuotot	2 089,2	714,2		2 803,4
Konsernin sisäiset tuotot	0,0	-0,2		-0,2
Segmentin tuotot ulkoisilta asiakkailta	2 089,2	714,0	0,0	2 803,2
Osuudet osakkuusyritysten tuloksesta	0,0			0,0
Käyttökate	59,5	33,2	-7,4	85,3
Poistot ja arvonalentumiset	-18,3	-5,8		-24,2
Liikevoitto	41,1	27,4	-7,4	61,1
Segmentin varat	880,1	344,8	0,6	1 225,5
Segmentin varoihin sisältyvät:				
Investoinnit	12,0	4,1		16,2
Osuudet osakkuusyrityksissä	0,1			0,1
Segmentin velat	535,3	248,2	0,4	783,9
Segmentin operatiivinen sijoitettu pääoma	344,8	96,6		
Operatiivisen sijoitetun pääoman tuotto (viim. 12 kk), %	11,0	32,5		

Segmenttitietojen täsmäytykset

Milj. e	Konserni 2013	Konserni 2012
Tilikauden voiton täsmäytys		
Liikevoitto	49,4	61,1
Kohdistamattomat erät:		
Rahoitustuotot ja -kulut	-6,6	-3,6
Voitto ennen veroja	42,8	57,5
Verot	-7,3	-16,7
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,0	-0,1
Tilikauden voitto	35,5	40,7
Varat		
Segmenteille kohdistetut varat yhteensä	1 133,9	1 225,5
Kohdistamattomat erät:		
Rahat ja pankkisaamiset	133,3	100,8
Myytavissä olevat sijoitukset	2,0	2,5
Veroihin liittyvät erät	5,0	10,2
Varat yhteensä	1 274,3	1 339,0
Velat		
Segmenteille kohdistetut velat yhteensä	733,7	783,9
Kohdistamattomat erät:		
Korolliset velat	219,8	91,0
Veroihin liittyvät erät	69,4	76,0
Rahoituserien jaksotukset	1,2	0,7
Velat yhteensä	1 024,1	951,5

Maantieteelliset tiedot

Maantieteellisissä tiedoissa liikevaihto esitetään asiakkaiden sijainnin mukaan ja pitkäaikaiset varat esitetään varojen sijainnin mukaan.

Milj. e	2013	2013	2012	2012
	Tuotot ulkoisilta asiakkailta	Pitkäaikaiset varat	Tuotot ulkoisilta asiakkailta	Pitkäaikaiset varat
Ruotsi	702,5	55,9	723,8	58,4
Suomi	518,6	131,7	585,8	120,8
Norja	497,5	91,3	564,6	94,7
Saksa	436,2	98,6	521,1	97,6
Itävalta	147,2	20,0	157,5	20,0
Tanska	131,7	10,4	142,8	10,6
Muu Keski-Eurooppa	25,6	3,5	32,3	3,6
Venäjä	31,5	0,2	32,0	0,3
Baltian maat	24,9	0,3	25,5	0,2
Muu Eurooppa	5,8		2,0	
Muut maat	22,1	0,1	15,9	0,1
Konserni yhteensä	2 543,6	412,1	2 803,2	406,5

3. YRITYSHANKINNAT JA -MYYNIT

Tilikausi 2013

Caverion ei tehnyt yrityshankintoja tai -myyntejä vuonna 2013.

Tilikausi 2012

Pohjois-Euroopan kiinteistötekniiset palvelut -toimiala osti helmikuussa 2012 Ruotsissa sähkö-, tietoliikenne-, data-, hälytin- ja matalajänniteasennuksia tekevän Elektriska Installationer i Finspång AB:n ja sen sähköasennuksiin erikoistuneen sisaryhtiön Kraftmontage i Finspång AB:n osakekannat. Norjassa ostettiin maaliskuussa 2012 Madla Elektro AS -nimisen, sähköasennuksia tekevän yhtiön osakekanta. Ruotsissa ostettiin huhtikuussa 2012 Level5 security -nimisen yhtiön turvaliiketoiminnan ja toukokuussa 2012 sähköasennusyhtiö Dala Elmontage Lindkvist & Bodin AB:n osakekannat.

Vuoden 2012 ensimmäisellä vuosipuoliskolla tehtiin kaksi yritysostoa Keski-Euroopan kiinteistötekniiset palvelut -toimialalla. Itävallassa ostettiin tammikuussa 2012 kylmälaiteratkaisuja ja -palveluita toimittavan P&P Kältenangebau GmbH:n sekä ilmanvaihtoratkaisuja toimittavan WM Haustechnik GmbH:n osakekannat.

Hankintojen yhteenlaskettu hankintahinta oli 9,5 milj. euroa. Hankinnoista ei ole syntynyt liikearvoa.

Hankitun nettovarallisuuden muodostuminen ja liikearvo

Milj. e	2012
Maksettu vastike	
Käteisvarat	8,5
Ehdollinen vastike	1,1
Luovutettu vastike yhteensä	9,5
Hankintaan liittyvät menot	
(kirjattu kuluksi liiketoiminnan muihin kuluihin)	0,2

Hankituista varoista ja vastattavaksi otetuista veloista kirjatut määrät

Milj. e	2012
Rahavarat	1,1
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	0,5
Asiakkuudet	1,6
Tilauskanta	4,5
Muut aineettomat oikeudet	12,9
Vaihto-omaisuus	0,9
Myyntisaamiset ja muut saamiset	6,6
Laskennalliset verovelat netto	-2,0
Ostovelat ja muut velat	-16,6
Yksilöitävissä oleva nettovarallisuus yhteensä	9,5
Määräysvallattomien omistajien osuus	
Liikearvo	
Kokonaisarvo	9,5
Liikevaihto, joka sisältyy kauden tuloslaskelmaan	17,4
Voitto, joka sisältyy kauden tuloslaskelmaan	0,2
Liikevaihto, jos olisi yhdistelty vuoden alusta	19,0
Voitto, jos olisi yhdistelty vuoden alusta	0,4

4. PITKÄAIKAISTEN SOPIMUKSIEN TULOUSTUS

Milj. e	2013	2012
Tilikaudella tuotoiksi kirjatut tulot pitkäaikaisista palvelusopimuksista ja kiinteistöteknisistä projekteista	1 780,6	2 006,4
Keskeneräisten sopimusten kertyneet toteutuneet menot ja kirjatut voitot vähennettynä kirjatuilla tappioilla tilikauden loppuun mennessä	2 124,9	2 366,8
Saamiset pitkäaikaisista palvelusopimuksista ja projekteista	261,9	279,4
Saadut ennakkosuoritukset	46,3	75,4

Pitkäaikaisten palvelusopimusten ja projektien syntyneet menot ja kirjatut voitot, jotka ovat suuremmat kuin laskutettu määrä esitetään taseen erässä "Myyntisaamiset ja muut saamiset". Saadut ennakkosuoritukset sekä erotus, joka syntyy, jos menot ja kirjatut voitot ovat pienemmät kuin hankkeen laskutus, esitetään erässä "Ostovelat ja muut velat".

5. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Milj. e	2013	2012
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot	0,5	2,5
Vuokratuotot	0,4	0,2
Yritysjärjestelyt		4,0
Henkilöstöön liittyvät korvaukset		2,4
Muut tuotot	2,3	3,2
Yhteensä	3,2	12,3

6. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

Milj. e	2013	2012
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntitappiot	0,0	0,0
Toimitilavuokrat	37,8	41,3
Muut vuokrat	53,8	57,9
Vapaaehtoiset henkilösivukulut	16,0	17,2
Projektien muut muuttuvat kulut	59,3	70,1
Matkakulut	48,9	50,6
IT-kulut	37,2	42,0
Kiinteistökulut	10,2	9,1
Muut kiinteät kulut ¹⁾	45,1	45,6
Yhteensä	308,1	333,9

¹⁾ Muut kiinteät kulut sisältävät hallinto-, markkinointi- ja muita kiinteitä kuluja.

Konsernin tutkimus- ja kehittämismenot olivat 12,7 (14,0) milj. euroa vuonna 2013.

Tilintarkastajille maksetut palkkiot

Milj. e	2013	2012
PricewaterhouseCoopers		
Tilintarkastus	0,5	0,6
Todistukset ja lausunnot	0,0	0,0
Veroneuvonta	0,2	0,3
Muut palkkiot	0,5	0,2
Yhteensä	1,2	1,1

7. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

Milj. e	2013	2012
Poistot hyödykeryhmittäin		
Aineettomat hyödykkeet		
Hankintojen kohdistukset	10,2	13,5
Muut aineettomat hyödykkeet	3,0	0,7
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	0,5	0,6
Koneet ja kalusto	4,8	5,5
Koneet ja kalusto, rahoitusleasing	0,6	0,4
Muut aineelliset hyödykkeet	2,4	2,5
Yhteensä	21,5	23,3
Arvonalentumiset		
Liikearvo		0,9
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	21,5	24,2

8. HENKILÖSTÖKULUT

Milj. e	2013	2012 Oikaistu
Palkat	827,6	874,4
Eläkekulut, maksupohjaiset järjestelyt	61,8	73,5
Eläkekulut, etuuspohjaiset järjestelyt	4,5	5,6
Muut työsuhteen päättymisen jälkeiset kulut	0,6	0,7
Osakeperusteinen palkitseminen	0,6	1,7
Muut henkilösivukulut	167,7	171,5
Yhteensä	1 062,8	1 127,4

Konsernin henkilökunta keskimäärin tilikaudella

Pohjois-Euroopan kiinteistötekniset palvelut	14 674	15 588
Keski-Euroopan kiinteistötekniset palvelut	3 313	3 462
Konsernipalvelut	85	83
Yhteensä	18 071	19 132

Tiedot johdon palkoista ja palkkioista sekä muista työsuhde-etuuksista on esitetty liitetiedossa 34. Lähipiiritapahtumat.

9. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Milj. e	2013	2012
Rahoitustuotot		
Osinkotuotot myytävissä olevista sijoituksista	0,1	0,0
Korkotuotot lainoista ja muista saamisista	1,7	1,1
Luovutusvoitot myytävissä olevista sijoituksista	0,2	0,5
Muut rahoitustuotot lainoista ja muista saamisista	0,1	0,2
Rahoitustuotot yhteensä	2,0	1,9
Rahoituskulut		
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoön kirjatuihin lainoihin ¹⁾	-5,2	-4,6
Muut rahoituskulut jaksotettuun hankintamenoön kirjatuihin veloisiin	-2,2	-0,5
Korkokulut rahoitusleasingsopimuksista	-0,1	0,0
Rahoituskulut yhteensä	-7,4	-5,2
Valuuttakurssivoitot	6,2	1,0
Valuuttakurssitappiot	-7,5	-1,3
Valuuttakurssierot, netto	-1,2	-0,3
Rahoituskulut, netto	-6,6	-3,6

¹⁾ Korkokulut jaksotettuun hankintamenoön kirjatuihin lainoihin sisältää suojauslaskennassa olevien korkojohdannaisten korkokuluja 0,0 (0,2) milj. euroa.

Konsernin nettorahoituskulut vuonna 2013 sisältävät kertaluonteista osittaisjakautumiseen liittyvää kulua 0,7 milj. euroa. Mikäli uuden pankkirahoitus sopimuksen mukainen rahoitus olisi nostettu tilikauden 2013 alussa, olisivat konsernin nettorahoituskulut olleet vuonna 2013 noin 8,4 miljoonaa euroa.

10. TULOVEROT

Tuloverot tuloslaskelmassa

Milj. e	2013	2012
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	9,9	9,8
Edellisten tilikausien verot	0,7	-0,8
Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen muutos	-3,3	7,7
Tuloverot yhteensä	7,3	16,7

Konsernin tuloslaskelmaan kirjatut tuloverot eroavat suomalaisen yhtiön verokannan 24,5 prosenttia mukaisesta tuloverosta seuraavasti:

Milj. e	2013	2012
Voitto ennen veroja	42,8	57,5
Verot laskettuna kotimaan verokannalla (24,5 %)	10,5	14,1
Ulkomaisten tytäryritysten poikkeavat verokannat	0,5	2,4
Verovapaat tulot ja vähennyskelvottomat kulut	0,8	-1,1
Osakkuusyritysten nettotulos	0,0	0,0
Verokantojen muutosten vaikutus laskennallisiin veroihin ¹⁾	-4,7	-1,1
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käyttö		-0,3
Tilikauden tappioista kirjaamattomat verot	0,5	1,3
Laskennallisten verojen uudelleenarviointi	-1,0	2,2
Edellisten tilikausien verot	0,7	-0,8
Verot tuloslaskelmassa	7,3	16,7

¹⁾ Vaikuttaa verokannan muutos Suomessa 24,5 prosentista 20,0 prosenttiin, Tanskassa 25,0 prosentista 24,5 prosenttiin ja Norjassa 28,0 prosentista 27,0 prosenttiin vuonna 2014 sekä Ruotsissa 26,3 prosentista 22,0 prosenttiin vuonna 2013.

11. OSAKEKOHTAINEN TULOS

Osakekohtainen tulos on laskettu jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos tilikauden aikana ulkona olleiden osakkeiden painotetulla keskimäärällä.

	2013	2012
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto, milj. e	35,5	40,7
Osakkeiden painotettu lukumäärä tilikauden aikana, milj. kpl	125,6	125,6
Osakekohtainen tulos, laimentamaton, euroa	0,28	0,32
Osakekohtainen tulos, laimennettu, euroa	0,28	0,32

Osakekohtainen tulos tilikaudelta 2012 on laskettu osittaisjakautumisen voimaantumisen mukaista osakemäärää käyttäen.

Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden lukumäärän painotetussa keskiarvossa otetaan huomioon kaikkien laimentavien potentiaalisten kantaosakkeiden osakkeiksi muuttamisesta johtuva laimentava vaikutus. Laimennusvaikutusta ei syntynyt vuosina 2013 ja 2012.

12. AINEELLISET HYÖDYKKEET

2013

Milj. e	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet ¹⁾	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2013	1,6	17,9	70,6	17,2	0,5	107,8
Kurssierot	0,0	0,0	-2,9	-0,9		-3,9
Lisäykset		0,2	5,4	0,9	0,7	7,2
Vähennykset	-0,3	-1,2	-2,0	-0,4	-0,5	-4,4
Hankintameno 31.12.2013	1,3	16,8	71,0	16,8	0,7	106,7

Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2013		-11,1	-56,9	-8,0		-76,0
Kurssierot		0,0	2,5	0,4		2,9
Poistot		-0,5	-5,4	-2,4		-8,3
Vähennysten kertyneet poistot		0,3	2,0	0,4		2,7
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2013		-11,3	-57,8	-9,6		-78,7

Kirjanpitoarvo 1.1.2013	1,6	6,8	13,7	9,2	0,5	31,8
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	1,3	5,5	13,2	7,2	0,7	27,9

2012

Milj. e	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet ¹⁾	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2012	1,7	20,0	67,1	15,9	0,4	105,1
Kurssierot		-0,3	1,6	0,2		1,5
Lisäykset		0,1	4,7	1,7	0,2	6,7
Liiketoimintojen hankinta			0,5			0,5
Vähennykset	-0,1	-1,9	-3,3	-0,6	-0,1	-6,0
Hankintameno 31.12.2012	1,6	17,9	70,6	17,2	0,5	107,8

Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2012		-11,7	-52,8	-5,9		-70,4
Kurssierot		0,2	-1,2	-0,1		-1,1
Poistot		-0,6	-5,9	-2,5		-9,0
Vähennysten kertyneet poistot		1,0	3,0	0,5		4,5
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2012		-11,1	-56,9	-8,0		-76,0

Kirjanpitoarvo 1.1.2012	1,7	8,3	14,3	10,0	0,4	34,7
Kirjanpitoarvo 31.12.2012	1,6	6,8	13,7	9,2	0,5	31,8

¹⁾ Muut aineelliset hyödykkeet sisältävät muun muassa vuokrahuoneistojen peruseräparannukset.

Rahoitusleasingsopimukset

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasingsopimuksilla hankittua omaisuutta seuraavasti:

Koneet ja kalusto

Milj. e	2013	2012
Hankintameno 1.1.	8,0	6,9
Muuntoero	-0,7	0,2
Lisäykset	1,6	0,9
Vähennykset		0,0
Kertyneet poistot	-7,1	-7,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	1,8	0,9

Aineellisista hyödykkeistä ei ole kirjattu arvonalentumistappioita vuosina 2013 ja 2012. Saadut julkiset avustukset ovat vähäisiä ja ne on kirjattu hankintamenon vähennykseksi.

13. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

2013

Milj. e	Liikearvo	Hankintojen kohdistukset	Muut aineettomat hyödykkeet ¹⁾	Muut aineettomat hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.2013	336,6	81,7	13,7	95,4
Lisäykset		2,9	22,2	25,1
Vähennykset		-1,8	-0,3	-2,1
Kurssierot		-4,5	-0,7	-5,2
Hankintameno 31.12.2013	336,6	78,3	34,9	113,2
Kertyneet poistot 1.1.2013	-0,9	-45,3	-11,1	-56,4
Poistot ja arvonalentumiset		-10,2	-3,0	-13,2
Kurssierot		2,6	0,3	2,9
Vähennysten kertyneet poistot		1,8	0,2	2,0
Kertyneet poistot 31.12.2013	-0,9	-51,1	-13,7	-64,8
Kirjanpitoarvo 1.1.2013	335,7	36,4	2,5	39,0
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	335,7	27,2	21,2	48,4

2012

Milj. e	Liikearvo	Hankintojen kohdistukset	Muut aineettomat hyödykkeet ¹⁾	Muut aineettomat hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.2012	336,6	57,1	17,6	74,7
Lisäykset			0,9	0,9
Liiketoimintojen hankinta		19,0		19,0
Vähennykset			-1,7	-1,7
Kurssierot		5,6	-3,1	2,5
Hankintameno 31.12.2012	336,6	81,7	13,7	95,4
Kertyneet poistot 1.1.2012		-26,9	-15,0	-41,9
Poistot ja arvonalentumiset	-0,9	-13,5	-0,7	-14,2
Kurssierot		-5,4	2,5	-2,9
Vähennysten kertyneet poistot		0,5	2,1	2,6
Kertyneet poistot 31.12.2012	-0,9	-45,3	-11,1	-56,4
Kirjanpitoarvo 1.1.2012	336,6	30,2	2,5	32,8
Kirjanpitoarvo 31.12.2012	335,7	36,4	2,5	39,0

¹⁾ Muut aineettomat hyödykkeet sisältävät muun muassa ATK-ohjelmistoja ja lisenssejä.

Hankintojen kohdistukset muodostuvat:

Milj. e	2013	2012
Asiakassuhteet ja sopimuskannat	24,4	31,1
Patentoimaton teknologiaosaaminen	0,0	0,2
Tilaukanta	2,7	4,5
Kilpailukieltolauseke	0,0	0,6
Yhteensä	27,2	36,4

14. LIIKEARVO

Konsernin liikearvo kohdistuu segmenteille ja rahavirtaa tuottaville yksiköille seuraavasti:

Milj. e	2013	2012
Pohjois-Euroopan kiinteistötekniset palvelut		
Suomi	68,9	68,9
Ruotsi	41,8	41,8
Norja	69,7	69,7
Tanska	7,6	7,6
Teollisuuden palvelut	41,8	41,8
Pohjois-Euroopan kiinteistötekniset palvelut yhteensä	229,7	229,7
Keski-Euroopan kiinteistötekniset palvelut		
Saksa	86,0	86,0
Itävalta	16,5	16,5
Puola	2,4	2,4
Tsekki	1,1	1,1
Keski-Euroopan kiinteistötekniset palvelut	106,0	106,0
Liikearvot yhteensä	335,7	335,7

Rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä olevan rahamäärän arvo perustuu käyttöarvolaskelmiin. Käyttöarvolaskelmien rahavirtojen laskennassa on käytetty seuraavalle vuodelle vahvistettua budjettia ja sitä seuraaville kahdelle vuodelle vahvistettua strategiaa. Sekä vuoden 2013 että 2012 liikearvon arvon alentumistestauksissa on käytetty jäännösarvon kasvutekijänä 2 prosenttia. Caverionin johto katsoo, että 2 prosenttia kuvaa ennustettua pitkän aikavälin inflaatio-oletusta. Ennustetut liiketoimintavolyymit perustuvat nykyiseen konsernirakenteeseen. Ennusteissa on huomioitu kiinteistötekniikan huolto- ja kunnossapitopalveluiden tarjoamat mahdollisuudet kaikissa toimintamaissa. Arviot tulevasta kehityksestä perustuvat aiempaan kokemukseen markkinoiden kehityksestä, ja niiden teossa on hyödynnetty useita eri julkisten tutkimuslaitosten markkinoiden kasvua, kysyntää ja hintojen kehitystä koskevia ennusteita.

Diskonttaustekijänä on käytetty Caverion-konsernille laskettua oman ja vieraan pääoman painotettua keskimääräistä kustannusta ennen veroja (Weighted Average Cost of Capital, WACC pre-tax), jota on oikaistu rahavirtaa tuottavien yksiköiden verokannoilla. Testauksessa diskonttaustekijänä ennen veroja on käytetty 9,9 – 11,8 (2012: 10,2 - 10,9) prosenttia Pohjois-Euroopan kiinteistötekniikan palveluissa ja 9,5 – 11,0 (2012: 9,9 – 11,1) prosenttia Keski-Euroopan kiinteistötekniikan palveluissa vuonna 2013.

Liikearvon testaustuloksia arvioidaan vertaamalla kerrytettävissä olevaa rahamäärää (E) rahavirtaa tuottavan yksikön testattavaan omaisuuteen (T) seuraavasti:

Suhde	Arvio
E < T	Alaskirjaus
E 0 - 20 % > T	Ylittää hieman
E 20 - 50 % > T	Ylittää selvästi
E 50 % - > T	Ylittää merkittävästi

Testauksen tulos vuonna 2013 oli, että kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää merkittävästi kirjanpitoarvon kaikkien rahavirtaa tuottavien yksiköiden kohdalla, paitsi Puolan ja Tsekin. Puolan ja Tsekin kohdalla kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää kirjanpitoarvo hieman. Vuonna 2013 ei tehty alaskirjauksia. Testauksen tulos vuonna 2012 oli, että testauksen perusteella kirjattiin 0,9 miljoonan euron alaskirjaus Puolan liikearvosta.

Kerrytettävissä olevan rahamäärän herkkyyttä käytettyjen oletusten muutoksille on arvioitu mm. diskonttaustekijän, kannattavuuden ja jäännösarvon kasvutekijän osalta. Merkittävääkin muutos näissä tekijöissä ei johtaisi arvonalennuskirjaukseen minkään rahavirtaa tuottavan yksikön kohdalla, paitsi Puolan ja Tsekin kohdalla.

Herkkyysanalyysit Puolan ja Tsekin kohdalla osoittavat, että Puolan 2,4 miljoonan euron ja Tsekin 1,1 miljoonan euron liikearvojen testaus on kaikkein herkin Puolan 9,50 %:n ja Tsekin 9,56 %:n diskonttaustekijän muutoksille.

15. OSUUDET OSAKKUUSYRITYKSISSÄ

Milj. e	2013	2012
Tasearvo tilikauden alussa	0,1	0,1
Osuus tuloksesta	0,0	0,0
Tasearvo tilikauden lopussa	0,1	0,1

Osakkuusyrittysten kirjanpitoarvoon ei sisälly liikearvoa.

Konsernin osakkuusyrittäksset sekä niiden varat, velat, liikevaihto ja voitto/tappio

Milj. e	Yrittys	Kotipaikka	Varat	Velat	Liikevaihto	Voitto/ tappio	Omistus
2013	Arandur Oy	Vantaa	4,5	4,1	5,5	0,0	33,00 %
2012	Arandur Oy	Vantaa	4,0	3,7	5,4	0,0	33,00 %

16. MYYTÄVISSÄ OLEVAT SIOITUKSET

Milj. e	2013	2012
Tasearvo 1.1.	2,5	2,9
Lisäykset		
Vähennykset	-0,1	
Käyvän arvon muutokset	-0,3	-0,4
Tasearvo 31.12.	2,0	2,5

Myytävissä olevat sijoitukset sisältävät seuraavia eriä

Noteeratut osakkeet	0,6	0,6
Noteeraamattomat osakkeet	1,4	1,9
Yhteensä	2,0	2,5

17. PITKÄAIKAISET SAAMISET

Milj. e	2013	2013	2012	2012
	Tasearvo	Käypä arvo	Tasearvo	Käypä arvo
Muut saamiset ¹⁾	2,3	2,3	5,3	5,3

¹⁾ Muihin saamisiin sisältyy etuusperusteiseen eläkejärjestelyyn liittyviä varoja 2,1 (1,7) milj. euroa.

Täsmäytys liitetietoon 29:

Milj. e	2013	2012
Muut saamiset	2,3	5,3
Etuusperusteinen eläkejärjestely	-2,1	-1,7
Erotus	0,2	3,6

Pitkäaikaisiin saamisiin ei sisälly saamisia lähipiiriin kuuluvilta.

18. LASKENNALLISET VEROSAAMISET JA -VELAT

Milj. e	2013	2012 Oikaistu
Laskennallinen verosaaminen	3,5	5,5
Laskennallinen verovelka	-62,1	-68,7
Laskennallinen verovelka, netto	-58,6	-63,2
Laskennallisiin veroihin kirjatut muutokset:		
Laskennallinen verovelka, netto 1.1	-63,2	-46,6
Muuntoero	2,5	-1,7
Tuloslaskelmaan kirjattu muutos	3,3	-7,7
Laajaan tuloslaskelmaan kirjattu muutos	1,6	-5,4
Yrityshankinnat ja aktivoinnit	-2,7	-2,0
Laskennallinen verovelka, netto 31.12.	-58,6	-63,2

Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen muutos tilikauden aikana ennen netottamista

2013

Milj. e	1.1. Muuntoero	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu laajaan tuloslaskelmaan	Yrityshankinnat ja aktivoinnit	31.12.
Laskennalliset verosaamiset:					
Varaukset	5,2	-0,2	-0,4		4,6
Vahvistetut tappiot	7,0		1,1		8,1
Eläke-etuudet	8,1	-0,7	0,2	1,6	9,2
Muut erät	3,3	-0,1	-1,5	0,1	1,8
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	23,6	-1,0	-0,6	1,7	23,7
Laskennalliset verovelat:					
Aineettomien hyödykkeiden aktivointi ¹⁾	46,9	-2,5	-6,0	2,7	41,1
Kertyneet poistoerot	7,5	-0,2	-1,0		6,3
Eläke-etuudet	0,4		-0,1	0,1	0,4
Osatuloutus	29,9	-0,6	2,4		31,7
Vaihto-omaisuus	1,5		0,6		2,1
Myytavissä olevat sijoitukset	0,0	-0,1	0,1		0,0
Muut erät	0,7	-0,1	0,1		0,7
Laskennalliset verovelat yhteensä	86,9	-3,5	-3,9	0,1	82,3

2012 (Oikaistu)

Milj. e	1.1. Muuntoero	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu laajaan tuloslaskelmaan	Yrityshankinnat ja aktivoinnit 31.12.	31.12.
Laskennalliset verosaamiset:					
Varaukset	5,0	0,1	0,1		5,2
Vahvistetut tappiot	8,5	0,1	-1,6		7,0
Eläke-etuudet	13,5	-0,2	0,5	-5,7	8,1
Muut erät	3,0		0,3		3,3
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	30,0	0,0	-0,7	-5,7	23,6
Laskennalliset verovelat:					
Aineettomien hyödykkeiden aktivointi ¹⁾	39,8	0,9	4,2	2,0	46,9
Kertyneet poistoerot	8,8	0,3	-1,6		7,5
Eläke-etuudet	0,6			-0,2	0,4
Osatuloutus	24,0	0,3	5,6		29,9
Vaihto-omaisuus	1,8		-0,3		1,5
Myytavissä olevat sijoitukset	0,1			-0,1	0,0
Muut erät	1,5	0,2	-1,0		0,7
Laskennalliset verovelat yhteensä	76,6	1,7	6,9	-0,3	2,0 86,9

¹⁾ Aineettomien hyödykkeiden aktivointi rivi sisältää aineettomien hyödykkeiden aktivoinnin lisäksi myös erillisyhtiöiden vähennyskelpoisesta liikearvosta kirjatun laskennallisen verovelan.

Käyttämättömistä verotuksellisista tappioista kirjataan laskennallista verosaamista siihen määrään asti, kun verohyödyn saaminen verotettavan tulon perusteella on todennäköistä. Laskennallista verosaamista on jätetty kirjaamatta kertyneistä ja osittain verotuksessa vahvistamattomista tappioista 2,3 (2,1) milj. euroa vuonna 2013. Verovelkaa ei ole kirjattu sellaisten tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista, joiden veronmaksu määräytyy voitonjaon perusteella, koska voitonjako on konsernin päätäntävällässä, ja se ei ole todennäköistä tilinpäätöshetkellä.

19. VAIHTO-OMAISUUS

Milj. e	2013	2012
Aineet ja tarvikkeet	19,0	23,1
Keskeneräiset työt	10,4	15,8
Ennakkomaksut	0,0	0,1
Vaihto-omaisuus yhteensä	29,5	39,0

Tilikausilla 2013 ja 2012 ei ole tehty vaihto-omaisuuden alaskirjauksia.

20. MYYNTISAAMISET JA MUUT SAAMISET

Milj. e	2013 Tasearvo	2012 Tasearvo
Myyntisaamiset	378,5	444,8
Saamiset pitkäaikaisista sopimuksista ¹⁾	261,9	279,4
Siirtosaamiset	33,0	39,3
Muut saamiset	16,5	11,1
Yhteensä	689,9	774,7

Konsernin myyntisaamiset ovat vuoden 2013 aikana olleet keskimäärin 364,4 (397,8) milj. euroa. Konserni ei ole vastaanottanut vakuuksia.

Täsmäytys liitetietoon 29:

Milj. e	2013	2012
Myyntisaamiset	378,5	444,8
Saamiset pitkäaikaisista sopimuksista ¹⁾	261,9	279,4
Muut saamiset	16,5	11,1
Yhteensä	656,9	735,4

¹⁾ Lisätietoja on esitetty liitetiedossa 4. Pitkäaikaisten sopimusten tuloutus.

21. RAHAVARAT

Milj. e	2013		2012	
	Tasearvo	Käypä arvo	Tasearvo	Käypä arvo
Käteinen raha ja pankkitilit	133,3	133,3	100,8	100,8

Konsernin rahavirtalaskelmassa rahavaroihin luetaan seuraavat erät:

Milj. e	2013		2012	
	Tasearvo	Käypä arvo	Tasearvo	Käypä arvo
Käteinen raha ja pankkitilit	133,3	133,3	100,8	100,8

22. OMAA PÄÄOMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Caverion Oyj syntyi YIT Oyj:n osittaisjakautumisen seurauksena 30.6.2013. Tämän vuoksi tilikaudelta 2012 ei ole mahdollista esittää osakepääomaa tai oman pääoman rahastojen erittelyä. Caverion-konsernin nettovarallisuutta edustaa Caverion-konserniin sijoitettu oma pääoma, joka on esitetty konsernitaseessa nimikkeellä ”sijoitettu oma pääoma”.

Osakepääoma ja omat osakkeet

	Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä, kpl	Osakepääoma, milj. e	Omat osakkeet, milj. e
30.6.2013	125 596 092	1,0	-
Omien osakkeiden luovutus			
Omien osakkeiden palautuminen	-4 080		0,0
31.12.2013	125 592 012	1,0	0,0

Caverion Oyj:n osakkeiden lukumäärä oli 125 596 092 ja osakepääoma 1 milj. euroa 31.12.2013.

Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa.

Omat osakkeet

Emoyhtiön omien osakkeiden muutokset tilikauden aikana:

	Osakkeiden lukumäärä
30.6.2013	-
Omien osakkeiden luovutus	
Omien osakkeiden palautuminen	4 080
31.12.2013	4 080

Hallussa olevien osakkeiden hankintahinta yhteensä on 0,0 milj. euroa ja se esitetään erillisenä oman pääoman eränä. Osakkeista maksettu määrä pienentää emoyhtiön voitonjakokelpoisia varoja. Osakkeet ovat yhtiön hallussa omina osakkeina ja ne on oikeus laskea uudelleen liikkeeseen tulevaisuudessa.

Muuntoerot

Muuntoerot sisältävät ulkomaisten yksiköjen tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot. Myös ulkomaisiin yksiköihin tehtyjen nettosijoitusten suojauksista syntyvät voitot ja tappiot sisältyvät muuntoeroihin silloin, kun suojauslaskennan edellytykset ovat täyttyneet. Ulkomaisten yksiköiden nettosijoitusten suojausta ei ole ollut vuosina 2013 ja 2012.

Arvonmuutosrahasto

Arvonmuutosrahasto sisältää myytävissä olevien sijoitusten ja rahavirran suojauksessa käytettävien johdannaisinstrumenttien käypien arvojen muutokset.

23. OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Caverionilla ei ole osakepohjaista kannustinjärjestelmää avainhenkilöilleen.

YIT-konsernilla oli voimassa avainhenkilöilleen osakepohjainen kannustinjärjestelmä vuosina 2010-2012. Caverion konsernin palvelukseen siirtyneiden henkilöiden omistamien ja osakepalkkiojärjestelmän perusteella saatujen YIT Oyj:n osakkeiden osalta poistettiin YIT Oyj:n hallituksen päätöksellä 25.4.2013 osakkeiden luovutusrajoitus ja ehtojen mukainen palauttamisvelvollisuus. Vastaavasti jakautumisessa, palkitsemisjärjestelmässä luovutettujen osakkeiden perusteella, näille henkilöille jaettiin Caverion Oyj:n osakkeisiin kohdistettiin alkuperäisen ohjelman ehtojen mukainen luovutusrajoitus sekä palauttamisvelvollisuus Caverion Oyj:lle. Caverionin carve-out tilinpäätöksessä osakepalkitsemisjärjestelmästä aiheutuva kuluvaikutus on esitetty niin kuin se on toteutunut YIT-konsernin aikana. Ajanjaksolle 30.6.-31.12.2013 tehdyt kulukirjaukset perustuvat Caverion Oyj:n osakkeen arvostukseen 1.7.2013 henkilöille jaettujen osakkeiden osalta.

Kannustinjärjestelmän pääpiirteet

	Pääpiirteet ajanjaksolta 30.6.- 31.12.2013		Pääpiirteet carve-out jaksoilta	
	Vuoden 2012 ohjelma	Vuoden 2012 ohjelma	Vuoden 2012 ohjelma	Vuoden 2011 ohjelma
Myöntämispäivä	30.6.2013	30.6.2013	29.2.2012	18.3.2011
Osakkeen markkina-arvo siirtämis- /myöntämispäivänä, euroa	4,10	4,10	16,55	20,67
Myönnetty osakepalkkiot ¹⁾	-	-	252 136	274 917
Siirretyt / annetut osakkeet ²⁾	53 505	58 367	66 914	69 885
Mitätöidyt osakepalkkiot ³⁾	-	-	208 003	211 903
Osakkeiden luovutusvuosi ⁴⁾	2013	2012	2013	2012
Sitouttamisjakson päättymisvuosi	2016	2015	2016	2015
Avainhenkilöiden lukumäärä	114	105	117	108

¹⁾ Osakkeina annettava enimmäismäärä

²⁾ Caverionille siirretyt osakkeet / taloudellisten tavoitteiden toteutumisen perusteella jaettu määrä

³⁾ Annettavan enimmäismäärän ja jaetun määrän erotus

⁴⁾ Vuoden 2012 ohjelman perusteella ansaitut osakkeet on jaettu 21.5.2013.

Konsernitiilinpäätökseen sisältyy kulu osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä 0,6 (1,7) milj. euroa. Osakepalkkiojärjestelmän rahaosuudesta siirtovelkoihin on jaksotettu 0,0 (0,5) milj. euroa. Kuluksi kirjatusta kustannuksesta 0,2 (0,3) milj. euroa aiheutuu konsernin johtoryhmän palkitsemisesta.

24. ELÄKEVELVOITTEET

Taseeseen merkityt velat:

Milj. e	2013	2012
		Oikaistu
a) Etuuspohjaiset eläke-edut	42,1	43,7
b) Työsuhteen päättymisen jälkeiset muut etuudet	8,9	8,1
Taseen eläkevelvoitteet (koroton)	51,1	51,8
Taseen saamiset etuuspohjaisista eläkkeistä	-2,1	-1,7
Eläkevelvoitteet, netto	48,9	50,2

Kulut tuloslaskelmassa, liikevoittoon kirjatut:

Milj. e	2013	2012
		Oikaistu
a) Etuuspohjaiset eläke-edut	-4,5	-5,6
b) Työsuhteen päättymisen jälkeiset muut etuudet	-0,6	-0,7
Rahoituskuluihin kirjatut	-1,6	-0,3
Kulut tuloslaskelmassa, yhteensä	-6,7	-6,6

Käyvän arvon muutokset, kulut laajassa tuloslaskelmassa:

Milj. e	2013	2012
		Oikaistu
a) Etuuspohjaiset eläke-edut	-2,3	11,5
b) Työsuhteen päättymisen jälkeiset muut etuudet	-1,4	-0,3
Valuuttakurssimuutokset	3,0	-
Kulut laajassa tuloslaskelmassa, yhteensä	-0,7	11,2

a) Etuuspohjaiset eläke-edut

Taseessa esitetyt eläkevelvoitteet on määritetty seuraavasti:

Milj. e	2013	2012
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	99,8	102,9
Varojen käypä arvo	-79,3	-81,8
Rahastoitujen velvoitteiden alikate	20,5	21,1
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	19,5	20,9
Etuuspohjaisten eläkevelvoitteiden alikate	40,0	42,0
Taseeseen merkityt eläkevelvoitteet	42,1	43,7
Taseen saamiset etuuspohjaisista eläkkeistä	-2,1	-1,7

Etuuspohjaisen eläkevelvoitteen vuosimuutokset ovat seuraavat:

Milj. e	Velvoitteen nykyarvon muutokset	Varojen käyvän arvon muutokset	Eläkevelvoitteen muutokset, netto
1.1.2013	123,8	-81,8	42,0
Työsuorituksesta johtuvat menot	3,9	0,4	4,2
Korkomenot	3,8	-2,5	1,3
Käyvän arvon muutokset			
Varojen tuotto, pl. korkokulut		-1,1	-1,1
Voitto/tappio demografisten oletusten muutoksesta	5,3		5,3
Voitto/tappio taloudellisten oletusten muutoksesta	-0,5		-0,5
Valuuttakurssimuutokset	-12,0	9,0	-3,0
Työnantajan suoritukset	-0,8	-5,4	-6,2
Maksetut etuudet	-4,2	2,1	-2,1
31.12.2013	119,3	-79,3	40,0

Milj. e	Velvoitteen nykyarvon muutokset	Varojen käyvän arvon muutokset	Eläkevelvoitteen muutokset, netto
1.1.2012	137,6	-80,3	57,3
Työsuorituksesta johtuvat menot	5,6	0,4	6,0
Korkomenot	3,6	-3,0	0,5
Käyvän arvon muutokset			
Varojen tuotto, pl. korkokulut		2,6	2,6
Voitto/tappio demografisten oletusten muutoksesta	-23,1		-23,1
Voitto/tappio taloudellisten oletusten muutoksesta	3,9		3,9
Valuuttakurssimuutokset	0,2		0,2
Työnantajan suoritukset	-1,1	-4,0	-5,1
Maksetut etuudet	-2,8	2,5	-0,4
31.12.2012	123,8	-81,8	42,0

Eläkevelvoitteen keskimääräinen kestoaika Caverion-konsernissa on 15 vuotta.

Merkittävät aktuaariset oletukset olivat seuraavat:

	Diskonttokorko	Palkankorotus- olettama	Eläkkeiden kasvu - olettama
2013			
Suomi	3,75 %	2,00 %	2,10 %
Norja	4,10 %	3,75 %	0,60 %
Saksa	3,75 %	3,00 %	2,25 %
Itävalta	3,75 %	1,50 %	2,25 %
2012			
Suomi	3,50 %	2,00 %	2,10 %
Norja	3,80 %	3,50 %	0,20 %
Saksa	3,50 %	3,00 %	2,30 %
Itävalta	3,50 %	1,30 %	2,30 %

Etuspohjaisen eläkevelvoitteen herkkyyden merkittävien olettamien muutoksille on seuraava:

	Vaikutus eläkevelvoitteeseen *		
	Olettaman muutos	Olettaman kasvu	Olettaman vähennys
Diskonttokorko	0,50 %	vähennys -8,9 %	lisäys 9,9 %
Palkankorotusolettama	0,50 %	lisäys 4,4 %	vähennys -8,7 %
Eläkkeiden kasvu-olettama	0,25 %	lisäys 2,5 %	vähennys -2,6 %

* Perustuvat herkkyyksianalyysiin konsernin merkittävimmän eläkejärjestelyn osalta. Muiden järjestelyjen osalta vaikutukset ovat vastaavia.

Kuvattu herkkyyksianalyysi perustuu esitetyn olettaman muutokseen, kun samalla muut olettamat pysyvät ennallaan. Todellisuudessa näin ei todennäköisesti tapahdu, vaan muutos yhdessä olettamassa saattaa myös vaikuttaa muiden olettamien muuttumiseen. Laskettaessa etuspohjaisen eläkevelvoitteen herkkyyttä merkittäville aktuaarisille olettamille, on käytetty samaa laskentatapaa kuin taseeseen kirjattua eläkevelvoitetta laskettaessa.

Eläkejärjestelyn varat muodostuvat seuraavasti:

Milj. e	2013	%	2012	%
Osakkeet	12,6	16	12,1	15
Velkakirjat	40,9	52	42,8	52
Kiinteistöt	10,0	13	10,4	13
Rahat ja pankkisaamiset	15,9	20	16,5	20
Eläkejärjestelyjen varat yhteensä	79,3	100	81,8	100

Eläkejärjestelyjen sijoituksia hallinnoidaan vakuutusyhtiöissä, noudattaen asetettuja sijoituspolitiikkoja, joiden on tarkoitus korrelloida eläkevelvoitteen keston ja kassavirtojen kanssa.

Ruotsin usean työntäjän yhteinen eläkejärjestely

Ruotsissa Caverion osallistuu usean työntäjän muodostamaan yhteiseen etuspohjaiseen eläkejärjestelyyn Alecta vakuutusyhtiössä. 1 015 Caverion Sverige AB:n työntekijää on järjestelyn piirissä vuoden 2013 lopussa. Tämä usean työntäjän yhteinen järjestely ei kykene tuottamaan luotettavaa tietoa etuspohjaisen eläkevastuun raportointia varten, joten Caverion käsittelee eläkejärjestelyä maksuperusteisena.

Alectan mahdollinen ylijäämä saatetaan hyvittää työntäjille tai työntekijöille. Odotetut suoritettavat maksut järjestelyyn ensi vuoden aikana ovat 0,4 milj. euroa.

b) Työsuhteen päättymisen jälkeiset muut etuudet**Taseeseen merkityt velat:**

Milj. e	2013	2012
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	8,9	8,1
Taseeseen merkityt velat	8,9	8,1

Etuspohjaisen eläkevelvoitteen vuosimuutokset ovat seuraavat:

Milj. e	Rahastoimattoman velvoitteen nykyarvo
1.1.2013	7,8
Työsuorituksesta johtuvat menot	0,2
Korkomenot	0,2
Käyvän arvon muutokset	
Varojen tuotto, pl. korkokulut	
Voitto/tappio demografisten oletusten muutoksesta	1,0
Voitto/tappio taloudellisten oletusten muutoksesta	0,4
Maksetut etuudet	-0,8
31.12.2013	8,9

Milj. e	Rahastoimattoman velvoitteen nykyarvo
1.1.2012	7,6
Työsuorituksesta johtuvat menot	0,3
Korkomenot	0,3
Käyvän arvon muutokset	
Varojen tuotto, pl. korkokulut	
Voitto/tappio demografisten oletusten muutoksesta	0,0
Voitto/tappio taloudellisten oletusten muutoksesta	0,3
Maksetut etuudet	-0,3
31.12.2012	8,1

Konsernin etuspohjaisista eläkejärjestelyistä aiheutuvien eläkevelvoitteiden arvostamiseen liittyvät merkittävimmät riskitekijät ovat korkotason, valuuttakurssien ja elinikäindeksien kehittyminen tulevaisuudessa.

25. VARAUKSET

Milj. e	Takuuvaraukset	Tappiollisten tilausten varaukset	Uudelleenjärjestely-varaukset	Oikeudenkäynti-varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
1.1.2013	14,2	3,4	2,1	3,0	7,5	30,2
Kurssierot	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,4
Varausten lisäykset	8,2	1,3	4,1	1,1	3,0	17,7
Käytetyt varaukset	-7,2	0,3	-3,4	-0,4	-4,2	-14,9
Käyttämättömien varausten peruutukset	-0,2	-2,5		-1,3	-0,9	-4,9
Uudelleenluokittelut ¹⁾	-0,1				-1,8	-1,9
31.12.2013	14,6	2,5	2,8	2,4	3,6	25,8
Pitkäaikaiset varaukset	5,4		1,3		2,4	9,1
Lyhytaikaiset varaukset	9,1	2,5	1,4	2,4	1,2	16,7
Yhteensä	14,6	2,5	2,8	2,4	3,6	25,8

Milj. e	Takuuvaraukset	Tappiollisten tilausten varaukset	Uudelleenjärjestely-varaukset	Oikeudenkäynti-varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
1.1.2012	15,4	3,6	5,1	3,4	8,2	35,7
Kurssierot	0,2	0,0	-0,1	0,0	0,3	0,4
Varausten lisäykset	7,6	2,6	1,1	0,5	4,5	16,3
Käytetyt varaukset	-8,1	-3,0	-4,0	-0,6	-5,0	-20,7
Käyttämättömien varausten peruutukset	-1,0			-0,3	-0,6	-1,9
Yrityshankinnat	0,1	0,2			0,1	0,4
31.12.2012	14,2	3,4	2,1	3,0	7,5	30,2
Pitkäaikaiset varaukset	3,7		1,0		2,1	6,9
Lyhytaikaiset varaukset	10,4	3,4	1,1	3,0	5,4	23,3
Yhteensä	14,2	3,4	2,1	3,0	7,5	30,2

¹⁾ Konserni on luokitellut uudelleen muihin lyhytaikaisiin velkoihin erää, jotka ovat vuonna 2012 sisältyneet muihin varauksiin.

Hankkeiden sopimusperäiset takuuvaraukset määritetään kokemusperäisen tiedon perusteella vastuiden toteutumisesta. Varausten esittäminen on jaettu pitkä- ja lyhytaikaisiin ennustetun toteutumisajankohdan perusteella.

26. RAHOITUSVELAT

Milj. e	2013 Tasearvo	2012 Tasearvo
Pitkäaikaiset rahoitusvelat		
Lainat rahoituslaitoksilta	138,1	63,5
Eläkelainat	8,0	10,0
Muut lainat	1,2	1,6
Rahoitusleasingvelat	1,2	0,5
Pitkäaikaiset rahoitusvelat yhteensä	148,5	75,6

Milj. e	2013 Tasearvo	2012 Tasearvo
Lyhytaikaiset rahoitusvelat		
Lainat rahoituslaitoksilta	68,3	7,0
Eläkelainat	2,0	8,0
Muut lainat	0,4	0,0
Rahoitusleasingvelat	0,5	0,4
Lyhytaikaiset rahoitusvelat yhteensä	71,3	15,4

Taulukko sisältää muut velat paitsi liitetiedon 27 mukaiset ostovelat ja muut velat.

Rahoitusleasingvelat

Milj. e	2013	2012
Rahoitusleasingvelat eräännyvät seuraavasti:		
Vähimmäisvuokrat		
Alle vuoden kuluessa	0,5	0,4
1-5 vuoden kuluessa	1,2	0,5
Vähimmäisvuokrat yhteensä	1,7	0,9
Vähimmäisvuokrien nykyarvo		
Alle vuoden kuluessa	0,6	0,4
1-5 vuoden kuluessa	1,2	0,5
Vähimmäisvuokrien nykyarvo	1,8	0,9
Kertymättömät rahoituskulut	0,0	0,0
Tilikaudella rahoituskuluksi kirjattu määrä	-0,1	0,0

Rahoitusleasingvelat aiheutuvat tuotantokoneiden, autojen ja toimistolaitteiden vuokrasopimuksista.

27. OSTOVELAT JA MUUT VELAT

Milj. e	2013 Tasearvo	2012 Tasearvo
Pitkäaikaiset		
Johdannaissopimuksiin perustuvat velat	0,0	0,1
Muut velat	0,2	4,5
Pitkäaikaiset yhteensä	0,2	4,6
Lyhytaikaiset		
Ostovelat	230,1	223,4
Siirtovelat	143,9	150,8
Pitkäaikaisten palvelusopimusten jaksotukset	50,3	77,8
Saadut ennakot ¹⁾	147,4	143,7
Muut velat	86,2	102,0
Lyhytaikaiset yhteensä	657,9	697,8

¹⁾ Saadut ennakot sisältävät sekä saadut ennakkosuoritukset että laskutetut ennakkomaksut. Pitkäaikaisten osatuloutettavien sopimusten saatujen ennakkosuoritusten määrä on esitetty liitetiedossa 4.

Siirtovelkojen olennaiset erät

Milj. e	2013	2012
Henkilösivukulujen jaksotukset	116,7	116,7
Korkovelat	0,4	0,5
Johdannaissopimuksiin perustuvat velat	0,8	0,6
Muut	25,9	33,0

Ostovelkojen ja muiden velkojen kirjanpitoarvo on kohtuullisen hyvä arvio niiden käyvistä arvosta.

Täsmäytys liitetietoon 29:

Milj. e	2013	2012
Pitkäaikaiset ostovelat ja muut velat	0,2	4,6
Johdannaissopimukset	0,0	-0,1
Yhteensä	0,2	4,5

Milj. e	2013	2012
Lyhytaikaiset ostovelat ja muut velat	657,9	697,8
Siirtovelat	-143,9	-150,8
Pitkäaikaisten sopimusten jaksotukset	-50,3	-77,8
Yhteensä	463,7	469,2

28. JOHDANNAISSOPIMUSTEN NIMELLISARVOT JA KÄYVÄT ARVOT

Nimellisarvot

Milj. e	2013	2012
Valuuttatermiinit, ei-suojauslaskennassa	32,9	32,1
Korkojohdannaiset		
Suojauslaskennassa		
Korkoswapit	20,0	45,5
Korkotermiinit	50,0	

Käyvät arvot

Milj. e	2013			2012		
	Positiivinen käypä arvo (tasearvo)	Negatiivinen käypä arvo (tasearvo)	Nettoarvo	Positiivinen käypä arvo (tasearvo)	Negatiivinen käypä arvo (tasearvo)	Nettoarvo
Valuuttatermiinit						
Ei suojauslaskennassa	0,1	-0,8	-0,7	0,2	-0,7	-0,5
Korkojohdannaiset						
Suojauslaskennassa		-0,1	-0,1		-0,2	-0,2

Kaikki johdannaiset on tehty Caverion-konsernin rahoituspolitiikan mukaisesti suojaustarkoituksessa, mutta IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa sovelletaan vain osaan sopimuksista. Valuuttajohdannaiset on tehty lähinnä rahoituksellisten erien suojaamiseksi ja ne on kirjattu tulosvaikutteisesti rahoitustuottoihin/-kuluihin. Valuuttajohdannaiset eräännyvät vuoden 2014 aikana. Korkojohdannaisilla on pidennetty konsernin rahoitusvelkojen keskimääräistä korkosidonnaisuusaikaa. Suojauslaskennassa olevien erien osalta käyvän arvon muutokset on kirjattu oman pääoman arvonmuutosrahastoon ja suojauslaskennan ulkopuolella olevien erien osalta tulosvaikutteisesti. Korkojohdannaiset, joihin sovelletaan suojauslaskentaa, on tehty suojattavien erien mukaan pitkäaikaisiksi.

29. RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN LUOKITTELU ARVOSTUSRYHMITÄIN JA KÄYVÄT ARVOT

Seuraavassa taulukossa on esitetty kirjanpitoarvot ja käypään arvoon arvostetut rahoitusvarat ja -velat ja näiden arvostusmenetelmien tasot. Käypää arvoa ei ole esitetty taulukossa, jos se ei merkittävästi poikkea tasearvosta.

2013

Milj. e	Myytävissä olevat sijoitukset	Lainat ja muut saamiset	Kaupankäynti-tarkoituksessa pidettävät	Johdannaiset suojaus-laskennassa	Rahoitusvelat	Tase-arvo	Käypä arvo			Liite
Arvostusperiaate	Käypään arvoon	Jaksotettuun hankintameno	Käypään arvoon	Käypään arvoon	Jaksotettuun hankintameno	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yh-teensä	
Pitkäaikaiset rahoitusvarat										
Myytävissä olevat sijoitukset	2,0					2,0	0,6	1,4	2,0	16
Myyntisaamiset ja muut saamiset		0,2				0,2				17
Lyhytaikaiset rahoitusvarat										
Myyntisaamiset ja muut saamiset		656,9				656,9				20
Johdannaissopimukset (ei-suojauslaskennassa)			0,1			0,1	0,1	0,1	0,1	20
Rahavarat		133,3				133,3				21
Yhteensä	2,0	790,4	0,1		792,6	0,6	0,1	1,4	2,1	
Pitkäaikaiset rahoitusvelat										
Lainat rahoituslaitoksilta					138,1	138,1	139,5	139,5		26
Eläkelainat					8,0	8,0	7,7	7,7		26
Muut lainat					1,2	1,2	1,2	1,2		26
Rahoitusleasingvelat					1,2	1,2	1,3	1,3		26
Ostovelat ja muut velat					0,2	0,2				27
Lyhytaikaiset rahoitusvelat										
Lainat rahoituslaitoksilta					68,3	68,3				26
Eläkelainat					2,0	2,0				26
Muut lainat					0,4	0,4				26
Rahoitusleasingvelat					0,5	0,5				26
Ostovelat ja muut velat					463,7	463,7				27
Johdannaissopimukset (suojauslaskennassa)				0,1		0,1	0,1	0,1	0,1	27
Johdannaissopimukset (ei-suojauslaskennassa)			0,8			0,8	0,8	0,8	0,8	27
Yhteensä			0,8	0,1	683,7	684,5	150,6	150,6		

2012

Milj. e	Myytavissä olevat sijoitukset	Lainat ja muut saamiset	Kaupankäynti-tarkoituksessa pidettävät	Johdannaiset suojauslaskennassa	Rahoitusvelat	Tase-arvo	Käypä arvo			Liite
Arvostusperiaate	Käypään arvoon	Jaksotettuun hankintameno	Käypään arvoon	Käypään arvoon	Jaksotettuun hankintameno	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä	
Pitkäaikaiset rahoitusvarat										
Myytavissä olevat sijoitukset	2,5					2,5	0,6	1,9	2,5	16
Myyntisaamiset ja muut saamiset		3,6			3,6					17
Lyhytaikaiset rahoitusvarat										
Myyntisaamiset ja muut saamiset		735,4			735,4					20
Rahavarat		100,8			100,8					21
Yhteensä	2,5	839,8			842,3	0,6	1,9	2,5		
Pitkäaikaiset rahoitusvelat										
Lainat rahoituslaitoksilta					63,5	63,5	56,3	56,3		26
Eläkelainat					10,0	10,0	9,2	9,2		26
Muut lainat					1,6	1,6	1,6	1,6		26
Rahoitusleasingvelat					0,5	0,5	0,5	0,5		26
Ostovelat ja muut velat					4,5	4,5				27
Lyhytaikaiset rahoitusvelat										
Lainat rahoituslaitoksilta					7,0	7,0				26
Eläkelainat					8,0	8,0				26
Muut lainat					0,0	0,0				26
Rahoitusleasingvelat					0,4	0,4				26
Ostovelat ja muut velat					469,2	469,2				27
Johdannaissopimukset (suojauslaskennassa)				0,2		0,2	0,2	0,2		27
Johdannaissopimukset (ei-suojauslaskennassa)			0,5			0,5	0,5	0,5		27
Yhteensä			0,5	0,2	564,7	565,4	68,3	68,3		

Käypien arvojen määrittäminen

Käypien arvojen määrittämismenetelmät ja yhtiökohtaiset estimaatit:

a) Rahoituserät tasolla 1

Tasolle 1 luokiteltujen rahoituserien käypäarvo perustuu täysin samanlaisten omaisuserien tai velkojen noteerattuihin hintoihin toimivilla markkinoilla arvostuspäivänä. Markkinoita pidetään toimivina, jos noteeratut hinnat ovat säännöllisesti saatavilla pörsissä. Noteeratut hinnat ovat ostohintoja (bid price) Taso 1 sisältää pääasiassa rahastoja ja OMXH listattuja osakkeita.

b) Rahoituserät tasolla 2

Rahoituserät, joille ei ole noteerattua hintaa toimivilla markkinoilla (esimerkiksi OTC-johdannaiset) on arvostettu käyttämällä arvostusmenetelmiä. Arvostusmenetelmät maksimoivat markkinadata käytön, kun sitä on saatavilla ja yhtiökohtaisten estimaattien käyttö on mahdollisimman vähäistä. Jos kaikki merkittävät syöttötiedot käyvän arvon laskentaan on saatavilla

markkinoilta, luokitellaan erä tasolle 2. Tasolle 2 luokiteltujen johdannaissopimusten käyvät arvot on määritetty seuraavasti: Valuutta- ja korkoterminisopimusten käyvät arvot on määritetty käyttäen tilinpäätöspäivän noteerattuja termiinkursseja. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot on määritetty tulevien rahavirtojen nykyarvon perusteella. Pitkäaikaisten lainojen käyvät arvot pohjautuvat diskontattuihin rahavirtoihin. Diskonttauskorkona on käytetty korkoa, jolla konserni saisi vastaavaa ulkoista lainaa tilinpäätöshetkellä ja se muodostuu riskittömästä markkinakorosta, johon on lisätty yrityskohtainen, maturiteetin mukainen riskipreemio 0,75-4,50 % p.a (0,80 - 4,00 % vuonna 2012).

c) Rahoituserät tasolla 3

Jos yksi tai useampi omaisuuserää tai velkaa koskevat syöttötieto ei perustu todettavissa olevaan markkinatietoon, luokitellaan rahoituserä tasolle 3. Tasolle 3 luokitellut myytävissä olevat sijoitukset ovat noteeraamattomia osakkeita ja ne on arvostettu hankintahintaan vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla tai meklarilta saatuihin hintoihin, koska niiden käypä arvo ei ole luotettavasti määritettävissä.

Tarkastelujakson aikana ei ole tapahtunut siirtoja käyvän arvon hierarkian eri tasojen välillä.

Muutokset tason 3 mukaisesti arvostetuissa erissä:

Milj. e	Varat	Velat	Varat	Velat
	2013	2013	2012	2012
Avaava tasearvo	1,9		2,3	
Siirrot tasoon / tasolta 3				
Ostot ja myynnit	-0,1			
Tuloslaskelmaan kirjatut tuotot ja kulut				
Laajaan tuloslaskelmaan kirjatut tuotot ja kulut	-0,3		-0,4	
Päättävä tasearvo	1,4		1,9	

30. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Caverion-konserni altistuu liiketoiminnassaan maksuvalmiusriskille, luottoriskille sekä valuutta- ja korkoriskille. Caverionin rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on pienentää sitä epävarmuutta, jota rahoitusmarkkinoiden muutokset aiheuttavat sen taloudelliseen tulokseen.

Caverion-konsernin hallitus on hyväksynyt konsernissa noudatettavan rahoituspolitiikan, jonka käytännön toteutuksesta vastaa Caverion-konsernin rahoitusosasto yhdessä liiketoimintayksiköiden kanssa. Liiketoimintayksiköissä ja tytäryhtiöissä rahoitusasioita hoitaa taloushenkilöstö ja operatiivinen johto. Konsernin rahoituspolitiikassa määritellään tehtäväalueittain vastuunjako rahoitusosaston ja liiketoimintayksikön välillä. Liiketoimintayksiköiden vastuulla on ollut toimittaa rahoitusosastolle ajantasaista ja täsmällistä informaatiota rahoitusasemasta, kassavirrasta ja valuuttapositionista, jotta on voitu varmistaa tehokas kassan-, rahoituksen-, likviditeetin ja riskienhallinta. Vastuunjaon lisäksi konsernin rahoituspolitiikassa määritellään pääperiaatteet ja toimintatavat rahoitusriskien hallinnalle, kassanhallinnalle sekä rahoitukseen liittyville erityisalueille, kuten kaupallisille takauksille, rahoittajasuhteille ja asiakasrahoitukselle.

Korkoriskien hallinta

Caverionilla on kassavaroihin liittyviä korollisia saamia, mutta muutoin sen tuotot ja liiketoiminnan rahavirrat ovat pääosiltaan riippumattomia markkinakorkojen muutoksista.

Caverionin rahavirran korkoriski aiheutuu pääasiassa lyhyt- ja pitkäaikaisista lainoista ja niitä suojaavista johdannaisista. Vaihtuvakorkoiset lainat altistavat Caverionin rahavirran korkoriskille, jolta suojaudutaan korkojohdannaisilla. Korkoriskien hallinnoimiseksi on Caverion-konsernin hallitus määritellyt pitkäaikaisille lainoille ja niitä suojaaville korkojohdannaisille keskimääräiselle korkosidonnaisuusajalle tavoitteeksi 18 kuukautta. Tästä tavoitteesta voidaan Caverion-konsernin rahoitusjohtajan päätöksellä poiketa +/- 12 kuukautta. Konsernin nettovelan (pois lukien kassa) keskimääräinen korkosidonnaisuusaika tarkasteluhetkellä oli 9,0 kuukautta.

Korkojohdannaisilla on suojattu vaihtuvakorkoisten, kuuden kuukauden Euriboriin sidotun, nimellisarvoltaan 20 milj. euron vuonna 2013 (45,5 milj. euron vuonna 2012) ja kuuden kuukauden Euriboriin sidotun, nimellisarvoltaan 50 milj. euron vuonna 2013 (0 euron vuonna 2012) määräisten lainojen pääomien koron uudelleenmäärittelyyn liittyvää riskiä. Suojattavat rahavirrat toteutuvat kahdella seuraavalla tilikaudella. Korkoriskien suojaamisessa noudatetaan suojauslaskentaa (liitteet 28 ja 29). Suojaukset on todettu tehokkaiksi ja korkojohdannaisten käyvän arvon muutokset on kirjattu tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden mukaisesti oman pääoman arvomuutosrahastoon. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot on määritetty tulevien rahavirtojen nykyarvon perusteella ja muiden korkojohdannaisten käypä arvo perustuu markkinoilla vallitseviin olosuhteisiin ja yleisesti hyväksytyihin hinnoittelumalleihin.

Koko lainasalkun efektiivisten korkojen painotettu keskiarvo suojausten jälkeen oli 2,31% vuonna 2013 (2,559 % vuonna 2012). Korkojohdannaisten nostavat koko lainasalkun efektiivisten korkojen painotettua keskiarvoa 0,03 prosenttiyksiköllä vuonna 2013 (nostavat 0,03 prosenttiyksiköllä vuonna 2012). Kiinteäkorkoiset lainat muodostavat suojausten jälkeen noin 38 prosenttia konsernin korollisen velan määrästä.

Keskimääräisen korkosidonnaisuusajan tavoitteiden toteutumisen lisäksi Caverion-konsernin johto seuraa kuukausittain korkotason mahdollisen muutoksen vaikutusta Caverion-konsernin taloudelliseen tulokseen. Seurannan kohteena on yhden prosenttiyksikön korkomuutoksen vaikutus vuosittaisiin nettokorkokuluihin. Muutoksen vaikutus Caverionin vuosittaisiin nettokorkokuluihin olisi ollut 0,7 milj. euroa vuonna 2013 (0,8 milj. euroa vuonna 2012) verovaikutus huomioiden.

Korollisen nettovelan lisäksi Caverion-konsernin sisäisiin lainoihin liittyvät valuuttatermiinit altistavat konsernin tuloksen korkoriskille. Caverionin ulkoiset lainat ovat olleet pääosin euromääräisiä, mutta tytäryhtiöiden rahoitus on hoidettu kunkin yhtiön toimintavaluutassa. Caverion altistuu konsernin eri toimintavaluuttojen korkoriskille suojautuessaan tytäryhtiöille annettavien valuuttamääräisten lainojen kurssiriskiltä valuuttatermiineillä. Merkittävimmät Caverion-konsernin sisäisten lainojen valuutoista ovat SEK ja NOK. Terminoidessaan valuuttamääräisiä saamia emoyhtiö saa tai maksaa termiinisolimuksen ehtojen mukaisesti valuuttojen ja euron korkojen välisen korkoeron.

Yhden prosenttiyksikön korkomuutoksen vaikutus konsernin taseeseen olisi ollut 0,4 milj. euroa vuonna 2013 (0,6 milj. euroa vuonna 2012) verovaikutus huomioiden tilinpäätöshetkellä. Tällainen korkotason muutos olisi vaikuttanut suojauslaskennassa olevien korkojohdannaisten arvostukseen oman pääoman arvonmuutosrahastossa.

Luotto- ja vastapuoliriski

Caverionin luottoriski liittyy asiakkaisiin, joilta on avoimia saatavia tai joiden kanssa on solmittu pitkäaikaisopimuksia sekä rahavarojen ja johdannaissopimusten vastapuoliin. Caverion-konsernin rahoitusosasto on vastannut rahavarojen ja johdannaissopimusten vastapuoliriskistä. Liiketoiminnan eriin, kuten myyntisaamisiin, liittyvästä luottoriskistä on vastannut Caverion-konsernin yhtiöt. Asiakaskunta ja sopimusten luonne Caverionin eri liiketoimintasegmenteillä on erilainen, ja asiakaskohtaista luottoriskiä on hallinnoinut segmenttien talousosastot yhdessä liiketoimintayksiköidensä kanssa.

Rahoitusinstrumenttien vastapuolten valinta on perustunut Caverion-konsernin johdon arvioon niiden luotettavuudesta. Caverion-konsernin hallitus on hyväksynyt Caverion-konsernin käyttämät pääpankit sekä lyhytaikaisten sijoitusten ja johdannaissopimusten vastapuolet ja limiitit. Caverionin rahoituspolitiikan mukaan tehdään lyhytaikaisia, likviditeetin hallintaan liittyviä sijoituksia. Rahavaroista tai johdannaisista ei ole tilikaudella syntynyt luottotappioita. Caverion-konsernin johto ei odota taseen rahoitusvarojen tai johdannaisten vastapuolista aiheutuvan luottotappioita.

Liiketoiminnan luottoriskien hallinnan välineinä ovat esimerkiksi ennakkomaksujen vastaanotto ja projektien etupainotteiset maksuohjelmat, maksentakaukset ja asiakkaiden taustatietojen perusteellinen selvitys. Valtaosa Caverion-konsernin liiketoiminnasta perustuu vakiintuneisiin, luotettaviin asiakassuhteisiin ja alalla yleisesti noudatettaviin sopimusehtoihin. Laskujen maksuaika on pääsääntöisesti 14–30 päivää. Uusien asiakkaiden tausta selvitetään perusteellisesti mm. hankkimalla luottotiedot. Harkinnan mukaan asiakkailta edellytetään takauksen antamista maksun vakuudeksi ja asiakkaiden maksukäyttäytymistä seurataan aktiivisesti. Caverion-konsernilla ei ole ollut merkittäviä luottoriskikeskittymiä, koska asiakaskunta on laaja ja maantieteellisesti konsernin toimintamaihin jakautunut.

Luottotappiot ja arvonalennukset olivat 0,9 milj. euroa tilikaudella 2013 ja 1,2 milj. euroa tilikaudella 2012. Konsernin luottoriskien enimmäismäärä on rahoitusvarojen kirjanpitoarvo 31.12.2013.

Myyntisaamisten ikäjakauma 31.12.2013

Milj. e	Tasearvo	Alaskirjatut	Brutto
Eräntymättömät ¹⁾	286,4	-0,2	286,6
1-90 päivää	56,4	-0,3	56,7
91-180 päivää	8,9	-0,5	9,4
181-360 päivää	8,5	-1,3	9,8
yli 360 päivää	18,2	-9,2	27,5
Yhteensä	378,5	-11,5	390,0

Myyntisaamisten ikäjakauma 31.12.2012

Milj. e	Tasearvo	Alaskirjatut	Brutto
Eräntymättömät ¹⁾	312,5	-0,5	313,0
1-90 päivää	94,9	-0,2	95,1
91-180 päivää	16,6	-0,1	16,7
181-360 päivää	9,2	-2,4	11,6
yli 360 päivää	11,6	-10,3	21,9
Yhteensä	444,8	-13,5	458,3

¹⁾ Erääntymättömiin asiakkailta laskutettuihin myyntisaamisiin ei sisälly olennaisia uudelleen neuvoteltuja saamisia.

Lisätietoja myyntisaamisista on esitetty liitetiedossa 20.

Rahoitusvarojen ja -velkojen nettouttaminen

Seuraavia rahoitusvaroja ja -velkoja koskee nettoutus, toimeenpantavissa oleva päänettoutussopimus tai vastaavanlainen sopimus.

Milj. e	Bruttomäärä esitetty taseessa	Määrät, joita ei ole nettoutettu	Netto
Varat 31.12.2013			
Johdannaissaamiset	0,1	-0,1	0,0
Yhteensä	0,1	-0,1	0,0
Velat 31.12.2013			
Johdannaivelat	0,9	-0,1	0,8
Yhteensä	0,9	-0,1	0,8
Varat 31.12.2012			
Johdannaissaamiset	0,2	-0,2	0,0
Yhteensä	0,2	-0,2	0,0
Velat 31.12.2012			
Johdannaivelat	0,9	-0,2	0,7
Yhteensä	0,9	-0,2	0,7

Rahoitusvarat ja –velat, joita koskee toimeenpantavissa oleva päänettoutussopimus tai vastaavanlainen sopimus on esitetty bruttona. Joissain tapauksissa esimerkiksi toisen osapuolen konkurssissa, kaikki sopimuksen alaiset transaktiot päättyisivät ja ne nettoutettaisiin. Päänettoutussopimukset eivät täytä nettouttamisen vaatimuksia tilinpäätöksessä. Tämä johtuu siitä ettei konsernilla ole tilinpäätöshetkellä oikeutta nettouttamiseen. Oikeus nettouttamiseen on voimassa vain maksuhäiriön tai konkurssin tapahtuessa. Muissa rahoitusvaroissa ja –veloissa esimerkiksi myyntisaamisissa tai ostoveljoissa ei ole sopimukseen perustuvia nettoutettavia erää tilinpäätöshetkellä.

Maksuvalmiusriski

Caverion-konsernissa arvioidaan ja seurataan jatkuvasti liiketoiminnan vaatiman rahoituksen määrää, jotta Caverion-konsernilla olisi tarpeeksi likvidejä varoja toiminnan rahoittamiseksi, erääntyvien lainojen takaisinmaksuun ja vuosittaisten osinkojen maksuun. Rahoitustarpeen arvioiminen on perustunut kuuden kuukauden välein tehtävään rahoitusbudjettiin, kuukausittain tehtävään rahoitusennusteeseen sekä lyhytaikaiseen, ajantasaiseen kassansuunnitteluun. Caverion-konsernin rahoitusosasto vastaa rahoituksen riittävydestä, erilaisten rahoituslähteiden käytettävyydestä ja ulkoisten lainojen hallitusta erääntymisprofiilista. Jälleenrahoitusriskin minimoimiseksi voi rahoituspolitiikan mukaan enintään puolet pitkäaikaisesta lainakannasta erääntyä yhden kalenterivuoden aikana. Noin 94 prosenttia lainoista on hankittu pankeilta ja muilta rahoituslaitoksilta ja noin 5 prosenttia vakuutusyhtiöiltä.

Caverionin ulkoinen rahoitus koostuu pääasiassa uudesta pankkirahoitussopimuksesta Pohjoismaisen pankkiryhmän kanssa. Sopimus siirtyi Caverion Oyj:lle osittaisjakautumisen rekisteröintiajankohtana. Sopimus koostuu kesäkuussa 2016 erääntyvästä 140 miljoonan euron pitkäaikaisesta, lyhennysohjelmallisesta lainasta, kesäkuussa 2016 erääntyvästä 60 miljoonan euron pitkäaikaisesta rahoituslimiittisopimuksesta (joka on kokonaan nostamatta joulukuun lopussa) sekä kesäkuussa 2014 erääntyvästä lyhytaikaisesta 22 miljoonan euron siltarahoitussopimuksesta. Uuden

pankkirahoitussopimuksen lisäksi Caverion Oyj:lle osittaisjakautumisessa siirtyneiden lyhennysohjelmaisten lainojen määrä oli joulukuun lopussa 58 miljoonaa euroa.

Caverionin ulkoisissa lainoissa sovelletaan taloudellista kovenanttia, joka perustuu konsernin nettovelan ja käyttökatteen (EBITDA) suhdeluun.

Caverion-konserni käyttää maksuvalmiusriskin hallinnan välineinä kassavaroja, luotollisia konsernitilejä, rahoituslimiittejä sekä yritystodistuksia. Caverionin rahavarat olivat joulukuun lopussa 133,3 milj. euroa (100,8 milj. euroa vuonna 2012). Lisäksi Caverionilla on nostamattomia tililiittisopimuksia 19 milj. euroa ja sitovia nostamattomia rahoituslimiittisopimuksia 60 milj. euroa. Sitovat rahoituslimiittisopimukset ovat voimassa kesäkuuhun 2016 asti.

Caverion-konsernin rahoitusosasto hoitaa keskitetysti konsernin varainhallinnan ja -hankinnan. Keskitetyllä kassanhallinnalla optimoidaan likvidien varojen käyttö konsernin eri yksiköiden välillä.

Seuraava taulukko kuvaa rahoitusvelkojen ja korkojen sopimukseen perustuvaa erääntymistä. Luvut ovat diskonttaamattomia. Vaihtuvakorkoisten lainojen ja korkojohdannaisten tulevat korkovirrat perustuvat 31.12.2013 (31.12.2012) voimassa olleeseen korkoon. Valuuttamääräisten lainojen kassavirrat on käännetty euroiksi tilinpäätöskursseihin. Valuuttajohdannaisten valuuttamääräiset kassavirrat on käännetty euroiksi forward-kursseihin.

Rahoitusvelkojen ja korkojen erääntymisen analyysi 31.12.2013 sopimukseen perustuen

Milj. e	2014	2015	2016	2017	2018	2019-	Yhteensä	Liite
Rahalaitoslainat	72,6	53,0	89,5				215,0	26,29
Eläkelainat	2,1	2,1	2,1	2,1	2,0		10,4	26,29
Rahoitusleasingvelat	0,5	0,6	0,4	0,1	0,1		1,7	26,29
Muut rahoitusvelat	0,4	0,7	0,5		0,1		1,7	26,29
Ostovelat ja muut velat	463,7						463,7	27,29
Korkojohdannaiset								
suojauslaskennassa	0,1	0,0					0,1	27,28,29
Valuuttajohdannaiset	0,7						0,7	27,28,29

Rahoitusvelkojen ja korkojen erääntymisen analyysi 31.12.2012 sopimukseen perustuen

Milj. e	2013	2014	2015	2016	2017	2018-	Yhteensä	Liite
Rahalaitoslainat	8,3	9,3	12,0	11,8	11,5	23,3	76,2	26,29
Eläkelainat	8,5	2,3	2,2	2,2	2,1	2,1	19,4	26,29
Rahoitusleasingvelat	0,4	0,4	0,1	0,0			0,9	26,29
Muut rahoitusvelat		0,4	0,7	0,5			1,6	26,29
Ostovelat ja muut velat	469,2						469,2	27,29
Korkojohdannaiset								
suojauslaskennassa	0,2	0,1	0,0				0,3	27,28,29
Valuuttajohdannaiset	0,5						0,5	27,28,29

Valuuttariski

Caverion-konserni toimii kansainvälisesti ja altistuu toimintamaidensa valuutoista aiheutuville riskeille. Valuuttakurssiriski syntyy pääasiassa taseeseen merkityistä varoista ja veloista sekä ulkomaisiin tytäryhtiöihin tehdyistä nettosijoituksista. Myös tytäryhtiöiden kaupallisista sopimuksista aiheutuu valuuttakurssiriskiä, joskin sopimukset tehdään pääasiassa yksiköiden omassa toimintavaluutassa.

Valuuttakurssiriskin hallinnan tavoitteena Caverionissa on pienentää sitä epävarmuutta, jota muutokset valuuttakursseissa aiheuttavat kassavirtojen sekä liiketoiminnallisten saamisten ja velkojen arvostusten kautta tulokseen. Caverion-konsernin hallituksen päätöksellä ulkomaisiin tytäryhtiöihin tehtyjä nettosijoituksia ei ole suojattu valuuttakurssien muutoksilta.

Muut kuin euromääräiset nettosijoitukset tilinpäätöshetkellä

Milj. e	Nettosijoitus	
	2013	2012
SEK	52,1	53,6
NOK	0,4	44,5
DKK	9,5	4,1
Muut valuutat	11,4	4,7

Nettosijoituksella tarkoitetaan tässä yhteydessä ulkomaisten tytäryhtiöiden omaa pääomaa lisättynä pysyväksi nettosijoitukseksi katsotuilla lainoilla. Nettosijoitukseksi ei katsota tytäryhtiöiden taseessa mahdollisesti olevaa liikearvoa.

Caverion-konsernin rahoituspolitiikan periaatteiden mukaisesti kaikki konserniyhtiöt ovat olleet vastuussa valuuttamääräiseen kassavirtaansa liittyvän valuuttakurssiriskin tunnistamisesta ja suojaamisesta. Kaikki sitoviin sopimukseen perustuvat erät, jotka ylittävät 0,1 milj. euroa, on suojattava. Suojaukset tehdään sisäisillä transaktioilla, joiden vastapuolena on Caverion-konsernin rahoitusosasto, joka suojaa konsernin nettoposition ja tekee kaikki ulkoisten vastapuolien kanssa tehtävät suojaukset. Valuuttakurssin suojauksissa ei noudateta suojauslaskentaa, joten johdannaisten arvonmuutokset kirjataan tilinpäätöksen laadintaperiaatteiden mukaisesti tulokseen. Vuonna 2013 merkittävin kaupallisiin sopimukseen ja niiden suojaukseen liittyvä valuutta oli SEK ja CHF. Euron viiden prosenttiyksikön vahvistumisella Ruotsin kruunuun nähden ja Sveitsin frangiin nähden olisi tilinpäätöshetkellä termiinien arvostuksesta aiheutunut kurssitappiota 0,1 milj. euroa (SEK) ja kurssivoittoa 0,1 milj. euroa (CHF) verovaikutus huomioiden.

Lukuunottamatta kaupallisiin sopimukseen liittyvien johdannaisten aiheuttamaa kurssieroja euron heikentymisellä tai vahvistumisella ei olisi translaatoriskiä lukuunottamatta ollut olennaista vaikutusta Caverion-konsernin tulokseen. Herkkyyksianalyyseissä on otettu huomioon sekä sisäisiin että ulkoisiin lainoihin ja saamisiin liittyvän kurssiriskin suojaamiseksi tehdyt valuuttajohdannaiset, jotka netottavat valuuttakurssimuutosten vaikutuksia.

31. MUUT VUOKRASOPIMUKSET

Konserni vuokralle ottajana

Ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:

Milj. e	2013	2012
Yhden vuoden kuluessa	61,5	61,3
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	114,3	121,6
Yli viiden vuoden kuluttua	34,5	36,6
Yhteensä	210,4	219,5

Tuloslaskelmaan sisältyy ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettuja vuokramenoja 60,6 milj. euroa (62,0 milj. euroa).

Konserni on vuokrannut käyttämänsä toimitilat. Toimitilojen vuokrasopimukset kestävät enimmillään 10 vuotta. Useimmiten sopimukseen sisältyy mahdollisuus jatkaa sopimusta alkuperäisen päättymispäivän jälkeen. Toimitilasopimusten indeksi-, uudistamis- ja muut ehdot poikkeavat toisistaan. Muu vuokrasopimusvastuu sisältää myös konsernin työsuhdeautojen leasingsopimusten vastuut, joiden pääasiallinen kesto on neljä vuotta.

32. VASTUUSITOUMUKSET

Milj. e	2013	2012
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Annetut yritysikiinnitykset		0,7
Muut annetut pantit		
Annetut takaukset osakkuusyriyten puolesta	0,2	0,2
Muut vastuusitoumukset		
Muut vastuut	0,2	0,2

Konsernin emoyhtiö on antanut tytäryhtiöidensä sitoumusten vakuudeksi takauksia. Näiden takausten yhteismäärä 31.12.2013 oli 468,1 (557,1) milj. euroa.

Konserni yhtiöillä on vireillä oikeudenkäyntejä, jotka liittyvät normaaliin liiketoimintaan. Oikeudenkäyntien lopputulosta on vaikea ennustaa, mutta varaus perustuen parhaaseen arvioon lopputuloksesta on kirjattu niissä tapauksissa, joissa sen on katsottu olevan tarpeen. Konsernin johdon käsityksen mukaan oikeudenkäynneillä ei odoteta olevan merkittävää vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan.

Jakautumiseen osallistuvat yhtiöt vastaavat yhteisvastuullisesti jakautuvan yhtiön velasta, joka on syntynyt ennen kuin jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Täten YIT Oyj:n osittaisjakautumisen seurauksena perustetulle Caverion Oyj:lle syntyi yhtiölle jakautumisessa allokoitun netto-omaisuuden määrään asti niin sanottu toissijainen vastuu ennen jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröintiä syntyneistä YIT Oyj:lle jakautumisen jälkeen jääneistä veloista. YIT Oyj:n merkittävimpien rahoitusvelkojen velkojat pois lukien sen liikkeeseen laskemien tiettyjen vaihtuvakorkoisten joukkovelkakirjalainojen haltijat luopuivat oikeudestaan vaatia Caverion Oyj:ltä suoritusta toissijaisen vastuun nojalla. YIT Oyj:n tällaisten vaihtuvakorkoisten joukkovelkakirjalainojen nimellisarvo 31.12.2013 oli 94,6 milj. euroa ja niistä eräänny 83,8 milj. euroa vuonna 2014, 5,4 milj. euroa vuonna 2015 ja 5,4 milj. euroa vuonna 2016. Lisäksi Caverion Oyj:llä on toissijainen vastuu YIT Oyj:n ennen jakautumista myöntämistä, YIT Oyj:lle jakautumisen jälkeen jääneistä konsernitakauksista. Näiden konsernitakausten määrä joulukuun lopussa oli 389,1 milj. euroa.

33. TYTÄRYRITYKSET

Nimi	Kotipaikka	Omistusosuus, %
Caverion Oyj:n omistamat tytäryhtiöosakkeet		
Caverion Suomi Oy	Helsinki	100,00
Caverion Central Europe GmbH	München	100,00
Caverion Industria Oy	Vantaa	100,00
Caverion Sverige AB	Solna	100,00
Caverion Norge AS	Oslo	100,00
Caverion Danmark A/S	Fredericia	100,00
Caverion Eesti AS	Tallinna	100,00
Caverion Latvija SIA	Riika	100,00
UAB Caverion Lietuva	Vilna	100,00
Caverion Huber Invest Oy	Helsinki	100,00
Caverion Huber East Oy	Helsinki	100,00
Caverion Central Europe GmbH:n omistamat tytäryhtiöosakkeet		
Caverion Österreich GmbH	Wien	100,00
Caverion Deutschland GmbH	München	100,00
Caverion Asia PTE	Singapore	85,00
Caverion Malaysia	Butterworth	100,00
Duatec GmbH	München	100,00
OOO Kaverion Geboidetehnik Rus	Moskova	100,00
Caverion Česká republika s.r.o	Praha	100,00
Caverion Polska Sp.z.o.o.	Varsova	100,00
SC Caverion Building Services S.R.L	Sibiu	100,00
Caverion Sverige AB:n omistamat tytäryhtiöosakkeet		
MISAB Sprinkler & VVS AB	Solna	100,00
Caverion Industria Sverige AB	Solna	100,00
Caverion Huber Invest Oy:n omistamat tytäryhtiöosakkeet		
ZAO Caverion Peter	Pietari	100,00
OOO Caverion Elmek	Moskova	100,00
Caverion Industria Oy:n omistamat tytäryhtiöosakkeet		
Teollisuus Invest Ltd	Helsinki	100,00
OOO Peter Industry Service	Pietari	100,00
Oy Botnia Mill Service Ab ¹⁾	Kemi	49,83
Kiinteistö Oy Leppävirran Teollisuustalotie 1	Leppävirta	60,00

¹⁾ Oy Botnia Mill Service Ab yhdistellään tytäryhtiönä Caverion-konsernin määräysvallan perusteella.

34. LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Tässä konsernitilinpäätöksessä aikaisemmin YIT-konsernissa sisäisinä erinä käsitellyt saamiset, velat ja liiketapahtumat muiden YIT-konserniin kuuluvien yhtiöiden kanssa on käsitelty lähipiiritapahtumina ajanjaksolta ennen osittaisjakautumisen toimeenpanoa 30.6.2013.

Milj. e	2013	2012
Tavaroiden ja palveluiden myynnit YIT-konsernille ¹⁾	26,0	55,6
Tavaroiden ja palveluiden myynnit muulle lähipiirille	1,2	
Tavaroiden ja palveluiden ostot YIT-konsernilta ²⁾	12,7	38,3
Tavaroiden ja palveluiden ostot muulta lähipiiriltä	0,1	
Myyntisaamiset ja muut saamiset YIT-konsernilta	5,2	5,1
Myyntisaamiset ja muut saamiset muulta lähipiiriltä	0,1	
Ostovelat ja muut velat YIT-konsernille	3,4	3,7

¹⁾ Tavaroiden ja palveluiden myynnit muodostuvat Caverionin tarjoamista kiinteistöteknisistä palveluista YIT-konsernille (2013 ennen osittaisjakautumista 30.6.2013).

²⁾ Tavaroiden ja palveluiden ostot koskevat Caverionin ostamia IT-palveluita sekä toimitilojen vuokratuloja YIT-konsernilta (2013 ennen osittaisjakautumista 30.6.2013).

Myynti muulle lähipiirille tapahtuu markkinahintaan.

Johdon työsuhde-etuudet ¹⁾

Johtoon kuuluviin avainhenkilöihin luetaan Caverionin hallituksen jäsenet ja johtoryhmä. Johtoon kuuluville avainhenkilöille näiden työsuorituksesta maksettu tai maksettava kompensatio koostuu seuraavista eristä:

Milj. e	2013	2012
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	3,7	1,1
Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet	2,8	0,9
Osakeperusteiset maksut ²⁾	0,7	0,2

¹⁾ Johdon työsuhde-etuudet vuodelta 2012 ja 30.6.2013 päättyneeltä kuuden kuukauden jaksolta sisältävät Caverioniin siirtyneiden henkilöihin perustuvan laskennallisen osuuden YIT:n toimitusjohtajan, toimitusjohtajan sijaisen ja konsernin johtoryhmän sekä YIT:n hallituksen etuuksista.

²⁾ Luovutettujen osakkeiden arvo, niihin liittyvä varainsiirtovero sekä rahapalkkio.

Tiedot osakepalkitsemisesta on esitetty liitteessä 23. Osakeperusteiset maksut.

Hallitukselle ja toimitusjohtajalle maksetut ja maksettavat palkat ja palkkiot ¹⁾

Milj. e	2013
Pitkäkoski Juhani, toimitusjohtaja	0,4
Ehmrooth Henrik, hallituksen puheenjohtaja	0,0
Rosenlew Michael, hallituksen varapuheenjohtaja	0,0
Hyvönen Anna	0,0
Lehtoranta Ari	0,0
Lindqvist Eva	0,0

¹⁾ Ajalta heinä-joulukuu 2013.

Eläkeikä

Sekä toimitusjohtajan että muiden johtoryhmän jäsenten eläkeikä on lakisääteinen.

Irtisanomiskorvaus

Toimitusjohtajan irtisanomisaika on 6 kuukautta. Mikäli yhtiö irtisanoo toimitusjohtajan, maksetaan hänelle lisäksi 12 kuukauden palkkaa vastaava erillinen korvaus.

Lainat lähipiirille

Konsernilla ei ole lainoja lähipiirille.

Vuokravastuut lähipiiriltä

Ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012
Vuokravastuut yhteensä	0,0	68,3

Konserni on vuokrannut Suomessa käyttämänsä toimitilat YIT:ltä ja vuokra-ajat perustuvat YIT:n tekemiin toimitilojen ulkopuolisiin vuokrasopimuksiin. Toimitilojen vuokrasopimukset kestävät enimmillään 10 vuotta. Useimmiten sopimukseen sisältyy mahdollisuus jatkaa sopimusta alkuperäisen päättymispäivän jälkeen. Toimitilasopimusten indeksi-, uudistamis- ja muut ehdot poikkeavat toisistaan. Nämä vuokravastuut olivat 30.6.2013 yhteensä 53,1 milj. euroa (31.12.2012: 68,3 milj. euroa).

Oman pääoman tapahtumat

Oman pääoman ehtoiset liiketoimet YIT-konsernin kanssa on esitetty oman pääoman muutoslaskelmassa.

35. TILIKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Caverion Oyj:n hallitus päätti 27.1.2014, että Caverion-konserni muuttaa ulkoista raportointirakennettaan 1.1.2014 alkaen vastaamaan paremmin yhtiön uutta johtamisrakennetta ja liiketoiminta-alueita. Maantieteellisiin alueisiin perustuvat segmentit (Pohjois-Euroopan kiinteistötekniset palvelut sekä Keski-Euroopan kiinteistötekniset palvelut) korvataan yhdellä toiminnallisella segmentillä, joka sisältää myös konsernipalvelut ja muut erät. Huolto- ja kunnossapitoliiketoimintaa sekä projektiliiketoimintaa on Caverionin perustamisesta lähtien kehitetty vahvasti yli maarajojen. Siksi puhtaasti maantieteellisiin alueisiin perustuvista raportointisegmenteistä luopuminen oli luonnollinen ratkaisu. Ensimmäinen uuden raportointirakenteen mukainen osavuositarkastus tammi-maaliskuulta 2014 julkaistaan 24.4.2014. Raportointirakenteen muutoksella ei ole vaikutusta konsernin strategiaan tavoitteisiin.

Caverion tiedotti 20.1.2014, että Caverion Oyj:n hallitus on valinnut Fredrik Strandin Caverionin uudeksi toimitusjohtajaksi. Hän ottaa tehtävän vastaan vuoden 2014 toisen neljänneksen aikana. Strand työskentelee tällä hetkellä toimitusjohtajana Sodexolla vastaten yhtiön Pohjoismaiden liiketoiminnasta. Ruotsin kansalainen Fredrik Strand on toiminut nykyisessä tehtävässään vuodesta 2009. Vuosina 1989-2009 hän työskenteli Ericssonilla useissa johtotehtävissä. Tänä aikana hän mm. johti Ericssonin globaalia palveluliiketoimintaa ja sen kehittämistä sekä vastasi Latinalaisen Amerikan ja Yhdysvaltojen palveluliiketoiminnasta. Caverionin nykyinen toimitusjohtaja Juhani Pitkäkoski jatkaa tehtävässään siihen saakka kunnes Fredrik Strand ottaa tehtävän vastaan. Tämän jälkeen Pitkäkoski perehdyttää uuden toimitusjohtajan tehtäviinsä ja tukee Caverionin strategisen kasvuprosessin kehittämistä raportoiden Fredrik Strandille.

36. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEIDEN MUUTOKSET

Uusien ja muutettujen standardien sekä tulkintojen soveltaminen 1.1.2013

Kansainvälisen IAS19 Työsuhde-etuudet tilinpäätösstandardin muutoksien takautuvasta soveltamisesta syntyvät oikaisut historiallisiin vertailulukuihin

Konserni on ottanut 1.1.2013 alkaen käyttöön uudistetun IAS 19 Työsuhde-etuudet -standardin. Standardi sisältää muutoksia etuus pohjaisten eläkkeiden kirjaamiseen. Niin sanottu putkimenetelmä poistuu ja kaikki vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan välittömästi laajan tuloksen eriin. Taseeseen merkitään eläkkeistä syntynyt täysimääräinen nettovelka tai -saaminen. Varojen korkotuotto lasketaan käyttämällä samaa diskonttokorkoa kuin eläkevelvoitteen nykyarvoa laskettaessa. Eläkevelvoitteen käyvän arvon muutokset kirjataan jatkossa laajan tuloslaskelman eriin, kun ne aikaisemmin sisältyivät tuloslaskelman henkilöstökuluihin.

Uudistettu IAS 19 Työsuhde-etuudet -standardi vaatii takautuvaa soveltamista esitettyihin lukuihin. Alla olevissa taulukoissa on esitetty standardin käyttöönotosta syntyvien oikaisuiden vaikutus Caverion-konsernin lukuihin tilikaudella 2012.

Yhdistely tuloslaskelma

Milj. e	Konserni 2012	IAS 19 -oikaisu	Oikaistu konserni, 2012
Liikevaihto	2 803,2		2 803,2
Liiketoiminnan muut tuotot	12,3		12,3
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos	-0,6		-0,6
Valmistus omaan käyttöön	0,3		0,3
Aineiden ja tarvikkeiden käyttö	-799,8		-799,8
Ulkopuoliset palvelut	-468,8		-468,8
Henkilöstökulut	-1 127,3	-0,1	-1 127,4
Liiketoiminnan muut kulut	-333,9		-333,9
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	0,0		0,0
Poistot ja arvonalentumiset	-24,2		-24,2
Liikevoitto	61,2	-0,1	61,1
Rahoitustuotot	1,9		1,9
Kurssierot	-0,3		-0,3
Rahoituskulut	-5,2		-5,2
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-3,6		-3,6
Voitto ennen veroja	57,6	-0,1	57,5
Tuloverot	-16,7	0,1	-16,7
Tilikauden voitto	40,9	-0,1	40,8
Jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille	40,8	-0,1	40,7
Määräysvallattomille omistajille	0,1		0,1
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:			
Osakekohtainen tulos, euroa *	0,32		0,32

* Osakekohtainen tulos tilikaudelta 2012 on laskettu osittaisjakautumisen voimaantulon mukaista osakemäärää käyttäen.

Yhdistelty laaja tuloslaskelma

Milj. e	Konserni 2012	IAS 19 -oikaisu	Oikaistu konserni, 2012
Tilikauden voitto	40,9	-0,1	40,8
Muut konsernin kirjatut tuotot ja kulut			
Etuuspohjaisten eläkkeiden arvonmuutos		16,6	16,6
- Laskennallinen vero		-5,5	-5,5
Rahavirran suojaukset	-0,1		-0,1
- Laskennallinen vero	0,0		0,0
Myytävissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutos	-0,4		-0,4
- Laskennallinen vero	0,1		0,1
Muuntoerot	3,9		3,9
Muut konsernin kirjatut tuotot ja kulut, yhteensä	3,5	11,1	14,6
Tilikauden laaja tulos	44,5	10,9	55,3
Jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille	44,5	10,9	55,2
Määräysvallattomille omistajille	0,1		0,1

Yhdistely tase

Milj. e	Konserni 31.12.2012	IAS 19 -oikaisu	Oikaistu konserni, 31.12.2012
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset hyödykkeet	31,8		31,8
Liikearvo	335,7		335,7
Muut aineettomat hyödykkeet	39,0		39,0
Osuudet osakkuusyrytyksissä	0,1		0,1
Myytavissä olevat sijoitukset	2,5		2,5
Saamiset	15,6	-10,3	5,3
Laskennalliset verosaamiset	5,5		5,5
Pitkäaikaiset varat yhteensä	430,2	-10,3	419,9
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	39,0		39,0
Myyntisaamiset ja muut saamiset	774,7		774,7
Versaamiset	4,7		4,7
Rahavarat	100,8		100,8
Lyhytaikaiset varat yhteensä	919,2		919,2
VARAT YHTEENSÄ	1 349,4	-10,3	1 339,0
SIJOITETTU OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Sijoitettu oma pääoma yhteensä	413,7	-26,2	387,4
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	78,0	-9,3	68,7
Eläkevelvoitteet	26,7	25,1	51,8
Varaukset	6,9		6,9
Rahoitusvelat	75,6		75,6
Muut velat	4,6		4,6
Pitkäaikaiset velat yhteensä	191,8	15,8	207,6
Lyhytaikaiset velat			
Ostovelat ja muut velat	697,8		697,8
Verovelat	7,4		7,4
Varaukset	23,3		23,3
Rahoitusvelat	15,4		15,4
Lyhytaikaiset velat yhteensä	743,9		743,9

Velat yhteensä	935,7	15,8	951,5
SIJOITETTU OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ	1 349,4	-10,3	1 339,0

Yhdistely tase

Milj. e	Konserni 1.1.2012	IAS 19 -oikaisu	Oikaistu konserni, 1.1.2012
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset hyödykkeet	34,7		34,7
Liikearvo	336,6		336,6
Muut aineettomat hyödykkeet	32,8		32,8
Osuudet osakkuusyrytyksissä	0,1		0,1
Myytavissä olevat sijoitukset	2,9		2,9
Saamiset	18,2	-11,8	6,4
Laskennalliset verosaamiset	8,7		8,7
Pitkäaikaiset varat yhteensä	434,0	-11,8	422,2
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	37,5		37,5
Myyntisaamiset ja muut saamiset	794,2		794,2
Versaamiset	2,8		2,8
Rahavarat	155,4		155,4
Lyhytaikaiset varat yhteensä	989,9		989,9
VARAT YHTEENSÄ	1 423,8	-11,8	1 412,0
SIOITETTU OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Sijoitettu oma pääoma yhteensä	450,0	-37,0	413,0
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	70,0	-14,7	55,3
Eläkevelvoitteet	26,2	39,9	66,1
Varaukset	9,9		9,9
Rahoitusvelat	90,3		90,3
Muut velat	6,1		6,1
Pitkäaikaiset velat yhteensä	202,5	25,2	227,7
Lyhytaikaiset velat			
Ostovelat ja muut velat	715,6		715,6
Verovelat	13,4		13,4
Varaukset	25,8		25,8
Rahoitusvelat	16,5		16,5
Lyhytaikaiset velat yhteensä	771,3		771,3

Velat yhteensä	973,8	25,2	999,0
SIJOITETTU OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ	1 423,8	-11,8	1 412,0

Emoyhtiön tuloslaskelma, FAS

Milj. e	Liite	30.6.-31.12.2013
LIKEVAIHTO		0,0
Liiketoiminnan muut tuotot	1	10,2
Henkilöstökulut	2	-4,9
Poistot ja arvonalentumiset	3	-0,8
Liiketoiminnan muut kulut		-8,9
LIIKETAPPIO		-4,4
Rahoitustuotot ja -kulut	4	-0,9
TAPPIO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ		-5,3
Satunnaiset erät	5	10,3
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSERIÄ JA VEROJA		5,0
Tilinpäätössiirrot	6	0,0
Tuloverot	7	-1,2
TILIKAUDEN VOITTO		3,8

Emoyhtiön tase, FAS

Milj. e

Liite

31.12.2013

VASTAAVAA**PYSYVÄT VASTAAVAT**

Aineettomat hyödykkeet	8	4,6
Aineelliset hyödykkeet	8	3,7
Sijoitukset	9	341,7
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		350,0

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Pitkäaikaiset saamiset	10	80,0
Lyhytaikaiset saamiset	10	55,8
Rahat ja pankkisaamiset		117,1
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		252,9

VASTAAVAA**602,9****VASTATTAVAA****OMA PÄÄOMA**

11

Osakepääoma		1,0
Edellisten tilikausien voitto		154,1
Tilikauden voitto		3,8
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		158,9

TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

12

0,0**VIERAS PÄÄOMA**

Pitkäaikainen vieras pääoma	14	146,7
Lyhytaikainen vieras pääoma	15	297,3
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		444,0

VASTATTAVAA**602,9**

Emoyhtiön rahoituslaskelma, FAS

Milj. e	30.6.-31.12.2013
Liiketoiminnan rahavirta	
Voitto/tappio ennen satunnaisia eriä	-5,3
Oikaisut:	
Suunnitelman mukaiset poistot	0,8
Rahoitustuotot ja -kulut	0,9
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	-3,6
Käyttö pääoman muutos	
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten muutos	11,7
Lyhytaikaisten korollisten liikesaamisten muutos	-11,3
Pitkäaikaisten korottomien liikesaamisten muutos	0,0
Lyhytaikaisten korottomien velkojen muutos	-10,3
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-13,6
Maksetut korot ja muut rahoituskulut	-9,7
Saadut korot ja muut rahoitustuotot	8,4
Liiketoiminnan rahavirta	-14,9
Investointien rahavirta	
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-1,7
Investointien rahavirta	-1,7
Rahoituksen rahavirta	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	111,6
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-15,0
Rahoituksen rahavirta	96,6
Rahavarojen muutos	80,0
Rahavarat tilikauden alussa	0,0
Jakautumisen yhteydessä siirtyneet rahavarat	37,1
Sulautumisen yhteydessä siirtyneet rahavarat	0,0
Rahavarat tilikauden lopussa	117,1

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Caverion Oyj:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolainsäädäntöön perustuvia laskentaperiaatteita noudattaen.

Ulkomaanrahan määräisten erien muuntaminen

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tilikauden aikana tapahtumapäivän kurssiin. Tilikauden päättymispäivänä ulkomaanrahan määräiset tase-erät arvostetaan Euroopan keskuspankin ilmoittamaan tilinpäätöspäivän kurssiin.

Pysyvien vastaavien arvostus

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden kirjanpitoarvona esitetään taseessa hankintameno vähennettynä kertyneillä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja arvonalentumisilla.

Suunnitelman mukaiset poistot lasketaan taloudellisen käyttöiän perusteella tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta.

Suunnitelman mukaiset pitoajat eri hyödykeryhmille ovat:

Aineettomat oikeudet	2-5 vuotta
Rakennukset ja rakennelmat	10 vuotta
Koneet ja laitteet	3 vuotta

Sijoitukset arvostetaan hankintahintaan.

Tuloutusperiaatteet

Emon tuotot koostuvat emon tytäryhtiöille suorittamista palveluista. Palveluiden tuotot esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa. Tuotot kirjataan, kun palvelut on suoritettu.

Vastaiset menot ja menetykset

Vastaiset menot ja menetykset, jotka kohdistuvat päättyneeseen tai aikaisempaan tilikauteen ja joiden toteutumista pidetään varmana tai todennäköisenä ja joita vastaava tulo ei ole varma eikä todennäköinen, kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan asianomaiseen kuluerään. Kun niiden täsmällistä määrää tai toteutumisajankohtaa ei tiedetä, ne esitetään taseessa pakollisissa varauksissa.

Eläkemenojen jaksotus

Emoyhtiön eläketurva on kaikilta osin hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkemenot on kirjattu kuluksi tuloslaskelmaan.

Rahoitusomaisuuden arvostaminen

Korkojohdannaissopimuksiin perustuvat korkotuotot ja -kulut jaksotetaan sopimusajalle ja niillä oikaistaan suojattavan erän korkoja. Korko- ja valuuttajohdannaiset arvostetaan käypään arvoon.

Korkojohdannaiset

Korkojohdannaisilla on suojattu vaihtuvakorkoisten, kuuden kuukauden Euriboriin sidotun, nimellisarvoltaan 20 miljoonan euron ja kuuden kuukauden Euriboriin sidotun, nimellisarvoltaan 50 miljoonan euron määräisten lainojen pääomien koron uudelleenmäärittelyyn liittyvää riskiä. Suojattavat rahavirrat toteutuvat kahdella seuraavalla tilikaudella. Korkoriskin suojaamisessa noudatetaan suojauslaskentaa. Suojaukset on todettu tehokkaiksi.

Valuuttajohdannaiset

Caverion toimii kansainvälisesti ja altistuu toimintamaidensa valuutoista aiheutuville riskeille. Valuuttajohdannaiset on tehty lähinnä rahoituksellisten erien suojaamiseksi ja ne on kirjattu tulosvaikutteisesti rahoitustuottoihin tai -kuluihin. Kaikki sitoviin sopimuksiin perustuvat erät, jotka ylittävät 0,1 miljoonaa euroa, on suojattava. Valuuttajohdannaiset erääntyvät vuoden 2014 aikana.

Tuloverot

Tilikaudelle kuuluvat tuloverot jaksotetaan ja kirjataan tuloslaskelmaan. Tilinpäätökseen ei ole kirjattu laskennallisia verovelkoja ja -saamisia.

Emoyhtiön tuloslaskelman liitetiedot

Milj. e

30.6.-31.12.2013

1. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Palvelutuotot	10,2
---------------	------

2. HENKILÖSTÖÄ JA TOIMIELIMIEN JÄSENIÄ KOSKEVAT TIEDOT

Henkilöstökulut

Palkat ja palkkiot	4,0
Eläkekulut	0,8
Muut henkilösivukulut	0,1
Yhteensä	4,9

Johdon palkat ja palkkiot

Toimitusjohtaja	0,4
Hallituksen jäsenet	0,2
Yhteensä	0,6

Henkilöstö keskimäärin tilikaudella	85
-------------------------------------	----

Tilintarkastajille maksetut palkkiot

KHT-yhteisö PriceWaterhouseCoopers Oy	
Tilintarkastus	0,1
Muut palvelut	0,0
Yhteensä	0,1

3. POISTOT JA ARVONALENNUKSET

Poistot aineettomista oikeuksista	0,8
Poistot rakennuksista ja rakennelmista	0,0
Poistot koneista ja kalustosta	0,0
Yhteensä	0,8

4. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Korkotuotot pitkäaikaisista saamisista

Saman konsernin yrityksiltä	2,0
-----------------------------	-----

Muut korko- ja rahoitustuotot

Saman konsernin yrityksiltä	1,3
Muilta	0,1
Yhteensä	1,4

Korkokulut ja muut rahoituskulut

Saman konsernin yrityksille	-0,4
Muille	-3,7
Yhteensä	-4,2

Valuuttakurssivoitot	4,7
Valuuttajohdannaisten käyvän arvon jaksotus	0,1
Valuuttakurssitappiot	-4,9
Yhteensä	-0,1

Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-0,9
--	-------------

5. SATUNNAISET ERÄT

Satunnaiset tuotot

Saadut konserniavustukset	10,3
---------------------------	------

6. TILINPÄÄTÖSSIIRROT

Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus	0,0
--	-----

7. TULOVEROT

Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	1,2
-------------------------------------	-----

Emoyhtiön taseen liitetiedot

Milj. e

31.12.2013

8. PYSYVIEN VASTAAVIEN MUUTOKSET

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet

Hankintameno 30.6.	0,0
Jakautumisessa siirtyneet varat	3,5
Lisäykset	1,8
Hankintameno 31.12.	5,3
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 30.6.	0,0
Tilikauden poisto	-0,7
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-0,7
Kirjanpitoarvo 31.12.	4,6
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	4,6

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet

Hankintameno 30.6.	0,0
Jakautumisessa siirtyneet varat	0,1
Hankintameno 31.12.	0,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,1

Rakennukset ja rakennelmat

Hankintameno 30.6.	0,0
Jakautumisessa siirtyneet varat	0,2
Hankintameno 31.12.	0,2
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 30.6.	0,0
Tilikauden poisto	0,0
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,2

Koneet ja kalusto

Hankintameno 30.6.	0,0
Jakautumisessa siirtyneet varat	0,0
Lisäykset	0,1
Hankintameno 31.12.	0,1
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 30.6.	0,0
Tilikauden poisto	0,0

Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,1
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 30.6.	0,0
Jakautumisessa siirtyneet varat	4,6
Lisäykset	7,9
Vähennykset	-9,2
Hankintameno 31.12.	3,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	3,3
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	3,7

9. SJOITUKSET

Osuudet saman konsernin yrityksissä

Hankintameno 30.6.	0,0
Jakautumisessa siirtyneet varat	133,6
Sulautumisessa siirtyneet varat	289,4
Sulautuneen yhtiön osuudet	-81,3
Hankintameno 31.12.	341,7
Sijoitukset yhteensä	341,7

10. SAAMISET

Pitkäaikaiset saamiset

Saamiset saman konsernin yrityksiltä	
Lainasaamiset	80,0
Saamiset, muilta	0,0
Yhteensä	80,0

Lyhytaikaiset saamiset

Saamiset saman konsernin yrityksiltä	
Myyntisaamiset	7,2
Lainasaamiset	29,2
Muut saamiset	13,8
Saamiset, muilta	
Muut saamiset	1,8
Siirtosaamiset	3,8
Yhteensä	55,8

Siirtosaamisten erittely

Rahoituskulujen jaksotus	0,8
Muut saamiset	3,0
Yhteensä	3,8

11. OMA PÄÄOMA

Osakepääoma 30.6.	0,0
Jakautumisessa siirtynyt osakepääoma	1,0
Osakepääoma 31.12.	1,0

Voitto edellisiltä tilikausilta 30.6.	0,0
Jakautumisessa siirtyneet voittovarot	140,3
Sulautumisessa siirtyneet voittovarot	13,8
Omien osakkeiden palautuminen	0,0
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	154,1

Tilikauden voitto	3,8
-------------------	-----

Oma pääoma yhteensä	158,9
----------------------------	--------------

Voitonjakokelpoiset varat 31.12.

Voitto edellisiltä tilikausilta	154,1
Tilikauden voitto	3,8
Omasta pääomasta voitonjakokelpoisia varoja	157,9

Caverion Oyj:n omat osakkeet

Emoyhtiöllä on 31.12.2013 omia osakkeita seuraavasti:

	Määrä kpl	Osakkeiden lukumäärä	Osuus osakkeista ja äänistä
	4 080	125 596 092	0,0%

12. TILINPÄÄTÖSSIIRROT

Poistoero 30.6.	0,0
Lisäys	0,0
Poistoero 31.12.	0,0

13. LASKENNALLISET VEROVELAT JA -SAAMISET

Laskennalliset verosaamiset

Hyllypoisto	0,0
Muut väliaikaiset erot	0,4
Eläkevelvoitteet	0,0
Yhteensä	0,4

Laskennalliset verovelat

Poistoero	0,0
Muut väliaikaiset erot	0,1
Yhteensä	0,1

Laskennallisia veroja ei ole huomioitu emoyhtiön tilinpäätöksessä.

14. PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen vieras pääoma

Velat saman konsernin yrityksille	
Muut velat	8,0
Velat, muille	
Lainat rahoituslaitoksilta	138,5
Eläkevelvoitteet	0,2
Yhteensä	146,7

15. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Lyhytaikainen vieras pääoma

Velat saman konsernin yrityksille	
Ostovelat	0,3
Muut velat	222,4
Siirtovelat	0,8
Velat, muille	
Lainat rahoituslaitoksilta	68,5
Ostovelat	1,0
Muut lyhytaikaiset velat	0,3
Siirtovelat	4,1
Yhteensä	297,3

Siirtovelkojen erittely

Henkilöstökulujaksotukset	1,7
Korkojaksotus	0,4
Verojaksotus	1,2
Valuuttajohdannaiset	0,8
Muut erät	0,0
Yhteensä	4,1

16. VASTUUSITOUMUKSET

Leasingsopimuksista maksettavat määrät

Alkaneella tilikaudella maksettavat	0,2
Myöhempinä vuosina maksettavat	0,2
Yhteensä	0,4

Takaukset

Saman konsernin yritysten puolesta	
Urakkatakaukset	468,1
Leasingvuokravastuista annetut takaukset	10,7

Johdannaisopimukset

Ulkoiset valuuttatermiinisopimukset	
Käypä arvo	-0,7
Kohde-etuuksien arvo	32,9

Sisäiset valuuttatermiinisopimukset

Käypä arvo	0,0
Kohde-etuuksien arvo	6,5

Koronvaihtosopimukset ja korkotermiinit

Käypä arvo	-0,1
Kohde-etuuksien arvo	70,0

17. JOHDON PALKAT JA PALKKIOT

Palkitsemisen päätöksentekojärjestys

Caverion Oyj:n yhtiökokous päättää yhtiön hallituksen palkkioista. Hallitus puolestaan päättää toimitusjohtajan ja muiden konsernin avainhenkilöiden, kuten johtoryhmän jäsenten palkasta ja palkkioista ja muista toimisuhteen ehdoista.

Hallituksen henkilöstövaliokunta valmistelee hallituksen jäsenten ja konsernin avainhenkilöiden nimitys- ja palkitsemisasiota sekä konsernin henkilöstöpolitiikkaa. Valiokunta mm. valmistelee ehdotukset hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan ja muiden konsernin avainhenkilöiden valinnasta, heidän palkitsemisestaan ja muista työsuhteen ehdoista. Sen valmisteltavaksi kuuluvat myös konsernin tulospalkkiosäännöt ja muu palkitsemispolitiikka.

Hallituksen palkitseminen

Vuoden 2013 ylimääräinen yhtiökokous 17.6.2013 päätti, että vuonna 2013 hallitukselle maksetaan palkkiota seuraavasti:

- puheenjohtaja 6 600 e/kk (79 200 e/v)
- varapuheenjohtaja 5 000 e/kk (60 000 e/v)
- jäsen 3 900 e/kk (46 800 e/v).

Lisäksi kokouspalkkiota maksetaan 550 euroa jokaiselta hallituksen ja valiokuntien kokoukselta. Koti- ja ulkomaanmatkoilta maksetaan päivärahaa valtion matkustussäännön mukaan.

Hallituksen palkitseminen

Hallituksen jäsen	Hallituspalkkio	Kokouspalkkio hallituksen kokouksista	Tarkastus-valiokunnan kokouspalkkio	Henkilöstö-valiokunnan kokouspalkkio	Yhteensä 2013, euroa
Ehrnrooth Henrik	39 600	3 850		550	44 000
Hyvönen Anna	23 400	4 400	1 100		28 900
Lehtoranta Ari	23 400	4 400		550	28 350
Lindqvist Eva	23 400	4 400	1 100		28 900
Rosenlew Michael	30 000	4 400	1 100	550	36 050
Kaikki yhteensä	139 800	21 450	3 300	1 650	166 200

Johdon palkitseminen

Konsernin johtoryhmän palkitseminen koostuu

- kiinteästä peruspalkasta
- luontoiseduista kuten auto- ja ateriaedusta
- vuosittaisesta tulospalkkiosta sekä
- pitkävaikutteisista kannustinjärjestelmistä

Tulospalkkiot

Palkitsemisen perustana on kiinteä peruspalkka, minkä lisäksi suurin osa konsernin toimihenkilöistä kuuluu tulospalkkiojärjestelmän piiriin. Hallitus vahvistaa puolivuositain tulospalkkiosäännöt, joiden mukaan palkkiot maksetaan. Tulospalkkion suuruus riippuu henkilökohtaisten tulostavoitteiden toteutumisen ohella koko konsernin ja yksikön taloudellisesta tuloksesta ja kannattavuus-, kasvu- ja kehittämistavoitteiden kuten esimerkiksi työturvallisuustavoitteiden toteutumisesta.

Tulosjohtamisjärjestelmään kuuluvat oleellisena osana tulos- ja kehityskeskustelut. Niissä sovitaan avaintulokset ja niiden painoarvot sekä käydään läpi sovittujen avaintulostavoitteiden toteutuminen. Henkilökohtaiseen tulospalkkioon vaikuttavat keskeiset periaatteet ja tuloskauden tavoitteet täsmennetään liiketoimintaryhmä- ja yksikkötasolla.

Toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten vuosittainen tulospalkkio voi olla korkeintaan 40–60 % heidän vuosittaisesta verotettavasta palkastaan ennen tulospalkkiota.

Muita rahallisia palkitsemiskeinoja ovat mm. aloitepalkkiot ja palvelusvuosien karttumisen myötä maksettavat määrävuosipalkkiot.

Eläke, eläkeikä ja irtisanomiskorvaus

Toimitusjohtajan toimitusjohtajan mukainen eläkeikä on lakisääteinen. Muiden johtoryhmän jäsenten eläkeikä on myös lakisääteinen. Toimitusjohtajan toimitusjohtajan mukainen irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Mikäli yhtiö irtisanoa sopimuksen, toimitusjohtajalle maksetaan lisäksi 12 kuukauden palkkaa vastaava erillinen korvaus.

Toimitusjohtajan ja johtoryhmän palkitseminen vuonna 2013

Rahapalkan lisäksi toimitusjohtaja Juhani Pitkäkosken etuihin vuonna 2013 kuului työsuhdeauto ja ateriaetu. Toimitusjohtajalle maksettiin vuonna 2013 tulospalkkiota yhteensä 130 000 euroa. Muulle johtoryhmälle maksettiin vuonna 2013 tulospalkkiota yhteensä 194 316 euroa. Maksetut tulospalkkiot ovat sidoksissa konsernin taloudelliseen tulokseen ja hallituksen asettamiin henkilökohtaisiin avaintuloksiin.

Toimitusjohtajan ja johtoryhmän palkitseminen vuonna 2013

Euroa	Kiinteä palkka	Luontoisedut	Tulospalkkiot	Yhteensä 2013
Toimitusjohtaja	283 685	7 439	130 000	421 123
Muu johtoryhmä yhteensä	409 883	26 265	76 335	512 484

Sisältää johtoryhmän jäsenten yhteenlasketut palkat ajalta, jolloin he ovat olleet johtoryhmän jäseniä.

Toimitusjohtajan eläkemenot vuonna 2013

Euroa	Yhteensä
Lakisääteinen suoriteperusteinen eläkemeno	72 391

Lähipiirilainat

Toimitusjohtajalla tai hallituksen jäsenillä ei ollut 31.12.2013 rahalainaa yhtiöltä tai sen tytäryhtiöiltä.

Hallituksen ehdotus jakokelpoisten varojen käytöstä

Emoyhtiö Caverion Oyj:n jakokelpoiset varat 31.12.2013 ovat:

Voitto edellisiltä tilikausilta	154 145 083,77
Tilikauden voitto	3 787 653,81
Jakokelpoiset voittovarot yhteensä	157 932 737,58

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että jakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

Osakkeenomistajille jaetaan osinkona kertyneistä voittovaroista 0,22 euroa/osake eli	27 630 242,64
Jätetään jakokelpoisiin varoihin	130 302 494,94

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei ole tilikauden päättymisen jälkeen tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Hallituksen toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitus

Helsingissä, 27. päivänä tammikuuta 2014

Henrik Ehrnrooth
Puheenjohtaja

Michael Rosenlew
Varapuheenjohtaja

Anna Hyvönen

Ari Lehtoranta

Eva Lindqvist

Juhani Pitkäkoski
Toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

Caverion Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet Caverion Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon yhtiön ensimmäiseltä, 31.12.2013 päättyneeltä tilikaudelta. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen 31.12.2013, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot kaudelta 1.1.–31.12.2013 sekä emoyhtiön taseen 31.12.2013, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot tilikaudelta 30.6.–31.12.2013.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syylistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan, taikka rikkoneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestystä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisällyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Helsingissä 28. päivänä tammikuuta 2014

PricewaterhouseCoopers Oy

KHT-yhteisö

Heikki Lassila

KHT

Tunnusluvut

Taloudelliset tunnusluvut	2013	2012 ¹⁾	2011
Liikevaihto, milj. e	2 543,6	2 803,2	2 875,7
Käyttökate, milj. e	70,9	85,3	125,3
Käyttökateprosentti, %	2,8	3,0	4,4
Liikevoitto, milj. e	49,4	61,1	105,0
Liikevoittoprosentti, %	1,9	2,2	3,7
Tulos ennen veroja, milj. e	42,8	57,5	102,0
Tilikauden voitto, milj. e	35,5	40,8	73,0
Jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille, milj. e	35,5	40,7	72,9
Määräysvallattomille omistajille, milj. e	0,0	0,1	0,1
Omavaraisuusaste, %	22,2	32,4	-
Velkaantumisaste, % ²⁾	34,6	-2,5	-
Henkilöstö 31.12.	17 673	18 618	19 481
Henkilöstö keskimäärin vuoden aikana	18 071	19 132	19 701
Osakekohtaiset tunnusluvut	2013	2012 ¹⁾	2011
Tulos/osake, e ³⁾	0,28	0,32	-
Tulos/osake, laimennettu, e	0,28	0,32	-
Oma pääoma/osake, e	2,0	3,1	-
Osinko/osake, e	0,22*)	-	-
Osinko/tulos, %	77,8*)	-	-
Efektiivinen osinkotuotto, %	2,5*)	-	-
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku)	31,5	-	-
Osakkeen kurssikehitys	2013	2012 ¹⁾	2011
Kurssi 31.12., e	8,90	-	-
Alin kurssi, e	3,00	-	-
Ylin kurssi, e	8,94	-	-
Keskikurssi, e	5,54	-	-
Osakekannan markkina-arvo 31.12., milj. e	1 117,7	-	-
Osakkeiden vaihdon kehitys			
Osakkeiden vaihto, 1 000 kpl	46 168	-	-
Vaihto % koko osakekannasta	85,0	-	-
Ulkona olevien osakkeiden osakeantioikaistun lukumäärän painotettu keskiarvo, 1 000 kpl	125 595	-	-
Ulkona olevien osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä 31.12., 1 000 kpl	125 592	-	-

Historialliset carve-out tilinpäätöstiedot vuosilta 2011-2012 eivät välttämättä anna kuvaa siitä, mitkä yhdisteltyjen toimintojen tulokset, taloudellinen asema ja rahavirrat olisivat olleet, jos Caverion tytäryhtiöineen olisi toiminut itsenäisenä konsernina ja esittänyt erillisen tilinpäätöksen edellä kerrotuilta ajanjaksoilta.

*) Hallituksen ehdotus

1) Uudistettu IAS 19 –standardi on vaikuttanut konsernin tuloslaskelmaan 1-12/2012 seuraavasti: henkilöstökulut kasvoivat 0,1 milj. euroa ja käyttökate, liikevoitto ja tulos ennen veroja laskivat vastaavasti 0,1 milj. euroa.

²) Korollinen nettovelka ja velkaantumisaste vuonna 2012 eivät ole vertailukelpoisia vuoden 2013 lukuihin, sillä Caverion Oyj:lle siirtyi uusi pankkirahoitus sopimus osittaisjakautumisen yhteydessä 30.6.2013.

³) Ei sisällä osittaisjakautumisen seurauksena Caverion Oyj:lle siirtyneen uuden pankkirahoitus sopimuksen kustannusvaikutusta tammi–kesäkuulta 2013. Jos uuden lainasopimuksen mukainen uudelleenrahoitus olisi toteutettu tilikauden alussa, tammi–joulukuun nettorahoituskulut olisivat olleet noin 8,4 milj. euroa.

Laskentakaavat

Käyttökate (e)	=	Liikevoitto + poistot ja arvonalentumiset
Omavaraisuusaste (%)	=	$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{määräysvallattomien omistajien osuus} \times 100}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$
Velkaantumisaste (%)	=	$\frac{\text{Korolliset velat} - \text{rahavarat} \times 100}{\text{Oma pääoma} + \text{määräysvallattomien omistajien osuus}}$
Osakeantioikaistu tulos/osake (e)	=	$\frac{\text{Tilikauden tulos (emoyhtiön omistajille laskettu osuus)}}{\text{Tilikauden keskimäärin osakkeiden osakeantioikaistu ulkona oleva lukumäärä}}$
Oma pääoma/osake (e)	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu ulkona oleva lukumäärä 31.12.}}$
Osakeantioikaistu osinko/osake (e)	=	$\frac{\text{Tilikauden osinko/osake}}{\text{Tilikaudella ja sen jälkeen tapahtuneiden osakeantien oikaisukertoimet}}$
Osinko/tulos (%)	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko} \times 100}{\text{Osakekohtainen tulos}}$
Efektiiivinen osinkotuotto (%)	=	$\frac{\text{Osakeantioikaistu osakekohtainen osinko} \times 100}{\text{Osakeantioikaistu pörssikurssi 31.12.}}$
Hinta/voitto –suhde (P/E-luku)	=	$\frac{\text{Osakeantioikaistu pörssikurssi 31.12.}}{\text{Osakeantioikaistu osakekohtainen tulos}}$
Osakekannan markkina-arvo (e)	=	(Osakkeiden lukumäärä – omat osakkeet) x tilinpäätöspäivän pörssikurssi osakelajeittain
Vaihtuvuus (%)	=	$\frac{\text{Pörssivaihto (kpl)} \times 100}{\text{Liikkeellä oleva keskimääräinen osakemäärä}}$